

309107

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరునెల 20 వ తేది మంగళవారము

No. 192

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర కార్తిక మాస శుద్ధ షష్ఠి.

సంచిక ౧౯౨

బుతు శోధక

957

బుతుశూల అతిక్రూరమైన వ్యాధి. దానిని తొలగింపకున్న సంతానము కలుగదు. ఈ బుతుశోధకను సేవించి అనేక స్త్రీలు సంతానములై ఇపుడు చాల ముఖించుచున్నాడు. నీవు బుతుశూల వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లయిన బుతుశోధకను సేవింపుము. వెల పోస్టేజీతో డబ్బీ ౩-4-0.

గంధర్వ ఛార్మసీ,

రాజనగర్ తేక, 88, లింగిసెట్టి వీధి, మద్రాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ జననకాలమును లేవీరి గాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రముగాని లేక మీరు జాబును వ్రాయుచేసేను గాని తెలియజేయును. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకు గాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి అంతపురపు నివాసియును పి. వాడుమంత రావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మీరు చెప్పిన సాంకేతికపు ఫలితములు ఒకటికూడ తప్పు కుండగ దాఖలా యిచ్చినందులకు అత్యర్థ నిమగ్నుడనైతిరి. ఇసుమంతము విరుద్ధము లేకుండ నిజమైన దృష్టాంతమునిచ్చినది.

దీ కళింగ అస్సోలూజికలు బ్యూరో

902

హాడరము, వికాఖపట్టణము బెల్లా.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకెన్న మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (పి) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

అమృతాంజన అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యంతినుఖము నొసంగును. 219

అశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకాభక్షణము అను పుస్తకమునకు

వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

అతంకనిగ్రహ బేషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

నాభిముగో కమ్మవారు గంతోమముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారిలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కటుంబమునకు దుండ వలసిన ఔషధము. అంగ, యూనాని, డోయ వైద్యులచే పోషకాంశబడియై వున్నది. ఎన్ని దినములించినను మందు గుణముమాటది. తేలవకు మూత్రమే కాక ఎలలకుక్క, సాము, జట్టి పెండ్లలగు విషజంతువుల కాటులకు నవరౌగింపును. వెలపాకెట్ 1-5 0.8-0 పోస్టేజీ 0.3-0. 1 డబ్బా పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజీ చేతు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవాంకర్తలకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిగిన నియ్యబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-5 నంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాకారపేట పోస్ట్, మద్రాసు.

అద్భుతనివారిణి.

100

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎతర్నో బానిక్ వెరల్సు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర తగుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగును, మెదడు దిద్దుగా నుండుట.

పనియందెంతిమాత్ర మిచ్చులేకుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనము, ఆయాసము, కుక్కనవ్వునుపోట్లును, విద్యాభ్యుత్సాహ, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక శేలమంది ఇందులను బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మూత్రల బుడ్డి 1-5 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

సవినము: పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవినము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆటోవర్గ వాసనమును కలదు. ఆటోకహల్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగా లేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 ముక్కలు విడిచినంతట, ఒక నందన నమము సుధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదురు. ఇతర వాసనలు యే చేసినయింకా యీ అటోనిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము. వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-5 రూ. 0.8-0 వి.పి. చార్జి ,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-5 ,, 0.12-0 రూ. 0.4-0 ,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-5 ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోషధములు.

ఉ.ల.	ఉ.ల.
దంతచూర్ణము పండ్లుతో ముట్టుకు ... 0.2	మోహిని తైలము మెండ్రుకలు పెరుగులకు 0.12
జీర్ణరసాయనము మూత్రము అజీర్ణమునకు 1.4	రోమవారి మెండ్రుకలు ఊడంట్టుకు ... 0.0
దంతశూలహరి పండ్లపోటుకు ... 0.8	ఉబ్బసమునకు మందు నీసా 1-5 ... 1.8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ... 1.0	కస్తూరిమూత్రము వెద్దవి, మంచిని 50-5 ... 0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు నీసా 1-5 ... 1.12	నుఖభోగి మూత్రము ... 1.0
మూలకంకకు తైలము డబ్బీ 1-5 ... 0.12	నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1.0
తేలుమందు తెలుకాటుకు నీసా 1-5 ... 0.8	విరేచనములకు మూత్రము డబ్బీ 1-5 ... 0.8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0.4	గ్రహణి మూత్రము డబ్బీ 1-5 ... 0.8
కలరామూత్రము వాంతిభేదులకు ... 0.6	శిరోవేదన మూత్రము తలపోపులకు ... 0.12
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బీ 1-5 ... 0.8	కాలినపుండ్లకు నూనె నీసా 1-5 ... 0.8
వాముకర్పూరము నీసా 1-5 ... 0.8	శిశువు ద్రావకము నీసా 1-5 ... 1.0
శేలకు మందు నీసా 1-5 ... 0.4	కుసుమారి మూత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు 1.0
తామర తైలము; తామర, తిట్టుకు ... 0.6	చుండుకు నూనె నీసా 1-5 ... 0.6
కుమ్భకు తైలము డబ్బీ 1-5 ... 0.4	నుందరి తైలము, ముఖకాంతికి ... 0.8
గురత్తిద్రావకము నీసా 2-5 ... 1.0	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ... 0.6
కఫహరి శీతగట్టులకు దగ్గుకు ... 1.4	కర్ణశూలహరి చెవిపోటుకు ... 0.6
కఫహరిచూర్ణం ఉబ్బసములకు డబ్బీ 1-5 ... 0.8	గూరాలి మూత్రము మలబద్ధమునకు ... 0.8
వాయుభగ్నోట్టుకు మందు ... 1.0	బంతు వాతహరి ఎమిడికలకు ... 0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.

ఇండియామంత్రి మాంటేగుగారు

(1)

ఆగ్రాజమిందాల్ల విన్నపములు

సి. డోమూరుప్రభువు, సి. హెచ్. రాబర్ట్స్, సర్ విలియము విన్సెంటు, భూసేంద్రనాథు బాసుగార్లతోడ నుండిన శ్రీ రాజప్రతినిధి, ఇండియా కార్యదర్శులు నేటి యంద యమున (17-11-17) మామంత్రి పంతుల నందుకొనిరి. విన్నపములన్నియు మాంటేగుగారికి నుపసాహిత్యము నర్పించుచు, యిట్టియు అనబడుచున్న సమన్వయముల విషయములను పరిశీలించి మాంటేగుగారు ప్రతిపాదనలను నిటవ విచ్చేసినందులకు ప్రస్తుతించినవి.

(1) ఆగ్రాజమిందాల్ల సమాజపు విన్నపము

సమాజమువారి విన్నపమును చదివిన గౌ. నవాబు అబ్దుల్ హుజుమ్ గారి క్రింది కోర్కెల వెలువరించిరి:—

(1) ముస్లిముల నిరంకుశములకు పాలకసంఘముల యందు ప్రతి మండలపు భూస్వామియు స్థానిక సంఘముల కొక్క ప్రతినిధిని నియోజించుకొనవలయును, ఆగ్రా రాష్ట్రపు దివిజనులకు సామ్రాజ్యకానూన ప్రకారము దొరతనము ప్రాతినిధ్యమునుగల్గునగు విధముల చేయవలయును.

(2) భూస్వాముల ప్రతినిధుల యభిప్రాయములు బహిర్గతము వారు క్రమమున విన్నపముల మెనర్చుకొననిది జమిందార్లకు సంబంధించు వేతనములు గాని సంఘములయందు ప్రవేశము కాకూడదు.

(3) జిల్లా మున్నగు బోర్డులయందును పురపాలక సంఘములయందును, అసరే మేజిస్ట్రేటు, జిల్లా మునసిఫు పదవులయందును భూస్వాములు లుండవలయును.

(4) భూస్వాములకును, వారి రయతులకును సంబంధించు నంశములయందు సలహానొసగి, దొరతనమువారికి విన్నవముల నర్పించుటకుగాను, ప్రతిమండలమునను, ప్రతిదివిజనులో నను భూస్వాములకును యధికముగ నుండెను. ఆలోచన సంఘముల నేర్పరచుటయు క్రమము. ప్రజల కందరుకును సంబంధించినట్టి ప్రాముఖ్యముగనువిషయములీ సంఘములలో చర్చితుగును.

(5) భూవికాలమున నేర్పరచు సామ్రాజ్యపు (లేక షేడరలు) పార్లమెంటు సభయందు చుచితముగు తీరున భూస్వాముల ప్రతినిధి లేర్పాటుకావలయును.

(6) వర్తమానమున పెర్మనెంటు సెటిలెంటు పద్ధతి అమలునలేని రాష్ట్రముల కీ పద్ధతి ప్రసాదించవలయును.

(7) రెండువేలుగాని అంతకంటె ఎక్కువగాని పన్నుల జెల్లించు ఎస్టేటుల ఆ విభాగములకు నొనర్పవలయును.

(8) ఆయుధముల నుంచుకొను సభికారములేని జమిందార్లకు కొన్ని కట్టుబట్టులతోడ ఆయుధముల నుంచుకొను హక్కును ప్రసాదించుట.

(9) దొరతనమువారి పన్నులు చెల్లించనియెడల వారంటుపై జమిందార్ల నరెస్తుచేయకూడదు.

(10) వైస్రాయి నన్నతోద్యోగముల బడయుటకు జమిందార్ల పుత్రులు శిక్షణమునందుటకై వైస్రాయికొరకు నేర్పరచుట.

(11) సివిల్ సర్కిలు మున్నగు నున్నతోద్యోగముల యందు జమిందార్లను దొరతనమువారి నేర్పరచుట.

(12) కాబా, బజాబులిరుదములు గల జమిందార్ల కొద్దులకు రాజకీయము లేకుండజేయుట.

(13) స్వచ్ఛందపైసలుగల జేర జమిందార్ల కనుమతి సేసగుట.

(2) ఆగ్రారాష్ట్రపు జమిందార్లు.

ఈసమన్వయమున నవాబు ఆహ్వానము సయ్యదు ఖానుగారు చదివెరి. (1) కాలాతీతముగానుండ పర్మనెంటు రెవెన్యూ సెటిలెంటు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టుట (2) వైస్రాయి ప్రవేశపెట్టుట కాటంకము లుండినయెడల భూములసిద్ధులను సవరించు కాలపరిమితిని ఎనుబడినంతసేరము లొనర్చుట (3) ఐదుమందల రూపాయలవరకు దొరతనమునకు సిద్ధులజెల్లించు జమిందార్లను ఆయుధకాసన నిబంధనల యధికారము నుండి తొలగించుట (4) ఈ రాష్ట్రపు జమిందార్లను ల్యాండు హోల్డ్ రుగాక “ల్యాండులార్డు”ని వ్యవహరించుట (5) “రాజా” “నవాబు” బిరుదులుగల ఈ రాష్ట్రపు జమిందార్ల స్వయముకొద్దనకు రాజకీయము లేకుండజేయుట (6) సిద్ధులజెల్లించుటయందు రయతు ఎంత యాలసింపినను, జమిందారుకు చేయున డెద్దియు లేదు గాని జమిందారుకు

చెల్లించవలసిన సిద్ధు ఏమాత్రములేదు మైనను, ఆతని విషయమున కఠినముగా కాసనము లనులు జరుగుచున్నవి. ఇందుములమున జమిందార్లెన్నియో, యిటువలపాలగుచున్నారు. కనుక రయతులయొద్ద సిద్ధువసూలునం జేవిధానములు జరుగుచున్నవి, జమిందార్లవిషయమున గూడ నావిధానము ననులు జరుపుట, (7) స్వంతయుపయోగముల నిమిత్తమును, ప్రజాతీమనున కుపయోగము కనుక కార్యములకును, వినియోగము నిమిత్తము లేవరయతులయొద్దనుండి భూములను వశపరచు కొనుటకు జమిందార్ల కవకాశము గలిగించుట, (8) జమిందార్ల యాజమాన్యముక్రింద గ్రామసంచానాతీలు అనుబంధగు న స్టేషనరీ కేసులు, (9) సామ్రాజ్యకీర్తినిమనకు వారొసగు సహాయములట్టియు, వారలరాజకీయప్రాముఖ్యమునుబట్టియు జమిందార్లకు కాసనములనుగను ప్రాతినిధ్య మొనరుట, 10. దొరతనపుటుద్యోగములలో కొన్నిటి జమిందార్లకు ప్రత్యేకించి, జమిందార్ల సంతతిని తరిగియెత్తు చేయుటకు క్రమమును నేర్పాటులుచేయుట, (ఇట్టి యుద్యోగములకు గాను, వారు విశ్వవిద్యాలయపు పట్టముల ప్రదర్శింపనలెనని కోరబడకూడదు. స్కూలులీనిగు పరిక్షయం దుత్తీర్ణులైనవో నుద్యోగముల కర్హులని యెంచవలయును).— వైస్రాయిత్వముల నొసగ నవాబుగారు ప్రార్థించిరి.

(3) ఆయోధ్య తాలూకాదార్లు.

ఆయోధ్య తాలూకాదార్లు విజ్ఞాపనప్రకారము గౌ. మహమ్మదబాదు రాజాగారు సమర్పించిరి. తమకు మండలమున కొక్కొక్కటి చొప్పున స్థానికకాసనసభలయందు పండ్లెండును, దివిజను కొక్కొక్కటి చొప్పున సామ్రాజ్యకాసనసభయందు రెండును, ప్రాతినిధ్యముల దయచేయ తాలూకాదార్లు విన్నవించుకొను చున్నారు. పరిపాలక ద్వితీయసంఘమున భూస్వాములు మున్నగు నన్ని తెలవారి ప్రతినిధులు మాత్రముండినట్లేగవలసిన తాలూకాదార్లు కృతజ్ఞులైయున్నారు. ఇట్టి సంఘములు దొరతనము వారికిని ప్రజలకును గూడ బలమొసగునై యుండును. దొరతనమువారి సేనలయందు భారతీయులకు కమిషను ఉద్యోగముల నీయ నిశ్చయింపబడుట తాలూకాదార్ల కెంతయు ముదమొకదినది. ఇటీవలివరకును, ఆయోధ్యరాజుల సేననిమిత్తము తాలూకాదార్ల పోషకవర్గమున వైస్రాయిలుండెడివి. పూర్వుల కురగాధులయెడ తాలూకాదార్లెంతయు గౌరవముంచి వారి కీర్తిని నిలువబెట్టు నుత్సహించి యున్నారు. కనుక ఆయోధ్యయందు దొరతనకళాకాల నేర్పరచునను ఆకత్తయైన సుయ్యముందు హిందూదేశమునగాని యూరోపునగాని వినియోగించునిమిత్తము పారశే నొకదానిని గూర్చుట యుక్తము. ఆయుధకాసనము మున్నగు నిగ్బంధములవలన తాలూకాదార్లు యుద్ధమున విశేషముగ సహాయమొనరింపజాలరై. ఈ కాసనముల కార్యమును తగ్గింపవలెను. దొరతనమువారికి చెల్లించవలసిన పన్నులను గూర్చి సవరింపవలసిన యంశములనేకములు ప్రాముఖ్యమై యున్నవి. కాని వాని నన్నిటి నీ సమయమున ప్రవేశపెట్టి కాలయాపన మొనర్చుట సమంజసముగాదు. ఉచితసమయమున శ్రీరాజ ప్రతినిధికియంశములు విన్నవించబడును. ఆయోధ్యరాష్ట్రమున కొక యున్నతవ్యాధిస్థానము నిదివరకు దొరతనము వారు ప్రసాదించి యున్నారు. ముస్లిం దొరవర్షుడు రాజ్యాంగసంస్కరణ మేతీరుననుండినను వైస్రాయిను మాత్రము మార్చివేయకూడదని తాలూకాదార్లు విన్నవించుకొను చున్నారు.

గౌ. రాజా మహమ్మదల్లి, గౌ. జహంగీరదాబాదురాజా, గౌ. రాజా సర్ రామపాలసింగు, రాజా సయ్యదు అబుజఫారు, సర్దారు నిహాల్సింగు, రామబహద్దరు భగ్గెయలు సింగు, పండిత చంద్రబాబుజాయాని, రాయ అహర్నాసింగు మున్నగు మహానీయులు తాలూకాదార్ల రాయబారివర్గమున కలరు.

ప్రతినిధివర్గ సభ్యులకు వందనముల నాచరించి, సన్మాన తత్వముల యందలి విషయములు శ్రద్ధతోడ పరిశీలించబడునని రాజప్రతినిధి ప్రకాశించెను.

సందర్శనములు.

గౌ. మొహమ్మద్, గౌ. షేఖు, లెఫ్టినెంటు కల్నల్ పోష నుతుంగు, రాజాకుమార్స్వామి సింగు, పండితహరికేశవపాలు దాష్టకు 16-వ తేదీని, గౌ.నవాబు అబ్దుల్ హుజుమ్, రాజారఘు ప్రసాదునారాయణసింగు, గౌ. రాజామన్నుబాబాదు, గౌ. రాజా జహంగీరదాబాదు, గౌ. రాజా సర్ రామపాలసింగు, రాజా సరాజ్ సింగుగార్లకు 17వ తేదీనిని దర్శనములయబడెను.

రాజమహేంద్రవరము వార్తలు

(మా స్వకీయవిశేషమునియొద్దనుండి)
ఒక యువనాస్యము

రాజమహేంద్ర, నవంబరు 15.—పురమండలమున నాస్యపతి నుబ్బారావుపంతులుగారు ప్రస్తుతస్థితిని కాంగ్రెసులీగు విధానమును గూర్చి నేడుపనాస్యసమిచ్చిరి. విజ్ఞోరియారాజుగారు 1858-వ సంవత్సరమున ఆధిపత్యము మొనరించునన్నారు. నాటినుండియు దొరతనమువారి పరిపాలనావిధానక్రమమును తేటతెల్లముగా వెలుపవలయునని యందరును గోరుచున్నారు. ఇట్లు కోరుటకు కారణము నాటికిని నేటికిని చాల మార్పులు గలుగుటయే. అనేకులు అంగ్లేయులు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనరుట యుచితమనియు భర్తృమనీయు చెల్లిపి యున్నారు.

1850 మొదలు బి. సి. ఎస్. ఉద్యోగస్థులు సర్వాధి కారులై నిరంకుశముగ హిందూదేశమును పాలించుచున్నారు. ఇప్పుడు మనకు స్వపరిపాలనమొనరుట వారికి ఇష్టముండదు. కాని, యుద్ధమునందు ధనమును ప్రాణమును ఇతర దేశములవలెనే మనమును ప్రభుత్వాధీనము చేసితిమి. కావున, ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము మారవలెను.

ప్రస్తుత పరిపాలనాక్రమము మారవలెను. “కాంగ్రెసులీగు విధానము క్రమమయినదియు దేశహితమయినదియునై యున్నది” అని యువనాస్యసింపిన పిమ్మట, కాంగ్రెసు విధానమును బాగుగ చర్చించిరి. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము వర్గముల ప్రకారముండిన దేశానర్థకమనియు వృత్తులపై నుండిన శేషోపకారముగ నుండుననియు చెప్పి తమ యువనాస్యమును ముగించిరి.

జల నూర్యకరణ చికిత్సాశాల:— ఈవైద్యశాలను బి. ఎస్. గోపాలరావుగారు నుమారు 6 మాసములక్రింద మాపురమున స్థాపించిరి. వీరిదివరలో గుంటూరు పురమండలి చికిత్సాశాలలో పనిచేసి కడు మెచ్చువదనీనారు. అనేకులు దాక్టరుకుదుగవని నిరాశ చేసికొనిన వ్యాధులు వీరు వదుర్చుచున్నారు. తుయ, మహాశిక్కు, మూలవ్యాధి, కలరా, సేత్రోగములు అనేకములు వుదర్చి కీర్తిగాంచుచున్నారు. వీరికి ఆంగ్లములు ప్రోత్సహమునగి తమ విధివృత్తమును వీర్చుకొందురు గాక! కాలేజి:—మా కాలేజి (ప్రీజీసిపాలు ఓ. జే. కూర్చే) గారు సేనలో చేరు నిమిత్తము వైసింగునకు వాల్తేరు వెళ్లి యున్నారు.

టీచర్ల కాలేజి:— రాసుదొరగారు వచ్చిన మహారాష్ట్ర పెట్టిదోగాని యెడోయొక యల్లరి కాలేజిలో జరుగు నేయున్నది. కొన్ని మాసములక్రిందట కాలేజిలోని యువనాస్యములకును (ప్రెసిపాలునకును కలతలు కలిగినవి. ఇప్పుడు విద్యార్థులకును వీరికిని అభిప్రాయభేదములు వచ్చినవి. మొన్నటి దివావళివాడు ఆర్టన్ కాలేజికి సెలవుఇచ్చిరి గాని రాసుదొరగారు తమకాలేజిని మూయరైరి. దానిపై విద్యార్థులు కట్టుకట్టి కాలేజికి వెళ్లుట మానివేసిరి. అందువలన రాసుగారికి ఆచేతము పుట్టి విద్యార్థుల ప్రాణములు తమచేతులలోనున్నవనిలేనిపోని బెదిరింపులు బెదిరించి వారిపై కేకలుచెచ్చి ప్రతిదినము సాయంత్రము 4 1/2 గంటలు మొదలు 5 1/2 వరకు కాలేజి నుంచి దివావళివలెను అనువిషయమును గూర్చి వ్యాసములను శ్రావించుచున్నారు. ఇట్లు ఎంతకాలము విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును కలత లుండునో తెలియదు.

రాజపుత్ర సమాజము.
(ఒక విశేషమునియొద్దనుండి)

రాజపుత్ర సమాజముయొక్క జనరల్ మీటింగు ఈ సెల 4 వ తేదీని కృష్ణాజిల్లా తణుకు తాలూకా మంచిలిగ్రామములో నత్తివైభవముగను జయప్రదముగను జరిగెను. ఈ సభకు విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల నుండి రమారమి నాలుగుమందల (400) ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. వారిలో ధనకుంతులును విద్యావంతులును అగ్రశ్రుతియోత్తములు అనేకులుగలరు. అధ్యక్షుల యువనాస్యము, కార్యదర్శి కార్యనివేదనము, సమాజమును రిజిస్టరు చేయించుటకు దగిన నిబంధనలు మొదలగు పనులు ముగిసిన పిమ్మట ప్రస్తుతము దేశములో వ్యక్తమగుచున్న రాజకీయాందోళనమును గూర్చి కొంతచర్చజరిగెను. అనంతరము ఈదిగువ వదహరించిన తీర్మానములు సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను:

1. యుద్ధానంతరము బ్రిటిషు దొరతనమువారు భారతీయుల కొసంగవలసిన రాజకీయ సంస్కరణముల విషయమై దేశీయమహాసభవారును మన్మిల్లీగువారును ఏకగ్రీవముగ నూచించిన సంస్కరణవిధానమునకు ఈసభవారు తమ యామోదమును వెలుపుచున్నారు.
2. ఇటీవల బిక్ర-వోలలో జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభ వారు చేసినతీర్మానములు విరుద్ధముగనున్నందున సదరు తీర్మానములతో తమకేమియు సంబంధములేదని ఈమహాసభవారు బహిరంగముగ తెలుపుచున్నారు.
3. ముందు బెజవాడలో జరుగబోవు బ్రాహ్మణేతర సభలో కాంగ్రెసు మన్మిల్లీగుల సంస్కరణవిధానమునకు భిన్నముగ తీర్మానములు చేయునెడల, అట్టి తీర్మానములతో తమకేమియు సంబంధము లేదని స్పష్టముగ వెల్లుచున్నారు.

ప్రత్యేక గోదావరి మండలసభ.

(౧)

ప్రాప్తజేతుల యద్వితియనుముఖభావము.

[మాప్రత్యేక ప్రతినిధియొద్దనుండి.]

రామచంద్రపురము, నవంబరు 18:— ప్రత్యేక గోదావరి మండలసభ జేటి ప్రాంతకాలమునందు శ్రీరాజా కాకర్ల పూడి రామచంద్ర రాజుగారి కోటయందలి మైదానము నందు ప్రత్యేకముగ నిర్మించిన జేరాయందు గూడినది. కాకర్ల ప్రారంభమునకు పూర్వమే సభాస్థలి ప్రతినిధులతోను ప్రేక్షకులతోను నిండియుండెను. సభకు వచ్చినవారినుండు రయతులు విశేషముగ నుండుటయొక విశేషము. బ్రాహ్మణేతరులేక భావ బద్ధులయి సభాకార్యమున నడుపుట రెండవ విశేషము. సభకు మండలమునందలి ప్రతిభావాకానుండియు ప్రతినిధులు వచ్చి యుండిరి. అన్యమండలములవారును కొందరు సభయుండు గలరు. చెన్నపురినుండి సాందర్భరాజు ఆయ్యంగారును భంగనాథ మొదలియారుగారును గడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారును వచ్చియుండిరి. నాశంపద్మనాథయ్య, నామోదర కృష్ణమూర్తి నాయకు మానుకొండ గంగరాజు (ఎస్. విజయరామయ్య) లక్కరాజు నుబ్బరావు గార్లు (కాకినాడ) ఎం. చంజునాథ రావుగారు (జిల్లామునసబు) గంటి లక్ష్మన్న, గజవిల్లి రామ చంద్రరావుగార్లు (రాజమహేంద్రవరము) భాస్కర నారాయణమూర్తిగారు (వెద్దాపురము) మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. భూమియే మొనుండువరకు ప్రతినిధులును, ఆయిదు మండలముండి ప్రేక్షకులును సభకు దయచేసిరి.

7-50 నిమిషములకు బోర్డు బాలికా పాఠశాలయందలి కొందరు బాలికలు వందేమాతరము గీతమును శ్రావ్యముగ నునోహరముగ ను పాడినవెనుక సభాకార్యము ప్రారంభమైనది. ఆహ్వానసభాధ్యక్షులగు శ్రీరాజా కాకర్లపూడి రామచంద్రరాజుగారు శీతకాలమునంద కాలనక్షములు తురియుచున్నప్పుడు శ్రమకోర్చి సభకు వచ్చియుండిన ప్రతినిధులకు మందనము లర్పించి, తమయుపన్యాసమును దుగ్గిరాల సూర్య ప్రకాశరావుగారిని చదువుచున కొరక వారు వారియుపన్యాసమును చదువుటకు లేచినప్పుడు సభ్యులు తమ యామోదమును సంతోషమును ప్రకటించిరి.

స్వాగతోపన్యాసము.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీరాజా కాకర్లపూడి, రామచంద్రరాజు బహద్దరుగారి యుపన్యాసమునుండి క్రింది భాగములు మిదితములు:—

బ్రాహ్మణేతరుల సేవీభావముచే మన సంకల్పముతో కాంగ్రెసు విధానవిధముగా చక్కని నడిపింప సంకల్పించిన కొందరు బ్రాహ్మణేతరుల ప్రభువనమావేశము నేను లేనితేటిని నాభవమున జరిగెను. అట్టి బ్రాహ్మణ వ్యతిరేకవాదుల వర్తకము విద్యావాసనలేని రయతులను నిమ్మ జాతులను ఉద్ధరించుటకు వాస్తవమైన ప్రయత్నము సాధనభూతము అయ్యి నేని నన్ను గూర్చి జనసామాన్యము దురభిప్రాయపడినను నేను దానిని పాటించుటకు వాడిను. జేర్వో బ్రాహ్మణేతర సంఘముల వారియందు నూతనముగ మూర్తీభావించిన సోదర భావము వారి యభిలాషలు విక్కివోలు సభాకార్యక్రమముగ పరిణమించి నాకు విషాదము కల్పించెను. విక్కివోలు గ్రామమున ప్రభవించిన పద్ధతి మండలమందలి యధాధి బ్రాహ్మణేతిరాభిప్రాయమును తెలుపునది కాదనియు, వారికినమ్మతముకాదనియు, నేను మీకు ధారాళముగ విశదీకరింప సాహసించుచున్నాను.

వివేచనాశక్తి కొదవగానున్న మనసోదరులు మ్రొందక రాజకీయ స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు విరోధులయిన వారి ఆక్షేపణలను విశ్వసించుచు భయముచేత దాని నిరాధారతను మనము బహిరంగపరుపవలసి కుచ్చుచున్నది. మిత్రమండలి దేశములవారును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములూని కాలనీలవారును యుద్ధాంతరము వర్తకాభివృద్ధిని గురించి కడచిన రెండేండ్ల నుండియు సాధనాంతరముల పాలోచించుచు విశ్వప్రయత్నముల నుచేయుచున్నారు. వర్తక సంబంధమును సంధిప్రత్యములను వ్రాయుచు అంతర్జాతీయ అంతరధినివేశరాజ్యసంబంధముగు ఎగురుతి దిగురుతిపన్నులను గురించి నొచ్చించుచున్నారు. స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము గల బ్రిటిషుకాలనీలవారు రాష్ట్రపరిపాలనయందు తమకు అధికారము కావలెనని కోరుచున్నారు.

బ్రిటిషు దోరతము వారు రాష్ట్రీయాదాయాభివృద్ధి మార్గముల పరిశీలించుటకు కొన్ని యుపసంఘముల నియమించిరి. వీరుపడెడు శ్రమలు ఏరూపముగ ఏవిధముగ ఎట్టి ఫలితములతో పరిణమించునో తెలియరాదు. మ్రొందవాళియములను సంరక్షించుటకు పరిపాలనావిధాన విశదీకరణమున సోదరులను బడకున్నయెడల, రాష్ట్రీయభాగముల వారికి ప్రాముఖ్యము విధానానుగ వచ్చి యుచుండేము రాష్ట్రీయందు తల్లిదండ్రుల ప్రేమానుభుగూని మధ్యవాదైన కువశ్యేపునిగతి నుడవలసి కచ్చును. ఈ కారణముకలననే కాంగ్రెసు మోస్లేములీగుల వారు హిందూదేశమును విదేశవర్తకుల తాగినునందు పడికట్లు రాయవలె నందు దుర్మతినుండి తొలగించి కాపాడుటకుగాను మన కార్మిక స్వాతంత్ర్యము కావలెనని నిర్ణయించిరి. కీర్తిశేఖులగు ఘోషేగారు మరణాన్న కాలమున వ్రాసిన రాజకీయ వ్యవహారపత్రమును చూడవలెను. అదిశేవలము చూపావాదము. ఇప్పటి యార్మికవిషయసభలు రాష్ట్రీయాదాయాభివృద్ధి విధానములు ఘోషలేగారి కాలమున తలచూపి యుండెనేని, అతడెన్నడైన “నేను నామితవాది గౌరవమును నిలుపుకొనవలెను. ఎవరియిష్టము చొప్పున వారు హిందూదేశమును చూడగొనడు. ఆర్మిక స్వాతంత్ర్యము నపేక్షింపకుడు. స్థానిక స్వపరిపాలనతో సంతోషింపుడు” అని మనదేశముల బోధింపదలపెట్టునా? ఇట్టి దేశాభిమానహీన మగు కళంక మాతని వర్తనమున కాకోపింప సాహసించుట న్యాయమా? ఇతరులక్షేమముకొర కాతడు హిందూదేశక్షేమము నెన్నడై ధంగపరచెనా?

స్వపరిపాలనపదమునకు లేనిగౌరవమును తెచ్చిపెట్టి దాని నిపుడేయడగదని సాధించుటకు ప్రబలకారణములను కనిపెట్టి కొందరు శ్రమపడుచున్నారు. కాంగ్రెసు మోస్లేములీగులను పపాదించినవిధానమునందెప్పుడేస్వపరిపాలనము కావలయునని కోరలేదు. అది యాదర్శముగ నుండవలెనని. మననాయకులలో నగ్రగణ్యులగువారిచేత సిద్ధముచేయబడిన యావిధానము కడచిన ఆగష్టు 20 తేదీని మనస్టేటు సెక్రటరీగారును క్రిష్ణమంత్రాలోచనసభవారును నుపపాదించిన రాజ్యాంగవిధానముతో సుక్కుటసరిచుచున్నది. వ్యవహారములనుసరిగా నెరుగనివా గావిధానమును చదివిబోధపరుచుకొనిలేని మనముకోరునది రాజ్యాంగసంస్కరణమునందు ప్రథమసోపానమనియు, పరిపూర్ణ స్వపరిపాలనము గాదనియు, గ్రహింపజాలుదురు. విపరీతజేతి స్కూలై ప్రయత్న పూర్వకముగ దాని నధిక్షేపించువారిని మనము పాటింపనక్కరలేదు.

బ్రాహ్మణేతరులయశయముల భగ్నముగావించి బ్రాహ్మణులు తమయధికారప్రాబల్యమును వృద్ధిపొందించుకొనుటకు కాంగ్రెసువారిసంకల్పములు సాధనభూతములగుచున్నవని కొందరీమధ్యకాలమున సాకులను నారంభించిరిగాన, కాంగ్రెసువారు కోరికలను కొన్నిటి నివట నడచారించి వారిని చక్కగ దెలియనివారికి ప్రతివాదుల వాద మెందుదృష్టమో సత్యేతరమో వారు స్పష్టపరిచిరి.

కాంగ్రెసు ఆదర్శమైన దాదిగ స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని ఉద్దేశింపబద్ధ విద్యావ్యాప్తిని ఇతర రాజకీయసంస్కారములను వ్యసనక్షేపమునగోరి పాటుకొను వారెప్పుడును ఒకతెగ ఒకసంఘము నవలంబించియుండలేదని తెలియజేసి కాంగ్రెసువారి యాదర్శము లీదేశమునందలి తొలగింప నేనడిగి సాధ్యము కాదనియును అది దేశక్షేమమునకు ముఖ్యములనియును వీని నెదుర్కొని యుజుపడెనుటకు ప్రభాక్షేపమునకు నిరోధక నగుననియును దేశాభిమానులెల్లను బోధించుట కిష్టము. అట్టికాంగ్రెసుయొక్కవిధానముల తానుమాగు చేయుటకు విక్కివోలులో తీర్మానింపబడినందు విక్కివోలులోవలె కాంగ్రెసువిధానమును నిష్కృష్టభావముతో చూచుటకు మనకుంగీకరించువారము కానుని తెలుపుటకు నేటిట సమావేశము కావలసినచ్చెను. ఆసభాకార్యదర్శులని చెప్పుకొనుచున్నవారు కొందఱు సంతకముచేసిన కాన్ద మొకదానిని నేనాచితిని.

అది ఆ సభానాయకుల వద్దనుండి వచ్చిన ఆమాల్య పత్రము. నేటి ప్రత్యేక సభావేషమేమో తామెఱుంగకున్నామని యంగీకరించుటతో మొదలుపెట్టి తుదికు మనకు తగని కుచ్చనోపాకోపణల నందు గావించిరి. ఈసభావేషము బ్రాహ్మణేతర సభవలన బ్రాహ్మణేతరసంఘములలో గల్గిన యొక మత్యమును సోదరభావమును విద్యాభివృద్ధియందలి ఉత్సాహమును అభివృద్ధిపరుచుటకే యని నమ్మించుటకు మనమేకోపాయములను పశ్చుచున్నారనియు నందుదాహరింపబడెను. ఇట్టి ఈపత్రమువైసంతకములుచేసినవారికి ప్రాముఖ్యము నియదగదని

నేను తలపోయుచున్నాను. విక్కివోలుసభ యంతమాత్రమును గాక యీ సభమాత్రమే బ్రాహ్మణేతరక్షేమమే కాక ఈ దేశమందలి కోటానుకోట్ల నోరులేని ప్రజలయొక్కయు నిమ్మ జాతులు దరిదుర్లును నగు నెల్లరయొక్కయు క్షేమము నపేక్షించి జరుపవలెనున్నదని నేను ఘంటాపథముగ దెప్పసాహసించుచున్నాను. వారుచేసిన తీర్మానములు కొన్ని లాభకరములగుట నిశ్చయము. అవి మనముకూడ అవలంబింపదగినవి. విక్కివోలు సభానాయకులు పిమ్మట నీ విపరీత సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించిరి.

“ఆగూరు మార్గములు ఖర్చుపద్ధతులకు సంబంధించిన ఆర్థికపు డేర్పాటులు బిల్లులుగా బ్రదర్శించి కానననిర్మాణ సభవారి యంగీకారమునకు బంపరాదని యీసభవారభిప్రాయ పడుచున్నారు; మఱియు, ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్ మెంబర్లను ఎన్నికవలన నియమించుటకు నీసభ వారంగీకరింపరు.”

(ii) “లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్ వారు రెండుమారులు ప్రత్యేకముగ జేసిన తీర్మానములవైనను గవర్న మెంటువారిని బాధ్యులజేయరాదని సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.” ఏలననగా ఇతరదేశములందుకులె నిచట రెండవ కానననిర్మాణసభ లేదు. మరియు వారు కొంత నిష్ణయకాలమునకు ఎన్నుకొనబడుదురు. వారి నాచుధ్య కాలముక తొలగించి తిరిగి ఎన్నుకొనుట కేర్పాటులులేవు. ఇట్టి నాయకుల పరివారము వీనిభావమును గ్రహింపవలయును. కానననిర్మాణసభలో బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య ఎక్కువగుచున్నను వారు కడుపేదరయతులను జేధించుచున్న పన్నునైన తగ్గించుటకు వారి కధికారముండరాదట! వారు తమకు లాభించు విషయమునందైన కొంత భవమును వ్యయపరచుడని యడుగుటకు నధికారముండదగదట! ఆటులైనవో నేండు ల కీ కానననిర్మాణ సభలు? ఈ కాన్సిల్ యొక్క 100 మంది సభ్యులకు వివివిగ ప్రయాణభత్యములు నిానకర్యములు నిచ్చి మీరు వారివలన పొందబోయెడి లాభాపైకీ వా గవట శృంగారప్రతిమలవలె గూర్చుండుటకా? ఇప్పటిలే నే ముందును వారు పిష్టిపన్యాసములను చదువుచుండుటయా వారిపని? కార్యాలోచనసభవై మనకానననిర్మాణసభలకు అధికారము నిచ్చి వారిని పరిపాలనాదర్శులను గావించవలెనని మాంటాగుగారే చెప్పుచుండగా ఆయనయోచనను నిరాకరింపు డని తీర్మానింప సాహసించువారి మనోదృష్టల్యమును అవివేకమును నేమనవచ్చును? విక్కివోలు సభవారింతటితో నూరకున్నను ప్రస్తుతస్థితికి భంగములేక అనుకూల సంస్కారములులేక బ్రాహ్మణేతరులు విస్తార సంఖ్యలుగ చెన్నపురి ఉదకమండలములకు ప్రయాణ భత్యములు పుచ్చుకొనుటతో సరిపావును. వారంతటితో సంతృప్తులుగాక ఇంకొక ముందంజను వేసి కాన్యమును సాకు చేయుజూచిరి. ఇంతకరకును చెన్నపురి దోరతమువారి చర్యలవై నిండియా దోరతమును వారికిని సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ వారికిని పరిలవాధి కాదు ముండెను. విక్కివోలు సభానాయకులు ఒకరిటి స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని కోరిరి. అనగా చెన్నపురి దోరతమువారివైన పరిలవాధి కారులు లేకపోవుటయు వారు కానననిర్మాణ సభవారి పరిలవకు లోబడియుండకుండుటయు జరుగవలెననిరి. గవర్నరుగారును వారి కాన్యాలోచన సభవారును కలిసి యిప్పుడు రలుగురు సభ్యులు కలరు. వారు ముందు ఐదుగురు ఆగుచున్నారు. వీరు మన ప్రార్థనమునకు కర్తవ్య కావలెనట. అనగా చెన్నపురి రాజధానిలో నిరంకుశప్రభుత్వమును నెలకొల్పి ఆప్రభుత్వమున ప్రభు వొక్కడు కాక ముగ్గురు యూరోపియన్ గోదొంగియులును వారు నియమించిన యిద్దఱు ఇండియనులును నుండవలెననిరి. ప్రాజ్ఞులగు బ్రాహ్మణేతరు బిట్టిప్రభుత్వపు డేర్పాటులకు అంగీకరింతుగాయని సంకోచము సాడముచున్నది. ఈ దేశక్షేమమునకు నిజమైనమార్గములను ప్రభుత్వోన్యోగియులు గ్రహించి బ్రిటిష్ చర్చకమున కివి వ్యతిరేకములయ్యును వాని నవలంబింపదలచినపుడు వారి ప్రతికక్షలు వారిని మాపించిరి. నాలుగై ఎత్తెన్నిజు పన్నును మనదేశపు కోశాధ్యక్షుడైన సర్ విలియం మేయరు తొలగించినపుడు లంకామైర్ వర్తకులు పార్లమెంటులో జేసిన గంభీరకోలాహలము మరచవలనా? మనదేశమున పన్నులిచ్చు కొన్నునపేదలయెడల సర్ విలియం మేయర్ కన్న నెక్కువసాను భూతిగల కోశాధ్యక్షుని మనమింకెవరు నెఱుగము. అట్టియధికారికూడ ప్రాక్షేపముల నిధించుమార్గముల నాలోచించి గర్హితరములేక భూమిపై యాదాయముమీద కూడ ఇకొకంట్లాక్సను కట్టబోవుచున్నానని చెప్పవలసి వచ్చెను. కొంతకాలము మనకానననిర్మాణసభలో సభ్యులుగవచ్చు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రిచడును మొక సంవత్సరమున భూమిపన్నును నూటికి నలువది ప్రాక్షికి హెచ్చింపబోవుచున్నారని కుంభకోణమున చెప్పిరి. వీరిని బట్టిచూడ ప్రాయశః భూమిపన్ను కూడ క్షిప్రుకాలమున హెచ్చింపబడవచ్చును. అట్టి ప్రశ్నలను చర్చింపవలసి వచ్చునపుడు మీ కట్టి కానననిర్మాణసభ యుం

దుటకు కాంక్షించునో నిర్ణయింపుడు. మనదేశపు ప్రధాన కార్యదర్శియగు మాంటాగూ గారు నూచించినట్టి గౌరవము వారిపై నెత్తించుండి కాననిర్మాణ సభ కావలెనా, విక్రమోలు సభనాదు తీర్మానించినట్టిని ఇప్పటికన్నను ప్రజలతో బాధ్యతలేని గవర్నమెంటు కావలయునా?

బ్రాహ్మణులముందు బ్రాహ్మణేతరులకు అస్మాదము లేనది చెప్పేడు. కృష్ణా వివాదమును గురించి యిందుకలల కావలసి యున్నది. బ్రాహ్మణులు ఎక్కువ యధికారమును కోరినది. తమనిద్రావిలక్షణములనుబట్టి ఎక్కువ పలుకుబడి కావలయునని యాపేక్షించినది. అది నాకును సంతోషము. యుక్తముగ నాలోచించుచు వారందరను సంతోషింపవలసివచ్చెను. మతిద్రుష్టులగు బ్రాహ్మణులు మాత్రము బ్రాహ్మణేతర వాంఛలకు విరుద్ధముగ సంచరింపబారినది. కాంగ్రెసు విధానముల నామోదింపవారు స్వప్రాయోదయక్షేత్రము నపేక్షించు వారై యున్నారు. ఇంతవరకును సభ్యులగు బ్రాహ్మణేతరులు ముందుకు వెచ్చుటకు ఆటంకములేదనియు గాని లేదు. మన కాననిర్మాణసభకు తొలుత బహుభాషులగు సభాపతి పిళ్ళెగారును కడపనివాసులగు జంబులింగ మదలియూరుగారును తెలుగు జిల్లాలవారే నెన్నుకొనబడిరి. దత్తమండలములకు రావుబహద్రుగారు ప్రతినిధిగనండిరి. మన క్రాసనాధిపతి కాబోవు శ్రీ చింతలపాటి వేంకటస్వామిగారిని గానిగాను తెలుగు మండలముల భాషాస్వామ్యుల ప్రతినిధిగనండిరి. వారి స్థానమున నిల్చుట ఆనలలు భూపతిరాజు కేంకటపతి రాజుగారు ఉన్నారు. చెన్నపురి పురపాలక సంఘమువారు శ్రీరేణులైన పి. రంగయ్యవారయ్యులు గారిని తొలుతొలుత తరతరముగా నెన్నుకొనిరి. తమకు అసాధ్యమగు వనరును దాక్కిన వారు గారిని త్యాగరాయ శెట్టిగారిని కాన్సిల్ మెంబర్లముగ నెన్నుకొనలేదా? కాకినాడ పురపాలక సంఘము వారు ఆనలలతో రావుబహద్రర్ కొమ్మిరెడ్డి మార్గవారాయణ మూర్తివారయ్యగారిని రెండవర్యాయము ప్రాధ్యక్షుగ నెన్నుకొనిరి. ఆయనచాలకాలమునుండి పోర్టుకన్సర్వేసినీబోర్డుమెంబరుగ నెన్నుకొనబడుచున్నారు. ఇంతయేల, బ్రాహ్మణ వి.వి.ఎం. పి.ఎం. వి.ఎం. విస్తారసంఖ్యాకులగునన్న కాకినాడ లిటరరీ అసోసియేషన్ వారు ప్రవేశపెట్టినట్లు గృహస్థులైన ఆ మూర్త్యవారాయణమూర్తి వారయ్యగారిని ప్రవేశపెట్టుక నెన్నుకొనుచుండిరి. ఆ సేక సంకల్పములనుండి ఆ కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీకి డిక్రూజ్ గారు వైస్ చైర్మన్ గా నెన్నుకొనబడుచున్నారు. కాజుమహేంద్రవరము మ్యూనిసిపాలిటీకి రావుసాహెబుగోపి నెట్టి వారాయణస్వామి వారయ్యగారు, విలూరి లక్ష్మీ నరసింహుగారు, మాదిరెడ్డి వేంకటేశ్వరరావువారయ్యగారు, నీ జయరావుస్వామివారయ్యగారు చైర్మన్లుగా నెన్నుకొనబడలేదా? విలూరు తాలూకాబోర్డుకు రావుబహద్రర్ కూర్మావేంకటరెడ్డి వారయ్యగారు ప్రెసిడెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఇంకను ద్వైప్రతేరులను వెక్కిరింపించి చూపవచ్చును. ఎక్కడ సభ్యుల అనుకూలత ద్వారా కనయ్యునో వానిని గృహించి నొరకించుట బహుశుచు సేయవలెను.

కొన్ని బాహులవాని అస్మిగోగముగల ఏక గాతివారినిగ తేసి వారయ్యగారు బాధ్యముల ప్రబలింపజేయుటకు కాంగ్రెస్ ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ ప్రయోగమును సోధించుచు సర్వోత్తమ నాణ్యతనుగల సాంఘిక జ్యేష్ఠులనును నిగుటనునకు తగునా? కాంగ్రెస్ విధానములను బ్రాహ్మణ భయభక్తులను బాధించు బ్రాహ్మణియిచ్చి ఇట్టి ప్రయత్నమున వికారము గన గొప్ప బ్రాహ్మణేతర కలవారికి లేకమును లేదు. ఇట్టి గొప్ప సంఘమునందలి కొట్టకొనిది ప్రజలలో బ్రాహ్మణులతో సంరాతగివారు వారిని మించబాలిన వారు మనలో వారెంతవరకు లేరని చెప్పెడివారి మాటలునేను విశ్వసించబాలను. తెలివితేటలు వివేకము బ్రాహ్మణాధీనములై బ్రాహ్మణేతరులందరి యదృశ్యము లయ్యెనా? వారందరిను కేకలను నివృత్తిచేయుటా? విక్రమోలు సభావిధానము విస్తాముగ బ్రాహ్మణేతర సంఘముయొక్క వివేకమును దేశభీమానుగ క్రిందపడచి వారికి మ్యూతగావించుటకు హేతువయ్యెను. అయినను విక్రమోలుసభకు నడిపిన ప్రముఖులు కొందఱకు పశ్చాత్తప్తతెల్లని గాదును కాననకు చున్నది.

కాంగ్రెస్ పక్షపాలకులైన బ్రాహ్మణేతరసంఘ వాయకులు తమ ప్రాధ్యమ అస్మిగోగమునుబోనాడక బ్రాహ్మణ భయముచే నేకేకములయై బెడదక తమ ప్రతిష్ఠను నలుపు కొందుకు నాదు సంతోషముగనున్నది. కాంగ్రెస్ విధాన

ప్రతిపాలముగ జరిగినసభలో బ్రాహ్మణ భయపడినవలగు వారి హామవాదకులగుండిన కూర్మా వేంకటరెడ్డివారయ్యగారు క్రిందటి యాదివారము బెజవాడలో జరిగిన సభలో విక్రమోలు సభావిధానము స్వల్పమాన్యులతో కాంగ్రెస్ విధానమేమని నిరూపించుటకుచాలాశ్రమపడిరి. ఆసందర్భమున విక్రమోలు సభావిధానముకు ఇందుకు గూఢభావమున్నదనియు కాంగ్రెస్ విధానము 25 తేదీ 30 యేండ్లలో ఆచరణ సాధ్యమగుననియు చెప్పక లేవనినదియని సభ్యులకు వింత గొలిపిరి. వారయ్యగారి యుపన్యాసముగారిని యా క్రిందిభాగమున వివరించెను. “విక్రమోలు సభావిధానము ఎక్కువసంఖ్యాకులు కాకుండా సమాన ప్రాతినిధ్యము చేయవలెనని చిహ్నములు క్రొత్త కాననిర్మాణసభయందు విస్తృతమగుటతోడనే అందరి ఆసంద్యోగియగుభక్తులు ప్రత్యేకసభగా నెప్పటి వారిలో మొకనాయకుడు మువ్వయ్యలేక నలుగురు సభ్యులుగల మంత్రాంగసభను ఏర్పాటుచేసి బాధ్యతగల దొరతనమువారివలెనే వారికి వ్యతిరేకముగా విస్తారమెంబులవలెననియును జరుపుచుండును. ఈ మంత్రాంగసభవారు ఏమిట్లువిషయమునందైన నోడిపోయినయెడల వారి ప్రతికర్షకుల నాయకుని గవర్నరుగారు పిలిపించి క్రొత్తమంత్రాంగ సభను ఏర్పరచుకొని పరిపాలనమును నడుపగలరు. ఈ రీతిని బాధ్యతగల మంత్రాంగసభలకుల వ్యవహారములను వదులవారంభమగును. విచారేండ్లలో మఱిగొన్ని డిప్యూమెంటులపై పెత్తన మా ఆసంద్యోగియల కిచ్చి క్రమక్రమముగ ఉద్యోగియసభ్యుల పెత్తనము శోక్యము లేకుండచేసి పరిపూర్ణాధికారము వారికి చేందజేయవలెను. 25 30 యేండ్లలో బ్రిటీషు మంత్రాంగవనంధ, ప్రజాప్రతినిధి సంఘముగలెనే, ఈ దేశపు ప్రజలకు బాధ్యులైన ఇ డి యెక్ మెంబర్ల యధికారము క్రింద అన్ని డిప్యూమెంటు నుంచ బడును. వీనిని బట్టిమాడ విక్రమోలు సభావిధానమునే నూచించుచున్నదని తెలుపుటకు వేంకటరెడ్డివారయ్యగారు వ్యక్తముగ ప్రయత్నించుచున్నారని మీకు తెలియగలదు. కాని, ముద్రితములైన విక్రమోలు సభాతీర్మానములను చదివిచూచినయెడల వేంకటరెడ్డివారయ్యగారు చేయదలచిన వ్యాఖ్యానమున కందు ప్రమాణములు కానరావు. ఈ మాతన కక్షవారి రాజకీయ భర్త్యులకు గూఢభావములు కలవనియు, వారు స్పష్టముగ జెప్పుచున్న దానిని మనమనస్థాన గ్రహించి దానికి నేటు అర్థమును జెప్పకొనవలయుననియు నాకెప్పుడును స్ఫురింపలేదు. ఇట్టి అపసవ్యపు ప్రదర్శనమునకన్న జరిగిన పారబాటును ఒప్పుకొని కాంగ్రెస్ విధానమును ధారాళముగ నంగీకరించుట యుక్తము.

మనమనస్థానవార సాగరమునందులెనే జాతీయవ్యవహారసాగరమునందును పాటుపాటులు కలవు. పాటువేళ్లను నాకును నడిపినయెడల భాగ్యము చేకూరును. ఆతరుణముగాట నిచ్చితిమేని యదృష్టపు ఒడ మెరకపట్టును. మన యదృష్ట సాగరమున మాంటాగూగారి రాక పాటువేళ్లవంటిది. ఇప్పుడును యమున మనము స్వల్పమైన తలంపులను జ్యేష్ఠులను విడనాడ గంభీరమగునట్లు మైక్రోస్కోపుతో ధారాళముగ ముప్పది సంవత్సరములందీ కాంగ్రెస్ వారు పోరాడుచున్న స్వాతంత్ర్యములందలినుండుగుడము, జేడుదము. కాంగ్రెస్ లో జరిగిన భండమునందలి విశేష ప్రజ్ఞాపంతులు బుద్ధిసంపన్నులు చేరియున్నారు. నేటి సభవారు కాంగ్రెస్ విధానమును పూర్ణముగ నంగీకరింపవలసివచ్చెను. దానికన్నములేని వారికి నీలనితోలేకము ప్రసక్తిలేదు. విక్రమోలు సభాసభ్యులను తెలుగు జిల్లాలలోని వైఖ్యులు కాకినాడలోను గుంటూరు పైపు గోదావరి విభాభివృద్ధియు జిల్లాలలోని రాజపుత్రులు చుంచుకొనను సభకూడి కాంగ్రెస్ విధానమునే పూర్ణముగ నంగీకరించుచు, విక్రమోలు తీర్మానములపై తమయస్మృతిని వెల్లడించ వలసివచ్చెను. కాంగ్రెస్ విధానమువారు సంఘాగ్రామీణ్యమునుగూడ నంగీకరించిరి కావున, దానిలక్ష్యమున నిచ్చి మనప్రాజ్ఞాతన దేశభీమానునూ సాక్షకపరుపవలెను.

క్రీస్తుచంద్రరాజు బహద్రవారి యుపన్యాసాంతమున చింతలపాటి నరసింహరాజుగారు సభాధ్యక్షతన వహించవలసినదని నాళం పద్మనాభముగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి, ఉత్తరసామ్రాజ్యసభ్యులందు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యమిచ్చి, కలరరాజ్యముల ప్రతినిధులకు చేసిన గౌరవము నునప్రతినిధులకు కనుపరిచి, సామ్రాజ్య వ్యవహార నిర్ణయములందు ముందు నిల్చి భారతీయులను సంప్రదించెదమని ప్రధానమంత్రి లాయనాగార్జునెలనిచ్చియుండెదని నడిచి, మాంటేస్యె మహాశయులు భరతవర్షమున విచ్చేసిన యుద్ధేతములను వివరించి, ముగ్గుందు దొరతనమువారుచేయు సదుపాయములన సంఘములోని కొన్ని తెగలవారికే లాభము కలుగునని భయపడి భిన్నప్రయత్నములు చేయుచున్న బ్రాహ్మణేతరసభ్యులమును ఖండించి, భారతీయులందరు ఏకభావబద్ధులై యుండవలయునని హెచ్చరించి, మనలో మన కైకపట్టములేదని వైవారిగ

పడునట్లు చేయజూచుట కేవలము లజ్జాకరమని నాట్రచ్చి, అందరిని నూడవీసికొనిరావలయుననియే నాడుకులు ప్రయత్నించుచున్నారని ఎవరినో కొందరిని బుర్ర బ్రద్దులకొట్టి లాభము పొందుట కెవరును ఆలోచించుటలేదని తెలియజేసిరి. గయితు బాగుపడవలయుననియే తాము స్వదా ప్రయత్నములను చేయుదుమని పద్మనాభముగారికివల ఆవరలు మో చెప్ప గాను చంద్ర రావు గారు మాట్లాడ గ వారు నెలచిచ్చి న్లునుడిచిరి. ప్రజలీతరుణము నందు జ్యేష్ఠ భావమును నిర్వహించరలెను. ప్రజల నిమిత్తము పాడుపడుచున్న నరసింహరాజుగారు సభాధిపత్యము వహించుట కెంతయు నర్హులు. మిగ్గా అలిజేగు (గ్రామ్య రామము) మా ఆలిమకవి (పితాపురము) మేకానానకి రామయ్య (కపిలేశ్వరము) గంటిలక్ష్మయ్య గార్లు పద్మనాభముగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. లక్ష్మయ్యగారు తమ యుపన్యాసమునందు, మనదేశమునందెప్పుడును ప్రభువులు బ్రాహ్మణేతరులే యనియు పాలోహిత్యము బ్రాహ్మణులదనియు, ప్రభువులు మారుచున్నను మన పాలోహిత్యము మారలేదనియు నడిచి, సభ్యులందరు బ్రాహ్మణేతరసభ్యులమునకు విముఖత దెల్పి రాజుగారిని సభి క్రాసనాధిపతిగ నెన్నుకొనడని హెచ్చరించిరి. సభ్యులందరు తీర్మాన మంగీకరించిన మీదట చింతలపాటి నరసింహరాజుగారు సభాసన ములకరించి తమ యుపన్యాసమును చదివెరి.

అధ్యక్ష కోవన్యాసము.

సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసము నిన్నటి పత్రికయందు ప్రకటింపబడి యున్నది.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేకు యభిప్రాయమేయని యధ్యక్షుని యుపన్యాసాంతమున సభ్యులలో కొందరు వారిని ప్రశ్నించగ తమ పూర్వాభిప్రాయమును మార్చుకొనలేదని ఖచితముగ నెలచిచ్చిరి.

నానుభూతి లేఖలు.

మునగాల జమీదారు, పోలవరము జమీదారు, ఉండూరు జమీదారు, తుని రాజుగారు, కోడి రామమూర్తి వారయ్య, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు (బెజవాడ) ఆనలలిలు బయ్య వరసింహేశ్వర శర్మ, మోచర్ల రామచంద్ర రావు, కేశవ పిల్ల (గుత్తి) గాడిచెర్ల పేరయ్య వారయ్య (అమలాపురము) పూలి సుబ్బ రామయ్య (నెల్లూరు) మేకా పాపారాయడు (కపిలేశ్వర పురము) గార్లు కారణాంతరములచే సభకు రాజాలనందునకు చింతిలి, సభ నిర్వహ్యముగ జరుగు గాకయని దీనించి, కాంగ్రెసు—లీగు సంస్కరణ ప్రకాశిని పూర్ణముగ నామోదింపమని పంపిన లేఖలను తిండివార్తలకు దుగ్గి గాలి నూర్చి ప్రకాశరావుగారు చదివి సభ్యులకు వినిపించిరి. అంతటితో ప్రాతః కాలమునందలి సభాకార్యము ముగిసిరి. మధ్యాహ్నము తిరిగి సభ సమావేశమై తీర్మానమును పద్ధితములగున. ముఖ్యవిషయము శోక దానిని వివరింపవలెనని ప్రాతః కాలపు సభావృత్తాంతమునుముగింప జాలను. కోట సింహాద్వారమునంద సభావిముఖులు కొందరు తమకు తోచినట్లు ప్రతినిధులకు బోధించి వానిని నిగుత్సాహ పరుపజూచిరి కాని వారి గునోభావములను గ్రహించి, వారిమాటలను పాటించరైరి. బహుశనాభిప్రాయము ముందగ ఎవరో కొందరు స్వాగత పరులచేయు పిచ్చిపనులు సాగిరావని మరయొక సారి ధ్రువపతి తెలియజేయుచున్నాము.

గుంటూరు ఆన్న వానసమాజము:- కడపిన దీపావళి పండుగ వారము గుంటూరు ఆన్న వానసమాజము తిరగున హడలైన 30 మంది బీదలకు 2 వ తిరగతి భోజన మొసంగబడెను. వీరిలో నానార్డుల హామిపట్టి దాఖలా 71 మంది బీదలకు మాత్రము బట్టలొసంగబడెను. సదకు బట్టల నిమిత్తము పుష్పటూరు హామిపండు గారు 20 రూపాయల విరాళము మొసంగిరి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర పుస్తక భాండాగారము:- 13-11-17 తేదీని రాజోలు తాలూకా వేంకటేశ్వరుల వాడపల్లి గ్రామమునందు శ్రీ వేంకటేశ్వరపుస్తక భాండాగారము, సుమారు రెండువందల పుస్తకములతో స్థాపింపబడి, యద్వాని కృష్ణమాచకముగా నొక సభ సమావేశమైనది. జేసస్వామిపు ధర్మకర్త హామి పట్టభిగ్రావ వేంకటరంగచార్యులయ్యస్వాగంగారు అగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిరి. వెన్నుగాజు నరసింహముగారు మొదలగు పలువురచే హిందూవిద్యభివృద్ధిని గూర్చియు పృథ్వీకాంధ్రభాషాభివృద్ధిని గూర్చియు వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూర్చియు చక్కగా సుపర్యనింపబడెను.

చెన్నపురి శాసనసభ.

84 ప్ర. పొన్నపేట ఎమ్మెల్యేలు ఎమ్మెల్యేలను సెలవులలో భాగంగా ఉద్యోగములలో తెలుగువారు లేకుండా సంగతి ప్రభుత్వమునా తెలుగుదారు?

86 ప్ర. ఏమునిసిపాలిటీ లైననూ, బోర్డులైననూ పుస్తక భాండాగారములకుగాని పతనమందిరములకుగాని కొంతసామ్యము నిచ్చుచున్నారా? సామ్యము లభించకపోతే అట్లు భవనసహాయము చేయుటను ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించెదరా?

87 ప్ర. వైజాము రాష్ట్రమునందు గల ఆంధ్రలిఖిత పుస్తకములనుగూర్చి 7-4-17 వ తేదీగల కృష్ణాపత్రిక 6 వ పేజీలో వ్యాసమున పరిభ్రమ్యమువారు చూచిరా? వానిని ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకభాండాగారమునకు జేర్చు ఏర్పాటుచేయుదురా?

భూ. వేంకటపతి రాజుగారు.

88 ప్ర. తెలుగుజిల్లాలనుండి పట్టణములలోని విద్యార్థులలో సహా విశ్వవిద్యాలయ సెలవుసభలో 4 గురు మాత్రము సభ్యులు గలరను సంగతి నిజమా? కలుగజోవు కాలిలో ముడికొండలు తెలుగు జిల్లాల సభ్యులను నియమించుటకు చాన్సులగారికి సిఫారసు చేయువిషయమును యోచించెదరా?

89 ప్ర. విద్యాభ్యాసానికి చేయుచుండినట్లు గవర్నమెంటు సర్వీసులోనుండు స్టాఫునుకాని వారందఱు ప్రైవేటుగా నూర్చులై షేలు పరీక్షకు కట్టునటుల సమర్థించెదరా?

92 ప్ర. నూర్చులై షేలు పరీక్షలో మాడలేమను పద్ధతివలన హెడ్ మాస్టరులు కొందఱు బాలరకు ఎక్కువ మార్కులను కొందఱికి తక్కువ మార్కులను ఇచ్చి సగటున క్లాసు మార్కులను సామాన్యముగా నుంచుచున్న మాట ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? ఇట్టి అన్యాయమును తొలగించుటకు ప్రస్తుత పద్ధతులను మార్చెదరా?

93 ప్ర. నూర్చులై షేలు పరీక్షలో బి. గ్రూపు అను కిరీకను తొలగించి ఆ పతనీయ విషయములను పల్లెటూరి పరీక్షలోనుండు సర్వేక్షకులకు ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరా?

94 ప్ర. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో నూటికి ప్యాసైన వారి సంఖ్య నధికముచేయుటకు ప్రభుత్వము వా రేర్పాటు చేయుదురా?

95 ప్ర. నూర్చులై షేలు పరీక్షయైన వెనుక విద్యార్థులు ఒక నెలకధికముగా పాఠశాలకు రావలెనను నిష్పంధము వలన ప్రయోజనముగలదా? లేనిచో ఆపద్ధతిని తొలగించెదరా?

97 ప్ర. నిర్దేశకాలములందు వైద్యాధికారులు విద్యార్థుల జీవారోగ్యనిధిని, శీతదృష్టినిధిని పరిశీలించునట్లు ప్రభుత్వమువారు రేర్పాటు చేయుదురా?

99 ప్ర. కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలు గల 2-వ సర్కిలు లో కృష్ణసాము పరిశోధకశ్రేణి మేమియు స్థాపించబడలేదనుట నిజమా? ఈ సంకల్పము నూతన శ్రేణియు సేర్పాటుచుచురా? 2-వ సర్కిలులో ఒక శ్రేణియు సేర్పాటుచు విషయము నుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించుదురా?

మాచర్ల రామచంద్రారావుగారు.

100 ప్ర. గోదావరి కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలలో అపరాధపు నీటితీరము. 1914-15, 15-16, 16-17 సంవత్సరములలో ఎంత వరముచేసినది తెల్పెదరా?

102 విశాఖపట్టణములోని మెడికలు నూర్చులను సంపూర్ణదృక్పథాలగా మార్చుట కేమైన సిఫార్సులు వచ్చినవా? వచ్చినయెడల వానిసెప్పుడు అయిలలో పెట్టెదరా?

103 ఉత్తర సర్కూలలో ఇంజనీరింగు కాలేజీని పెట్టుటకు సిఫార్సు లేమైన గలవా? ఉన్నయెడల ఏధితిలో నన్నవి?

104 పోయిన 3 సం. లలో ముద్రణశాసనపు 3, 4, 5, 8, 9, 10, సెక్షన్లక్రింద ఎన్ని వార్తాపత్రికలు (వాని పేరులతో సహా) ఎన్ని ముద్రణయంత్రములనుండి భరణములు తీసికొనబడినవి. ఎన్నిటిని ఎత్తివేసి. చెన్నపురి ముఖ్యమేస్త్రిలుగారు ప్రకటించబడ నున్న ఇంజీనియరు రివ్యూ అను మాసపత్రికనుండి భరణము కోరిరట నిజమా? నిజమైనచో అట్లు కోరుటకు కారణము లేదా?

105. గుంటూరు న్యాయవాదసంఘమువారు 12-8-17 వ తేదీని జరిపినసభ తీర్మానము నకలు ప్రభుత్వమువారికి వచ్చినదా? (ఇందు జిల్లాజడ్జిగారు స్వగతస్వరాజ్యోద్యమము లలో పాల్గొనచుండిన న్యాయవాదుల నామములను గోర యుండిరి) అందు చెప్పబడిన ఉత్తరువు చేయబడిన ఉత్తరువు

ప్రభుత్వమువారి యొక్కగాని ప్రాజెక్టువారి యొక్క గాని సమ్మతితో చేయబడినదా? ఆ ఉత్తరువును ఉపసంహరించు కొనుట కుత్తరువు నొసంగెదరా?

కె. రామయ్యగారు.

110. ఇంటర్మీడియేటులోను పై క్లాసులలోను చదువుచు మైస్త్రి పోయిన బాలురు రాజకీయసభలకుపోవుట కనుష్ఠ మెసంగెదరా?

111. గవర్నమెంటు ప్రిడెన్సు, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరులును స్వరాజ్యసమితి సభ్యులుగా నుండగూడదని ప్రభుత్వము వారు తెల్పిరట నిజమా? ఇటీవల రాజప్రతినిధిగారు రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి తెల్పిన విషయముల సందర్భమున వైన జెప్పబడిన ఉద్యోగులు స్వరాజ్యసమితి సభ్యులుగా నుండుటకు ప్రభుత్వము వారు నమరించెదరా?

112. ప్రభుత్వోద్యోగములందున్న వారు చెన్నపురి యూనివర్సిటీ అండ్ ఇండియన్ సంఘములందు సభ్యులుగా నుండి ఇటీవల హిందూదేశ కార్యదర్శిగారును, రాజప్రతినిధిగారును తెల్పియుండిన రాజకీయ సంస్కరణములను నిర్బంధింప వాస విమోచనములను అధిక్షేపించుచుండిరట వాస్తవమా?

అట్టిసంఘములలో సభ్యులుగా ప్రభుత్వోద్యోగులందఱు దగదని ప్రభుత్వమువారు తుత్తరువుచేసెదరా?

113. జనులలో ఎవరైన స్వరాజ్యసమితులలో జేర్చు గోరుచో ప్రభుత్వోద్యోగులు అనవసరముగా భయపెట్టుచు వారుచేరుకుండునట్లు చేయుదురన్నమాట నిజమా? (బ్రాహ్మణ తన, బ్రాహ్మణ ద్వేషపూరిత సంఘములలో సభ్యులుగా జేరుటకు జనులను వారే ప్రోత్సహించుచుండుటయు నిజమేనా? రాజకీయ సంఘములలో ఈవిధముగా ప్రభుత్వోద్యోగులు జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదని ప్రభుత్వమువారు శాసించెదరా?

కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు పంతులుగారు.

126. గోదావరి తూర్పుదివిజనులలో కాలవలను మర్రా మట్టుచేయుకుండినందున ఈ సంకల్పము అచలాపురము తాలూకా లో 10 గ్రామములందు మొదటి సారి నిల్పిచేయబడినమాట ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

129. తెలుగు ఓడ్రభాషలు రెండును కోర్టుభాషలుగానున్న ఛత్రపురముతాలూకాలో ఓడ్రభాషనే కోర్టుభాషగానుంచునని గంజాముజిల్లా కలెక్టరుగారు సిఫార్సుచేసిరా?

128-వ బోర్డువారి నిబంధనలక్రిమించి గంజాము కలెక్టరుగారు ఛత్రపురమున తెలుగువారిని ఉద్యోగములలో జేర్చుకొనకుండునట్లు చేసి ఒరిస్సానుండి ఓడ్రులను రప్పించుచుండిరనుమాట నిజమా? అయినచో, ఛత్రపురమున రెండుభాషలును వర్తించునట్లు ప్రభుత్వమువారు తుత్తరువు లొసంగెదరా?

131. ఆయుర్వేదమునాని వైద్య పరిశోధనమునకు నియమించబడిన డాక్టరు జి. శ్రీనివాసమూర్తిగారికి కమిషను నిచ్చి పూనాకు బదిలీచేసినందున, పరిశోధనపునకు చూచుట కొరకని ప్రభుత్వము వారు నియమించెదరా?

132. మున్సిపాలిటీలవల్లను బోర్డ్స్ వల్లను ప్రభుత్వమువారి వల్లను, విషమకాని ఇతర సంస్థలవల్లను పోషించబడుచున్న పంచమ పాఠశాలలెన్ని? వానికీ బడుచున్న గ్రాంటు ఎంత? పంచములు కాని హిసాబతులకొరకు విషమకాని ఇతర సంస్థలచే ఏర్పరుపబడిన పాఠశాలలెన్ని? వానికిచ్చుచుండిన గ్రాంటు ఎంత?

133. తెలుగుభాషలో జిల్లాలలో తెలుగు మాతృభాషగా గల జిల్లా రిజిస్ట్రార్ లెండలు గలరు? తెలుగు జిల్లాలలో తెలుగుభాష మాతృభాషగా లేని జిల్లా రిజిస్ట్రార్ లెండరు గలరు?

ఎ. నూర్యనారాయణపంతులుగారు.

140. కడపనది 300 లలో తెలుగుజిల్లాలలో చెరుకు పాంటుచేయబడిన వైశాల్యమెంత? ఇతర జిల్లాలలో ఎంత? చెరుకులనుమీరియు శ్రేణియు లేమైన తెలుగుజిల్లాలలో స్థాపించబడినదా? స్థాపించబడినచో ఎన్ని? స్థాపించబడినచో ప్రభుత్వమువారు త్వరలో స్థాపించెదరా?

143. ప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలలో నెచ్చటవైనబాల భటోద్యమము స్థాపించబడినదా?

145. విశాఖపట్టణములో ఇంజనీరింగు పాఠశాల సేపులును సేప్రయత్నములు చేయుచున్నవి? ఆపాఠశాల సేపులు తెలుచెదరా?

జి. రంగాచారిగారు.

156. (అక్టోబరు 7 వ తేదీని హిందూపత్రికలోని) డాక్టరు టి. ఎం. నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రిందజరిగిన పంక్షకు

సభాకార్యక్రమము ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? స్పర్టాంతులోను చుట్టుపట్టును నివసించు బాలురు సాయంకాలములందు స్పర్టాంతు స్థలమున ఆటాడు కొనుచుండుట నిజమా? అక్టోబరు 7 వ తేదీని వందమ సభాస్థానమునకు 100 గజముల కెక్కువదూరమున హాకీ ఆట ఆడుకొనుచుండిన బ్రాహ్మణ యువకులపై కొందఱు పంచములను 'ఉసిగొలిపి' వారిని కొట్టించి వారియొద్దనుండిన హాకీకట్టలను లాగుకొనిరట! పరిభ్రమ్యము వారికి తెలియునా?

ఆ సభలో డాక్టరు నాయుడుగారి ఉపన్యాసమును ఎ. సి. పార్థసారథినాయుడుగారు ఉపన్యాసపు రిపోర్టును ప్రభుత్వము వారు తిలకించిరా? ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు లేమి చర్య తీసికొనిరి?

157. జమీందారుల కుమారుల విద్యకొరకు ఒక కళాశాలను ప్రత్యేకముగా నేర్పాటుచుటకు ప్రభుత్వము నుండి కొంత సామ్యము నొసంగుట కేమైననూచనలు గలవా? వాని నామొందుటకు ముందు శాసనసభలో చర్చింప నిచ్చెదరా?

164. జిల్లాఅధికారుల సమావేశములు ఉదకమండలము నందు జరుగుట ప్రారంభమైనదా? ఈ సంగతి ఇంతవఱకు ఎన్ని సమావేశములు జరిగినవి. వానికొరకు వచ్చునా చెరుకు? అందు చర్చింపబడు విషయము లేదా? వాని పై సభవారి సిఫార్సులేదా?

165. గత సెప్టెంబరు 20 వ తేదీని చెన్నపురి అధికార వర్గ ప్రతినిధిగా కాచేమెకగారు సామ్రాజ్యశాసన సభకు జోయి చెప్పిన విషయములు ప్రభుత్వము వారికి తెలియునా? అట్లు చెప్పటకు ప్రభుత్వమువారు రధికార మొసగియుండిరా?

168. పోలీసు పరిపాలనా నివేదికమున చెప్పబడిన ప్రభుత్వద్రోహ ప్రకటనములందు, ప్రజలలో అంతఃకలహములను ఆసహ్యతను ప్రోత్సహించు ప్రకటనలును చేయుచున్నవా? అట్లామలే సెట్టిగారు.

191. విద్యాపాఠశాలకాఖలవారు గృహపరిశ్రమాధిపతి కేయేర్పాట్లనుచేసికో, ఇప్పటికిని ఏధితియందున్నచో తెల్పెదరా?

యోకూబ్ హసన్ సాహెబ్ గారు.

195. కడపజిల్లా చెన్నూరులో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలతలనుగూర్చి ఈనెల 8 వ తేదీ మద్రాసు మెయిలుపత్రికలో మహమ్మదు మాయూల్ గారు వ్రాసినవిషయమును ప్రభుత్వమువారు చూచిరా? చెన్నూరు మహమ్మదీయులేమైన విజ్ఞాపనములను బంపుకొనిరా? ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు లేమైన చర్య తీసికొనిరా? విచారణ ఫలిత మేమో తెల్పెదరా?

196. కడపజిల్లాలో కడప, ప్రొద్దుటూరు, బద్వేలు మున్నగుచోట్ల మొత్తం 80000 గల గడ్డు హిందువులు విధులలో వాద్యములు వాయిం చ గూడదను మామూలుగలదా? ఈ సంకల్పము దశరామవారముల ఒక సారే వచ్చుటచే మేస్త్రిలుగారు హిందువులను వాద్యములను వాయింపుకొను విషయమున సమ్మతినియ నిరాకరించిరా? చెన్నూరునందును ఆమామూలునే యొందుకు నిలుపలేదు?

కె. రావుగారు.

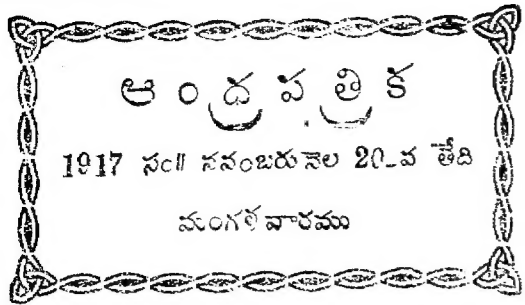
197. గతఅక్టోబరులో వెనకొండయందు దశరామ వారముల సమయమున కలహములుజరిగెనట నిజమా? కాంతికి భంగముకాకుండునట్లయ్యెనైన బాధ్యత గల యువ్యోగిఆచ్చట నుండెనా? అతడేమిచేసెను? వాస్తవమును వివరించి తెల్పుట కొకప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించెదరా?

205. మునిసిపలుసభలలో నియామకములుచేయునపుడు కలెక్టరులు మునిసిపలు సభాధ్యక్షులతో యోచించవలయు నను విషయము నాలోచించెదరా?

206. కర్నూలు జిల్లాలో అటవీపంచాయతుల కొరకేయేర్పాట్లు చేయబడినవి? వానిఫలిత మేమి?

బొంబయి విశ్వవిద్యాలయ పటాలపు నిధి:—ఇండియా రక్షణసేనయందు చేరుకట్టి విద్యార్థులకు సాకార్యముల సమ మార్పుటకుగా నొక నిధి ఏర్పరుపబడినది. కామునగరు జాము సాహెబు గారు రైదు జేలును, గండాలు ధామారు సాహెబు గారు మూడుజేలును ఈనిధికి విరాళముల నొసగిరి.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడెవో, మహంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (948) తునెజను.

ప్రజాశయప్రబల్యము

గోదావరిమండల ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల యజ్ఞాగ్రము స్వపరిపాలనాశయ ప్రతికూలు లకు శత్రుత్వాంజనమై పరిగెగలదు. రాజా కాకిర్ర పూడి రామచంద్రరాజు బహదూరుగారు స్వసంఘాధిమానలు. బ్రాహ్మణేతర సంఘముల సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధికి బ్రాహ్మణేతరోద్యమము సాయకమునని వీరికి ఆశ ఉండెను. వీరి గృహమండల ఆంధ్ర బ్రాహ్మణేతరసమావేశము గూర్చి వెనుక నొకవర్ణనయింపబడెను. కాని చిక్కపైలుసభా తో, వీరి ఆశలన్నియు నిష్ఫలములయ్యెను. చెన్నపురి నుండి నడువబడుచున్న బ్రాహ్మణేతరోద్యమము జాతీయాశయ ప్రబల్యమునకు తోడ్పడుటకు మా రుగ, వాటి విచ్ఛిన్నమునకు దోజుపెను. ఉద్యమ మితిరున నడువబడినయెడల, దేశములో కల్లోల ముదయించుటకు కారణమగునని, రాజాగారివంటి బాధ్యతగల క్రముఖులు ప్రతికూలుర కన్నగడు లను వెలిబుచ్చు సమకట్టినారు. చిక్కపైలు సభా తీర్మానములు కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు కేసు లము విరుద్ధము అని రాజాగారును, అధ్యక్షులగు నరసింహరాజుగారును స్పష్టపరచియుండిరి. చిక్క పైలు సభా తీర్మానములు బాధ్యతగల క్రముఖు మునకు మార్గము జూపుటకు బదులు, క్రభుత్వ నిరంకుశము నధికము గావించుటకు తోడ్పడి గలవు. సర్ వి. పుల్లెరుగారు నడిచినటులు స్వపరిపాలనాశయకలముల నపుడపుడు ప్రసాదించుట యశాంతికి మూలకారణమగును. క్రజలకు క్రభుత్వము బాధ్యతవహించని ఎట్టి విధానమయినద, నిరుపయోగకరమే గాక, నరసింహరాజు గారు చెలిపినటుల యపాయకరమని గూడ నడువ వచ్చును. కలకత్తాలో యూరపియనులును పూర్వ సాంప్రదాయబద్ధులగు భారతీయులును గలసి యోచించుచున్న విధానముగాని, విజయవాడ చిక్కపైలుగ్రామములలో ప్రతికూల బ్రాహ్మణే తరు లేర్పరచిన విధానముగాని, హిందూదేశభి వృద్ధి కట్టి సాయము గావించజాలదు.

ఈ సత్యమునే ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లగు రాజాగారు వ్యక్తీకరించిరి. మన వాంఛల దెలుపుట కిది సమయముగాదను ప్రతికూలుర వాద మునకు రాజాగారిటుల సమాధానము చెప్పిరి. 'విశ్రమించి దేశముల పురుగు బిట్టసాహసా జ్యములోని కాలసీలవారును యుద్ధానంతరము విచ్ఛిన్నభివృద్ధిని గురించి కడచిన రెండేళ్లనుండియు సాధనాంతరముల నాలించిపుచూ విశ్వక్రమ గ్నిమును చేయుచున్నారు. వర్తక సంబంధము గు సంధి క్రమములను వ్రాయుచు అంతర్జాతీయ అంతరధిపతే రాజ్యసంబంధ మగు ఎగుమతి క్షుగు మతీవన్నల గురించి యోచించుచున్నారు. స్వపరి పాలనా స్వాతంత్ర్యము గల బిట్టిషు కాలనిల వారు రాష్ట్రపరిపాలనమును తమకు అధికారము కావలెనని కోరుచున్నారు. బిట్టిషు దొరతనము వారు రాష్ట్ర యాదాయాభివృద్ధి మార్గముల పరీక్షించుటకు కొన్ని యుగసంఘముల నియ మించిరి. వీరు పడెడి శ్రమలు ఏరూపముగనీ, ఏ విధముగను ఎట్టి ఫలితములతో పరిణమించునో

తెలియరాదు. హిందూవాశయములను సంరక్షిం పగల పరిపాలనా విధాన మీ తరుణమున నేర్ప రుక బడకున్న యెడల, రాష్ట్రేతర భాగము వారికి ప్రాముఖ్యము విధాయకముగ వచ్చి మన దేశము రాష్ట్రమందు తల్లితండ్రుల ప్రేమాస్పృహకు కాని మధ్యవాదైన శునశ్చేపురి గతి నుండవలసి నచ్చును" ఘోకలేగారు మరణమునకు బూర్వ ము చెలిపి రని ప్రచురింపబడిన యభిప్రాయము లను కొందరు ప్రాముఖ్యముగ జూపి, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నధిక్షేపించు చున్నారు. ఘోకలే గారు భారతీయక్రముఖుల నెవరినోను యోచించి నటుల గాన్పించదు. ఘోకలేగారి మరణమునకు బిమ్మట పరిస్థితులు పూర్తిగ మారివి. లాయడు జుట్టిగారు నడిచిపోయి, సంగ్రామకారణముచే వేయి సంవత్సరముల యనుభవము అత్యల్ప కాలములో క్రపంచమునకు క ర త లా మ ల క మయినది. ఇందుకు రాజాగారి సమాధానము యుక్తియుక్తముగ నున్నది. "ఇప్పటి యాధిక షయ సభలు, రాష్ట్రీయాదాయాభివృద్ధి విధాన ములు ఘోకలేగారి కాలమున తలచూపియుండే నేని అత డెన్నడైన 'అయ్యలారా నేను మితవాది గారనును' నిలుపుకొనవలెను. ఎవరి యిష్టము చొప్పున వారు హిందూదేశము చూడగొనుడు. ఆధిక స్వాతంత్ర్యము నపేక్షించకుడు. స్థానిక స్వపరిపాలనతో సంతోషించుచు' అని ఎన్నడైన మన దేశీయుల కాతడు బోధింప దలచెన్నా? ఇట్టి దేశభిమానరహిత మగు కళింక మాతని వర్తనమున కారోపించ సాహసించుట న్యాయ మా? ఇతరుల జేయుమకొర కాతడు హిందూ దేశ జేయుము నెన్నడైన భంగపరచెనా" అని రాజాగారు క్రశ్చించుచున్నారు. హిందూదేశ మన కీతరుణమున స్వపరిపాలనము నొసగుటచే సామ్రాజ్యమునకు గలుగు లాభముల గూర్చి రా జా గారు ఈ క్రింది రీతిని ఉద్బోధించిరి. "ఎవ్వని నామరూపములు రెండును హిందూ దేశ క్రజలయొక్క యు రాజలయొక్కయు హృద యాంతరసేమల నధిష్టించి యున్న పూ యట్టి మన చక్రవర్తియొక్క సేవకొరకు నీ గొప్ప యుద్ధ మున తనదేశము తన కృత్యమును పూర్ణముగ నిర్వహించెనని నే సంతోషపడనైతిని. సాధ్యమ యైనది మనవారికను వేయిరెట్లు సహాయము జేయుటకు సంకోచింపరని మన మందరము నమ్మి యున్నాము. దీనికి ముఖ్యకారణము సర్వత్ర వ్యా పించియున్న దారిద్ర్యము. కొట్లకొలదిజనము గల యీ దేశమున నైనికోద్యోగమునకు వలయు దేహ బలదాద్యము గల వారు బహుస్వల్ప సంఖ్యాకు లుండట శోచనీయము. మన మత్యద్భుతముగ వృద్ధినిందిన గాని ముందెప్పుడైనను ఏమ్యాఖండ మున విప్లవము సంభవించెనేని హిందూదేశము బిట్టిషు సామ్రాజ్యమునకు దుర్భరమగును. బిట్టిషు రాజ్యమందలి రాజభక్తిపరాయణు లెల్లరు భరతఖండమందలి నిస్సారులును, నిర్విర్యులు నగు జనసమూహములను కాపాడుట ఎట్లని తలపోయ వలసి వచ్చుచున్నది. కావున హిందూదేశమునకు భూమి సమాద్రపు తెల్లలనుండి రాబోవు ముట్ట డలనుండి కాపాడుకొను శక్తి గలిగియుండుటకై, ఇప్పటి కంటెను మనము ధనికులము, బలవంతుల ము, సమర్థులము కావలయును."

సామ్రాజ్యపీరిత్యమునకు ముఖ్యసాధనమగు స్వపరిపాలనాప్రదానమునకు భంగము గలిగింప నెంచువారు, దూరదృష్టితో ప్రస్తుత సమస్యల నా లోచించుటలేదని యాహింప వచ్చును. దేశహిత మను, సామ్రాజ్యహితమును మరచి, అస్పృశ్యా కుల స్వార్థము కొరకు ఆ దోశనము గావించుట,

అక్రమము. స్వపరిపాలనము గోరువారు, నైస్వము నకు మనుష్యుల బంధు వారుగారిని త్యాగ రాయశ్రే స్థిగారు యధిక్షేపించియుండిరి. సర్. పి. యన్. శివ స్వామి అయ్యరుగారి వద్దకువచ్చిన 110 ల దర ఖాస్తులలో 700 దరఖాస్తులు లేనిపోని అపవాద లకు పాలగుచున్న బ్రాహ్మణుల యొద్దనుండియే వచ్చినటుల కనబడుచున్న దని రాజాగారు చెప్పు చున్నారు. చిక్కపైలులోనంగీకరింపబడిన తీర్మా నములను పరీక్షించుచో, ప్రతికూలుర యసంగతి ములు తేటతెల్లమగును. వాటిని గూర్చి రాజాగారు నుడివిన వాక్యములు గమనింప దగినవి. "శాసన నిర్మాణసభలో బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య ఎక్క నగున్నను కడుపేద రయితులను వేధించు చున్న పన్నునైన తగ్గించుటకు వారి కధికార ముండరాదట! ఆటుచైవచో ఎందు కీ శాసన నిర్మాణసభలు? ఈ కాన్ఫిరెన్సు యొక్క 100 మంది సభ్యులకు విడివిడ ప్రయాణ భత్యములు నిలువ భత్యముల నిచ్చి మారు వారీవన పొందజోయెడి లాభ మెట్టిది? వారచట శృంగారక్రతిమలవలె గూర్చుండుటకా? ఇప్పటివలెనే ముందును వారు దీర్ఘపన్యాసములను చువుచుండుటయా వారి పని? కార్యాలోచనసభవై మన శాసననిర్మాణ సభలకు అధికారము నిచ్చి వారిని పరిపాలనాద ర్యులను గావించవలెనని మాంటాగూగారే చెప్పు చుండగా ఆమన యోచన నిరాకరింపునని తీర్మా నించ సాహసించువారి హనోదార్పల్యమును అవి వేకమును నేమనవచ్చును? (సిగ్గు!) చిక్కపైలు వారంతటితో నూరకున్నను ప్రస్తుతస్థితికి భంగ ములేకుండ నుండును. వారంతటితో సంతృప్తులు గాక ముందంజను వేసి కార్యమును పాడుజేయ జూచిరి. ఇంతవరకును చెన్నపురి దొర తనమువారి చర్యలవై నిండియా దొరతనమువారి కిని సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ వారికిని పరీక్షలనాధికార ముండెను. చిక్కపైలు సభానాయకులు ఒకరీతి స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని కోరిరి. అనగా చెన్నపురి దొరతనమువారివైన పరీక్షలనాధికారులు లేకపో వుటయు వారు శాసన నిర్మాణసభవారి పరీక్షల నకు లోబడకుండుటయు జరుగవలె ననిరి.

ప్రాజ్ఞులగు బ్రాహ్మణేతరు లిట్టి క్రభుత్వపు తేర్పాటునకు అంగీకరింతురా యని సందియము పొడముచున్నది."

ప్రాజ్ఞులగు బ్రాహ్మణేతర నాయకులు, చిక్క పైలు సభాతీర్మానముల నేరీతిని గన్పించుచున్నారో, రాజాగారి యపన్యాసము వలన తేటతెల్లమగు చున్నది. సమర్థు లగు బ్రాహ్మణేతర నాయకులు ముందుకు వచ్చుట కి.తవరకును ఎట్టి యాటంకము గలుగలేదని రాజాగారు స్పష్టపరచి యున్నారు. వీరి క్రతుత్తరము, కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయడు గారి సందియములను దీర్పవచ్చును. తొలుదొల్త సభాకతి మొదలియారుగారును, జంబులింగము మొదలియారు గారును తెలుగు జిల్లాల వారీచే శాసననిర్మాణ సభాప్రతినిధులుగ నెన్నికొనబడిరి. దత్తమండలములకు కేవలపిల్లగారనేకవత్సరములు ప్రతినిధిగనుండిరి. భూస్వాములకు నరసింహరాజు గారును, పిమ్మట వేంకటపతిరాజుగారును ప్రతినిధు లుగ నున్నారు. డాక్టరునాయరు గారును, త్యాగ రాయశ్రేష్ఠిగారును, మద్రాసు మ్యునిసిపలు కార్పొ రేషను ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనబడిరి. ఇంతయేల ఏలూరు తాలూకాబోర్డున కిద్దరుపదవి వహిం చుచున్న వే కటరెడ్డి నాయడుగారి ఎన్నిక, సమర్థు లగు బ్రాహ్మణేతరులు ముందనుకు వచ్చుట కెట్టి యభ్యంతరము లుండవని స్థిరపరచు చున్నది. లేని పోని భయకారణములచే ప్రజల మానసముల కలవరపెట్ట నుంకించుచున్న ప్రతికూలుర వాక్య

మూలము సరకు జేయుక, ఉత్పత్తియగును స్వభావము నాశయప్రాప్తి దోహతులగును తమ యాచర్యము వినియోగించ గోరుచున్నారము.

సంగ్రహము

సంగ్రహము గూర్చి నిరూపకముగా వాక్యముల సేవకుమున బలుకుట సులభము. అంగ దేశము మరయొకమారు కలవరమునకు లోనయినది. లాయకు జాగ్రత్త పడినపుడు తనమునం దొస గిన యుపన్యాసము కొందరు రాజ్యాంగవేత్తల నూనసమును జీకాకుపరచినది. కాని ప్రధాన నాత్రికారి యుద్దేశము ప్రజల నుద్బోధించుటయే గాని, వ్యర్థుల నిందించుట గాదని గ్రహించ వచ్చును. వారు తెలుపు సమాధానము వినుకొనుట సందియముల నెల్ల బోధించవచ్చును. సంగ్రామకరిగియును దిన్నగ బరిశీలించిన, నిరూపక హమునకు గారణము గన్పట్టును. జర్మనుల బహుదల ప్రకారమే, పశ్చిమరంగమును కాపాడుట శత్రువులకు కష్టపాధ్యమయినదని స్పష్ట పడుచున్నది. వారి సైనిక నివహములు నానాటికి తరుగుచున్నవనుటకు, 1919-వ సంవత్సరపు తరగతిలోని పశునైదు వత్సరముల బాలురు ఆహవముల బ్రవేశించు చుండుటయే, ప్రజల నిదర్శనము. పశ్చిమరంగము ఉక్కుగోడయను ప్రగల్భము లిప్పుడు వివరముల లేదు. ఉక్కుగోడ యనేక ప్రదేశముల భేదించబడినది. సోము యుద్ధమునుండియు, జర్మనులు పశ్చిమరంగమున అవస్థించునను బరిశీలించుచున్నది. స్వస్థానములనైనను కాపాడుకొనలేక, నష్టాభ్యర్థముతో వెనుక కొడుగుచున్నారు. ఇటీవలనే ప్లాండర్సుకు ఆయుధకట్టిన దగిన, పాశ్చేంద్రి గట్టును బోగొట్టకొనిరి. దానిని బ్రెటిషువారియొద్దనుండి తిరిగి లాగికొనవలయునని చెసిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. జర్మను సింహాంతము ప్రకారమే, ఏ పక్షము అవస్థించిన మార్గమువలంబించలేక రక్షణమే ప్రధానముగ నుపయోగించునో, ఆ పక్షము అపజయ మొందినటులే యోచనవచ్చును. అందుచే జర్మనుల యాజయము పశ్చిమరంగమున ప్రారంభమయినదని చెప్పవచ్చును. అపజయము పూర్తయగుటకు కాలము మాత్రము వట్టును. తుర్కీ-వారినిగూర్చియును నున్నది ఆలెన్ బీ సేచాని తన సైన్యముల సత్వరముగ పాశ్చేంద్రి నుండి నడుపుచున్నాడు. తుర్కీ-వారి కలాయన వింకను నాగలేదు. జాఫాలము ముఖ్యత తనము అంగ్లేయుల వశమయ్యెను. జాఫా-జెహూసలెమ్ రైల్వేగూడ అంగ్లేయుల స్వాధీనము కావచ్చును. జెహూసలెమ్ వత్సనమున కికి నాలస్యముండదు యువజనత్రైప్రసన్నాభిరుచు జెహూసలెమ్ బెట్టు కప్పుడే ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. జలాంతగ్రామముల యుద్ధద్రవము చాల భాగము దగ్గినదని, యుద్ధనిపుణులు చెప్పుచున్నారు. జర్మనులకు ఆహారపదార్థములు గాని, యుద్ధకరములు గాని, అంగ్లేయుల నొకాదళ ప్రాబల్యముచే జేరుటలేదు. ఈ ముట్టిచే, జర్మను కష్టములు మున్ను దరితయించి తీరును.

జర్మనులను సావధానముగ బరిశీలించినచో ఈ తరుణమున జర్మనులు ఇటీవల విజృంభణ మొనరుకు జరుపుచున్నారో వ్యక్తపడగలను. శత్రుసంఖ్యను దగ్గించుట ఒక్క యుద్దేశము. తాత్కాలికవిజయముల ప్రదర్శించి, ప్రజల సంశృంభల జేయుట రెండవ ఉద్దేశము. ఇటీవల జర్మనులను సంగ్రామములో గణన జేయకపోయినను, బ్రిటు, ఫ్రాన్సు, అమెరికాదేశములు జర్మనులబలహీనులగుటకు క్షేగ్గిరియించును. రుష్యాటలీల దౌర్భాగ్యముచే, సంగ్రామాంత్యము దూరముబోవునేమో గాని సంగ్రామ విజయము

గూర్చి సంజేహించ నవసర మే మాత్రముండదని చెప్పవచ్చును. ఇటీవల జర్మనులు పూర్వమువలె పరుగిడిక, శత్రువిజృంభణము నెరవేర్చుచున్నది. జర్మనులు ప్లావీ, బ్రెటానదుల మధ్య విజృంభించ యత్నించుచున్నారని, అక్కడ ఇటాలియను లెదర్చుచున్నారు. జర్మనుల ముఖ్యోద్దేశము ఇటాలియను వంక్రియొక్క మధ్యభాగమును విచ్ఛిన్నము జేయుటయేయున్నది. వెన్నెను పత్తనమును ప్రజలు వదలివెట్టుచున్నారు. ఇటాలియనుల భావిత్తి ఏ తీరున పరిణమించునో జెప్పజాలము గాని, అంగ్ల ప్రాంచి సైన్యసహాయముచే, ఇటాలియనులు ఎడిజనది వద్ద నైనను జర్మను విజృంభణము నాపగలరేని, ప్రమాద మెద్దియు జరుగజాలదని యూహించవచ్చును. రుష్యాలో నింతవరకును మాక్సుమిలిస్టుల యధికార మతిశయించినది. కెరెన్స్కీ ప్రాబల్య మంతరించినది. మాక్సుమిలిస్టులు ప్రత్యేక సంధికై ప్రయత్నించెదరు. తమ పరిపాలనాప్రారంభములోనే, వీరు ఇంగ్లండుకును తమకును 1859 సంవత్సరము నుండియు వచ్చుచున్న వ్యాపారపు టొడంబడికను నిరాకరించిరి. ఇంతవరకును, రుష్యాలో నెక్కుడుగ వ్యాపారము జేయునది అంగ్లదేశమని చెప్పవచ్చును. ఇటీవలనే హిందూ దేశమునకును రుష్యాకును వ్యాపార సంబంధమును దృఢపరచవలయునని, ప్రభుత్వమువారు ఛార్జిక్యుగాని రుష్యాకు పంపియుండిరి. ఇట్టి యొడంబడిక లున్నను లేనప్పడు, రుష్యాదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో వర్తక సంబంధము లేకుండ, కాలము గడుపుట దుర్లభము.

అంత్య విజయము అంగ్లదేశమునకు నిచ్చెయమే యయినను, యుద్ధమును త్వరలో సంతమొందించి జర్మనులకు సత్వరముగ గుణపాతము నేర్పట యవసరము. ఇంతవరకును రుష్యాదేశము సంగ్రామావసరములకు జాలియుంచునని విశ్వసింపబడినది. ప్రస్తుతము రుష్యా యువయోగము దగ్గుటచే, సంగ్రామ విజయమునకు తరుగని పరికరముల నన్నిటిని సమకూర్చగలిగినది హిందూ దేశమే యని చెలియవచ్చును. దగ్గరనున్న హిందూ దేశమును వదిలి, అంగ్లదేశ మర్యచాప్త్యంబులపై నాధారపడి యుండుట కవసరము గన్పట్టును. హిందూ దేశ పరిశ్రమల సభివృద్ధిచేసి, దేశములకు సైనికశక్తి నొసగి, వారికి సైన్యములో నున్నతో ద్యోగముల నొసగినచో, సంగ్రామావసరముల కెట్టి కొరతయు గలుగదని జేప్పవచ్చును. అట్టి భారమును, హిందూదేశము వహించునపుడు, అందుకై ప్రజలకు తగిన పుష్టియు సంపదము నుండవలెను. ఇందుకు స్వపరిపాలనా ప్రధానమే ప్రధానసాధనము. స్వశక్తిని జూపుట కవకాశము లేక, నుర్దులులై యుండు హైందవులు సామ్రాజ్యసృష్టవమునకు సాయము గావించజాలరు. ప్రజలమగు హిందూదేశము వాంఛనియ మయిన యెకల, ప్రజాశక్తి విజృంభించుట కవకాశములను సమకూర్చవలెను. అట్టి యవకాశములు స్వపరిపాలనాధికారనిర్వహణమూడే లభింపగలవు.

కాన, బ్రిటిషు రాజ్యాంగకోవిదులు హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనమును వెన్నెంటనే బ్రసాదించి, సంగ్రామమును త్వరలో ముగింపునకు చేర్చి విజయము బడయుదురు గాక యని గోరుచున్నారు.

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు పరిపాలనా నివేదికము.
మ. రా. శ్రీ. రా. బి.టి. రాధుకన్యకంతులు (బి. ఏ) గా. శి. జిల్లాబోర్డు కన్యకంతులు.
ఈ పాలున జిల్లాబోర్డువారు నిరూపిత నే 11 నభిరుజరిపిరి. అనధికారకన్యకంతులు పరిపాలనా నివేదికమునకు. ప్రజాపిత కాన్యకంతులను శ్రద్ధవహించుట లేదనియు సభలకు తరుచుపావుట లేదని వివరము చింతియచున్నారు. ఇత్యది కీరిక గౌరవప్రదముగాదు. ముందైనను కాన్యకంతులను వహించి ఎక్కుడు శ్రద్ధతో తమ విధ్యక్తధ్యమలను నిర్వహించెదరని విశ్వసించుచున్నారము.
ఉన్నతపాఠశాల వైద్య సంఘములవారు శ్రోతకారమును పనులను చేయుచున్నారని తెలియచున్నయది. దీనికి ఏ రె.తయ ప్రశంసార్హము.

1916 సం. డిసెంబరుమాస నుండి మదనపల్లితాలూకా బోర్డునకు ఎ.కె. పట్టాభిరామరావు (బి. ఏ) గారు అధికారాధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి. ఈ తాలూకాబోర్డు వారికి తమ అధికారాధ్యక్షులను ఎన్నుకొను స్వాతంత్ర్యమును త్వరలో పరిభుక్త్యమునారు పరిపాలించవలయును. చిత్తూరు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధికార ఉపాధ్యక్షులు తమ పనులకు దిగ్విజయగ నిర్వహించినయి. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులకంతయు సహాయకారులగు నుండినయి తెలియచున్నది. ఇదంతయు ప్రశంసార్హము. భారతీయుల సేవయందు నియోగించినను తమ విధ్యక్త ధర్మములను నివహనప్రతిభా విశేషములతో నిర్వహించుకొనగలరుట కిదియేదృష్టాంతము. కాశ్యేటిగరు యూనియనుపంచాయితీవారు 4 మాసములవరకు సమావేశమే కాలేదని నివేదికము తెలుపుచున్నది. ఇత్యది శోచనీయము. ఈవిషయమై కొంచెము శ్రద్ధవహించి ఇట్టి పములు కలుగకుండగ ప్రయత్నించవలెను. 427301 రూ.ప్రము లీసాలన వసూలైనవి. 410393 వ్యయమైనవి. పాలాభయన 172790 రూ.ప్రములు నిల్వ జేరినవి.

నిమ్మకాతులపిల్లల విద్యాభ్యాసమునకై 22 పాఠశాలలు నెలకొల్పబడినవి గాని ఎంతయిది ఈలాభమును బడయచున్నవారో నిరూపించబడలేదు. నిమ్మకాతివారందరను ఈయక కాశమును కృతార్థముగ లాభకరముగ వినియోగించుకొన్నారని తగిన ప్రాత్యక్ష మొసంగవలయును.

మంగ్రసానుల కరవువిస్తారముగనున్నది. జిల్లాబోర్డు వారివిషయమై శ్రద్ధవహించి పనిచేయ వలసియున్నది. టీకాలు జేయువారికి ధృతులు చాల కుండుటచే వారు తమపనులను సంతృప్తికరముగ జేయుటలేదనియు వారి జీతముల వెచ్చించు విషయమై ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవనియు జిల్లావైద్యాధికారి తెలియజేసి యుండెను.

సంతకృతమునకు ఆటముసములు మధ్యస్థమునుసంపాదించుటకు సంచారక వైద్యులయ మొకటి పనిచేయుచున్నయది. ముఖ్యబాటలన్నియు మంచిస్థితియందున్నట్లు తెలియచున్నది. రిక్కిన రహదారులగూడ మంచిస్థితియందుంచవలెను.

చిత్తూరు మాధ్యమిక పాఠశాల శ్రృష్టికరముగ పనిచేయుచున్నది. 1915 నుండి పిల్లలమాత్రము నిమ్మకాత్యధిక పాఠశాలయందు నిద్యోగ్యునియ చున్నట్లు విదితము. విరికి కొంచెము ప్రాత్యక్ష మొసంగవలయును. అటు రోగము బాధయంతప్రమాద కరముగ లేదు మొత్తముమీద జిల్లాబోర్డు వారి పరిపాలనము శ్రృష్టికరముగ నున్నదని నమనదగును.

చినా మంత్రివర్గము.

పీకింగు, నవంబరు 19:— వైసిడెంటు గారిచో కొంత సేపు మంతనముండి తిరుగబడువారి నందరిని వైసికాధికారమున నలుగద్రొక్కుటకు తీర్మానింపబడిన పిమ్మట మంత్రివర్గమువారు తమ రాజీనామాలు మరలించుకొనిరి.

ఇటాలియనుల సైనికబలము పూర్వస్థితికి వచ్చుట

పార్సిసు, నవంబరు 19:— అధికారుల సభికారముగ నిల్లు ప్రకటించుచున్నారు:— నేటిదిగము ప్రశంసనీయమగు సంగతి యొకటి గలదు. ఇటాలియను లెక్కుడు స్థిరచిత్రతో శత్రువుల నెదిరింపసాగిరి. ఈ నిశ్చితయధమున బాల్కాన నచ్చిన క్రోత్తదేశముల సహాయమున వారు పర్వతప్రాంతములందు అప్రీతును జర్మనీదేశము లొసరించు ప్రబలప్రయత్నముల నరికట్ట ప్రతియుద్ధముల నొసరింప నారంభించిరి. జేరింబా పై యేవలయధ్య కేతువులుమీదికి కొరకలయినని ప్రబల ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఇటాలియనులను మధ్యరంగమున భేదించిన కుడిభాగమునకు బోవుట కనుకూలముగ నుండునని వారల్లు చేయుచున్నారు. అయినను బ్రిటిషో సైన్యముల నావరించుండు ప్రదేశమునందలి గొప్పయధ్యము గూడ విడనాడి అందఱును బస్సానో పల్ల ప్రదేశముమీద నుండు సెట్టి కమ్యునై పస్ పంక్తి యుద్ధమును అక్కటబో నిలకించుచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

జరుగబోవు సమాచారములు.

21 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు సెక్షన్లు సభ్యుల సమావేశము జరుగును.

22 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టదానసభ జరుగును.

హైకోర్టులో బ్యాంకు:— నేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు మైద్రాసు గార్డెన్స్ బ్యాంకువారు హైకోర్టులో వాయిచెడరు.

జ. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరుగారి స్మారకచిహ్న నిధి:— కడచిన సెప్టెంబరు నెల 14 వ తేదీనాటికి వైసిధికి రూ. 7607-14-0 లు జరుగెను. తదాదిగా నేటివరకు మరల రూ. 201 లు జరుగెను. మొత్తము రూ. 7627-14-0 లు.

చెన్నపురి యుద్ధనిధి:— రామనాథము రాజు గారు నెలకు 500 రూ॥ చొప్పున చెన్నపురి యుద్ధనిధికి సహాయ మొనర్చుటకు అంగీకరించిరి. ఇదివరకు వీరు నెలకు రూ. 250 లు మాత్రమే యిచ్చుచుండిరి.

ఉపన్యాసము:— నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు డాక్టరు రావుసాహెబు యు. రామారావుగారు “వ్యాధులకు వ్యాపింపజేయు పురుగులనుగూర్చి వై. ఎం. సి. పి. మం. దిరమన ఉపన్యాసించెదరు. ఈ సందర్భమున పురుగుల లాంతరు పటములద్వారా కనబరచెదరు.

చప్పలో దొంగతనము:— నెంటు అమాల్ వైసిక్ చప్పలో నుంచుండి ధర్మాదాయద్రవ్యపుపెట్టెను గతగురువారమున నెవరో అపహరించిరి. దానిని విరుగగొట్టి యందుండిన ద్రవ్యమును తీసికొని కాశీ వెళ్లెను ఆ క్రైస్తవాలయపు టావరజముననే పోరవేసిరి.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— సమాజపు సభ్యుల భారతవాదక సమావేశము ఈ నెల 28 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సమావేశమయి జరుపబడును. ఆడిటరు రిపోర్టు ఆమోదించుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులను ఎన్నికొనట మున్నగు పనులు నేరవేర్చబడును.

ఆది ద్రవిడజనసభ, కోలారు శాఖ:— వై సభ వారి యాజమాన్యముక్రింద ఈ నెల 25 వ తేదీ ఆదివారము నాడు చెన్నపురిలో నొక పంచవహుజనసభ జరుపబడును. పత్రికాధిపతులకు సభకు రాగోరువారు తమ పేరులను సభాకార్యదర్శికి (1, బ్రాడ్వే) తెలుపవలయును. టిక్కెట్లు తేరుండ ఎవరును లోనికి విడుదలచెదరు.

తండియూరుపేట హత్యకేసు:— గత ఆగస్టు నెల 29 వ తేదీ రాత్రి తండియూరుపేటలో పయతాబాల్ నుండరము, పాథ్ సాఫి నెట్టి, పత్తు నెట్టి, పిచ్చయ్య అను వారలయదుగురు కలసి ఆదెయ్య కుప్పక అను వానిని హత్య గావించిట్లు కేసుచేయబడెను. హైకోర్టువారు నిన్నటిదినమున కేసు విచారణ గావించిరి. జడ్జి మెంటు చెప్పబడలేదు.

ప్రాజేషనరీ రివిన్యూ ఇనస్పెక్టరులు:— ఇంతటి నుండి ప్రాజేషనరులుగా చేర్చుకొనబడు వారికి నెలకు రూ. 40 లు జీతమియ్యబడును. ఒక సంవత్సరము ప్రాజేషనరుగానుండి రివిన్యూ టెన్టు హత్యురుగైదు ప్యానైనవారిని కలక్టరుగారి ఇష్టమునైని ప్రాజేషను ముగియకుండగనే ఫిర్యాచాక్కి క్రియమింపబడును అని చెన్నపురి దొరతనమువారు ఉత్తరువును (3060 రివిన్యూ 20-9-17) పంపిరి.

బాలరక్షక సంఘము:— ఈ సంఘము వారొక గృహమును కట్టించు నిమిత్తము దొరతనమువారు రూ. 15750 లను ఇచ్చుట అంగీకరించిరి. కీర్తిశేఖరులు డాక్టరు వరదప్ప నాయుడుగారు 30 వేల రూ॥ ల గవర్న మెంటు ప్రాసోట్టును ఈ గృహము కట్టునిమిత్తము సంఘమువారి కొసంగిరి. 25 వందల బాలరక్షకు, 12 గురు బాలికలకును, నూపర్నెంటు గారికిని వనరులు, ఒక వంటగృహము, భోజనశాల మొదలగు నవి నిర్మింపబడును.

సమకాల మండల సభలు:— రాజప్రతినిధి ఇండియా మంత్రిగార్లు చెన్నపురి రాజధానికి వచ్చినపుడు మండల సభలు ఏకకాలమున రాష్ట్రము నందంతటను జరుపబడవలెను. ఆ సభలలో మాంటాగూగారికి స్వాగత మొసంగుటకును కాంగ్రెసు లీగు విధానముల నంగీకరించుటకును తీర్మానింపబడవలెను. అని ఎస్. సత్యమూర్తి గారుచేసిన ప్రతికలలో ప్రకటింపబడినది. వీరి నంగీకరించుచు చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారు తీర్మానించిరి. కాన మండల సంఘముల వారిందులను గూర్చి తగిన శ్రద్ధ వహింప గోరెదమని న్యాయుడియూ ప్రతిక వ్రాసినది.

చెన్నపురి కమ్యూజన సంఘమువారి ఆతిథ్యము:— ఈ సంవత్సరము పట్ట పరీక్షయందు రోజు కమ్యూ విద్యార్థులకు ఈ నెల 25-వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు, మదరాసు, మన్నడి, తంబుకెట్టి వీధియందును ముత్యాలపేట హైస్కూలు హాలులో ఆతిథ్యమొసంగబడును. శ్రీమంతు రాజా యార్ల గడ్డ అంకితము ప్రసాద్ బహదూరు, బి. పి. చల్లపల్లి కుమార రాజాగారు, అధ్యక్షత వహింతురు. అని కార్యదర్శులు వ. సీతావతి నాయుడు, బి. పి. ఎల్. టి. కాట్రగడ్డ శేషచలం, బి. పి. (హాస్య) గార్లు పంపిరి.

కార్పొరేషను సభ్యుల సమావేశము.

నేటి సాయంకాలమున టెను భవనములందు జరుపబడు కార్పొరేషను సభ్యుల సమావేశములో నీక్రింది విషయములును మరీకొన్ని ఇతర విషయములును చర్చింపబడును. మాంటుగూర్డుగుండను, బాడీగార్డుగూర్డుగుండను ట్రాములైనులు వేయటకు గవర్న మెంటుహాను, పెన్ పెన్ పియరి మంత్రి నలను వెడల్పుచేయుటకు అగు వ్యయము 82000 రూ॥లలో ట్రాముకంపెనీవారు ఎంత భరింతురు అను విషయము.

కార్పొరేషను భవనముల నుండి తపాలాఫీసును తీసి వేయవలసినదని చల్లా గురుస్వామి నెట్టిగారి ఉపపాదనము.

నగరమండలి కార్పొరేషను మొదలు పాతకాల లన్నిటిలో జాతి, వర్ణభేదములతోక ప్రతిబాధనును చేర్చుకొనబడవలయును అను డాక్టరు విజయరాఘవులుగారి ఉపపాదనము.

చెన్నపురి వైద్యసహాయ సంఘమువారు

సంఘమువారి వార్షిక వినోదము లగు ఆటలును, రెండవ వర్గము కల శరీరవారము మధ్యాహ్నమున ఎస్. బి. పి. పి. మైదానములో జరుపబడెను. నగర్మనుగారు కూడ ఆటలను చూడవచ్చిరి. ఆటలలో జయ మొందినవారికి బహుమతులను పంచిపెట్టిన వెలకు పురవాసు లండతీతరపు నను గవర్నరుగారు సంఘమువారికి మోటారు వై సికిలుబండిని బహుమతి చేరిరి.

వై సంఘముయొక్క రెండవ వార్షికోత్సవము యాటలు ముగిసిన వెలకు హెచ్. ఎఫ్. డబ్లియూ. గిల్మోక్ గారి సభాధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. ఆటలను చూడవచ్చినవారందరును వార్షికోత్సవమును చూచుటకుగూడ నాగిరి. సంఘ కార్యదర్శులు ఇ. కె. గోవిందస్వామిగారు సంవత్సర రిపోర్టును జదిదిరి. వీరిని వన సంఘమువారు మంచి పనులను గావించినట్లును, వారికి కొంచెము ధనలోపము కలిగినట్లును తెలియచున్నది.

రిపోర్టును ఆమోదింపవచ్చునని ఉపపాదించుటలో నగరమందు సుమారు 1500 వందల రావుసాహెబు డాక్టరు యు. రామారావుగారు తరఫీను చేయుట చాల ఆశ్చర్యకరమగు పనియని డాక్టరు టి. ఎం. నాయురుగారు నడిచిరి.

సంఘమువారు గావించిన మంచిపనులకు తాము మిక్కిలి సంతసింపిట్లును, యుద్ధసమయముననే గాక ఇతర సమయములందు గూడ ఇట్టి పనులను చేయుటకు స్థిరమగు సంఘము నొకదానిని ఏర్పరుచుట మంచిదనియు రికరెండు ఇ. ఎమ్. మాక్ ఫిల్డు గారు నడిచిరి.

సంఘమువారికి నూలురూపాయలను విరాళముగ నిచ్చెదమని ఆద్యక్షులు చెప్పిరి. కొంతకాలము మెసపాటిమియూలో పనిచేసి తనివి నొందక తిరిగి మెసపాటిమియూకుపోయిన ఎం. రాజగోపాలకాగారికి మనము విశేష గౌరవములను కను పరపవలయునని సభాధ్యక్షులుచెప్పి డాక్టరు రామారావుగారి చాక చక్రము నెంతయు కొనియాడిరి. పిదపవందల బాలితా ప్రతిసభికుని యొద్దకు తీసుకుపోవడెను. రావుసాహెబు బి. నారాయణస్వామి నెట్టి, రాజగోపాలాచారిగార్లు చెరియొకరూ. 100 లను ప్రభుత్వ గాడ్డుగారు రూ. 50 లను విరాళముగనిచ్చుట కంగీకరించిరి. 10 మంది సభ్యులు తాము సంతృప్తమునకు రూ. 10 లను చందానిచ్చి సంఘసభ్యులగుట కంగీకరించిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— సిండికేటు సభవారి యుత్తరువు:— పాలఘాటు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల విద్యార్థులపైని సిండికేటువారు విధించిన శిక్షలనుగూర్చి ప్రతికలలో సరిగను సంపూర్ణము ప్రకటింప బడనందున ఆవివరములను ప్రకటించుటకు వైసు చాన్సులరుగారు నన్ను మలిచిరి. వివరణము: 1. విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షకును ఎన్నడును గూడ నెల్ల కుండ ముగ్గురు విద్యార్థులు నిరోధింపబడిరి. 2. సమ్మేకట్టు కట్టి మానివేసిన కాలములోపల కళాశాలకు రానివారు కొందరును తుమాపణ కోర నం దు న, తొలగింప బడినవారు కొందరును నెలవులేకుండ నిలిచి పోయినందున తీసివేయబడినవారు కొందరును మొత్తము 101 మంది విద్యార్థులలో ఇంటర్మీడియేటు సీనియరువిద్యార్థులు 1919 వ సం॥ లోపు నను జ్యానియరు విద్యార్థులు 1920 వ సం॥ లోపునను పరీక్షకు రాకుండ నిరోధింపబడిరి. వీరిలో ఇటీవల మరల సత్ప్రకర్తనము కలిగియుండి రని ఎవరినిగూర్చియైన కళాశాలా ప్రిన్సిపలు సిపార్యుకేసిన యెడల వారినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ నాలలో వింపబడును. 3. కళాశాలనుండి బహిష్కరింపబడి మరల చేరుట కనుమతింపబడని 8 మంది విద్యార్థుల విషయ మింకను పరిష్కరింపబడలే దని ఈ నెల 19 వ తేదీని నెం 8502 రు లేఖను రిజిస్ట్రారుగారు మాకు పంపిరి.

ఎస్. పి. సి. పి. (జంతురక్షక సంఘము)

జంతుప్రదర్శనము:— డిశంబరు నెలలో గాని జనవరి నెలలో గాని జిహ్వానా ఆవరణమున ప్రదర్శనము జరుపబడును. పెంట్లండు ప్రభుదంపతు లీ సంఘము పట్లను ప్రదర్శనము పట్లను తమ సానుభూతిని తెలిపిరి. విద్యావిహీను లగువారజ్ఞానము కలననే పశువులను బాధించుచుండురు గాన వారు వానిపట్ల తగిన శ్రద్ధను బూనుటకే ఈ ప్రదర్శనము జరుపబడును. మా మూలు బహుమతులకు లోడు గుట్టుములకు ఎడ్లకు జీనుకు కట్టెమును కాడిని అమర్చుటలో వానికి మిక్కిలి స్వల్ప కష్టమును కలిగించు ఆ చరణయోగ్యమగు విధానమును చూపువారికి ప్రత్యేక బహుమాన మొసగబడును. కాన ధార్యులు ధనసహాయముచేసి ఈ ప్రదర్శనమును శ్రేష్ఠతముగ జరిగింపగోరెదను. ఈ సంఘము శేవలము ప్రజాసహాయముపైనే ఆధారపడియున్నది. ఎట్టి సహాయమునుగూడ కృతజ్ఞతతో నంగీకరింపబడును. ధనసహాయము చేయగోరువారు కెక్టరీ, ఎస్. పి. సి. పి. పి. వేవరీ అనివ్రాసి పంపగోరెదను అని ఆధ్యక్షులగు గౌ. వ్యా॥ బి. ఎం. కాట్యుట్రాటరుగారు ప్రకటించిరి. శ్రేష్ఠమగు ఒంపెడ్లు ఆడైబండికి ఎడ్లకు; శ్రేష్ఠమగు జట్కూ ఆడై బండికి గుట్టుమునకు; శ్రేష్ఠమగు చాకలి గాడిదకు; శ్రేష్ఠమగు బీదవాని కుక్కకు; వైసికుని కుక్కకు; బజారు కుక్కకు; రెండెడ్ల బండ్ల ఆడై బండ్ల ఎడ్లకు; కుక్కలుగాని ఇతరజంతువులలో ఎక్కువ మచ్చికగల జంతువునకు; మంచి కోళ్లకు; తనవలననే చేయబడిన నాల్గను బాగుగా కట్టగలవానికి పాలనమ్మువాడు బాగుగా పోషించిన 6 నెలల దూడకు; పాలనమ్మువారు బాగుగా పోషించిన ఆవునకు; శ్రేష్ఠమగు హాకీ గుట్టుమునకు వసూలైన సాముకబట్టి బహుమతు లియ్యబడును.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు. (960)

9 వ మునిసిపలు వార్డులో ఎడయపాళయము నందు టి. అను అక్షరమును పోలియుండు మాడలు స్కూలునుకట్టుటకు తొడర్లు కావలయును.

1917 సం॥ డిశంబరు 3 వ తేదీవరకు మదరాసు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారు సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు తుండర్లు నివర్ బిల్లింగున అంగీకరించెదరు.

అచ్చు తుండరు సారములు కార్పొరేషన్ రివిన్యూ ఆఫీసరుగారికి 5 రూపాయల చెల్లించినచో దొరకును. ఈ సామ్మ మరల వాపసు చేయబడదు. కార్పొరేషనువారి నిబంధనలు గల తొడర్లు తప్ప ఇతర తుండర్లు అంగీకరింపబడజాలవు.

వల్పుడిపార్టుమెంటు రిప్పక బిల్లింగున నవంబరు 20-11-17 } జేమ్సు ఆర్. కోట్సు, ఇంజనీరు.

వృత్తాంతములు

నల్ల ఛాన్సెస్ చాలాగా మరణించినట్లు తెలుపబడింది.

చాంగునక గారు చేశామని తెలియజేయబడుచున్నది.

పాపాచలం పట్టణం పరిసరమున కొందఱు రాయబారులు, లండను పార్లమెంటుకు పంపిన నావికా విభాగమున బోయెదరని తంతి వచ్చుచున్నది.

మహమ్మదీయవాదము:—కర్నూలు జిల్లాకు సమీపములో నన్న బల్లారి, అనంతపురము జిల్లాలో మహమ్మదీయవాదము అతి ప్రబలముగ నుండుటచే నా రెండు జిల్లాలలోని వారును కర్నూలు జిల్లాలో బ్రవేశించుచున్నారు.

దేశీయ మహాజనసభ:—దేశీయ మహాజనసభ డిసెంబరు 28, 29, 30, 31 తేదీలను సమావేశమగుటకు తాత్కాలికముగ నేర్పాటులు జరిగినవి. సభాకాల నిర్ణయించుచున్నది కలకత్తానుండి తండ్రివార్ల వచ్చెను.

మొనూరులో నిన్నటి సాయంత్రము రావుబహద్రుడు బి. వి. అన్నాస్వామి ముదలియారు సి. వి. ఇ. గారి యాజమాన్యమున నొక సభ చేయబడి వివిధ ప్రజాసంఘములందు బ్రాహ్మణేతరతల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరిరి.

కె. సి. చంద్రశేఖర అయ్యరు గారితోనే సెలవు తీసికొన నుండుటలను వారువచ్చుచున్న కౌన్సిలరును హుంబా హేస్టెయిన్ గారు ముఖ్య వ్యాఖ్యానాధికారిగా పనిచేయు నియోగింపబడిరి.

రూ. 45000 ల విలువగల విమానమును బాంబులు వేయు నిమిత్తము జిండు మహారాజుగారు బ్రిటిష్ దొరలనువారి కర్పించితి శ్రీ చక్రవర్తిగా రావిరాజమును కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ గ్రహించిరి.

ఆర్యసోదర మహాసభ:—మహాసభ బొంబాయి నగరమున గత శనివారమున గా. గోకుల్లాను కమాదానుగారి యాధిపత్యముక్రింద సమావేశమయ్యెను. సంఘసంస్కరణము వ్యభిచారులు, వానిని చొలగింప సంఘమువారొనర్చిన యత్నముల గూర్చి అధ్యక్షుడు దీక్ష ముగ నుపన్యసించెను. అధ్యక్షుని గౌరవింప సేసిన విందు వివిధ తెలంగాణా తేకసంక్షేమ భుజించిరి. సుమారు రెండువేలమంది శ్రీపురుషులు విందారగించిరి.

నిర్బంధ నివాసముననుండి పారిపోవుట: బంగళాలో విప్లవ వేడుకలను చేసిన ప్రబోధ చంద్రదాసుగుప్తయ్య నతడు కలకత్తా నిర్బంధ నివాసస్థానముననుండి పారిపోయెను. ఈ తనిబట్టి యిచ్చినవాకి 1500 రూ.లు బహుమాన మియ్యబడునని కలకత్తా పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు రంగూను పోలీసు కమిషనరుకు తెలియజేసెను.

మ్యూనిసిపాలిటీల అధ్యక్షులు:—మ్యూనిసిపాలిటీల కమిటీకిని అధ్యక్షులు నియోజితరులై యుండవలయు నని బొంబాయి దొరతనమునా రుద్ద వుచేసిరి. కనుక భండార గొడ్డా, విరామ్ గము, కానా, జాల్లాను, యెహోల, బాన్సి, సతారా, భుసరాలు, మేల్ గుండ్, పంథూర్, బాగాల్ గూలెడ్ గాను, రథగిరి మ్యూనిసిపాలిటీ అధ్యక్షు లింతటినుండి యు నియోజితరులై నవ్వత్తులై యుందురు. ప్రస్తుతమున నున్న అధ్యక్షుని యాద్యోగకాలము ముగియగానే అధ్యక్షుని యా మునిసిపాలిటీల ప్రజలెన్నకొనవలయును. అనామ్య దాబాదు, నూరకు, పోలూపురు మున్నగు మునిసిపాలిటీల కిట్టి స్వాతంత్ర్య మిదవరలోననే కలదు.

నల్ల బొంబాయి పుల్లరుగారు; సి. ఎం. కజ్జెలు:—సి. ఎం. కజ్జెలు విలేజుకు డిప్యూటీ వ్రాయుచున్నాడు:—పైప్పు ప్రత్యేక కొక-శిఖరు వ్రాయుచు నల్ల బొంబాయి పుల్లరుగారు హిందూ-దేశమునందలి ఆకాంతి కంఠటికిని సివిలు సర్వీసువారి యధికారమును తగ్గించివేయుటయే కారణమనియు, ఈ కాఖ యందలి బ్రిటిష్ అధికారమునే భారతీయులు గౌరవించుచున్నారనియు, గ్రేటు బ్రిటను తన నిరప్రతిష్ఠితగౌరవమును నిలపుకొనుచు హిందూ-దేశమును పరిపాలించవలయును, లేదా ముస్లిములగు గాక నొక్కమాత్రమ రాజప్రతినిధిగారి ఉన్నతాధికారమును నిలపుచు స్వపరిపాలనము నైన సొసగవలయుననియు చెప్పుచున్నాడు.

విందులు:—కోయంబుత్తూరు లోని శ్రీలక్ష్మి లక్ష్మియనిని గుఱాతలా విద్యార్థియు ఈ నెల 15, 16 తేదీలను విందులు చేసిరి. మొదటిదినము విందునకు నగరమందలి తగునుమప్పులు దాటును ఆహ్వానింపబడిరి. రెండవదినము విందునకు శ్రీలు, బిడ్డలు మాత్రమే పిలువబడిరి. పాతాళాలామందిరము చక్కగ వలంకరింపబడినది. ఆతిథులకు స్వాగతమొసగుచు విద్యార్థి నులు పాటలను మృదుమధురగాత్రములతో పాడిరి. పిమ్మట కద్యములను చదువుట శరీరపరిశ్రమలు జరుపబడినవి. విందులు జరుపుదములుగ జరుపబడుటకు మిస్ పియోబిల్లు, మిస్ గౌ, పి. హెచ్. వేంకటరావుగారు పడిశ్రమలకు నా రెంతయు వందనీయులని ఒకరు వచ్చి నుచున్నారు.

గృహములకు నిప్పులుకొనుట:—కలకత్తాలో గత బుధవారము రాత్రి పాములు దీపావళి ఉత్సవమును జరిపి గ్రేపిడిలోని 3000 దివ్య గృహమున దాబానై వేయబడిన పందిరై. నొక తారామర్మ పడుటచే నది యంటుకొని కాలి పోవుచుండెను. ధైర్య బ్రతీకువారు వచ్చి నిప్పును ఆగివేసిరి. బిడ్డకొప్పిలో నొక గృహముపై పైకి విడువబడిన బుట్ట యొకటి పడినందున దానికి నిప్పుంటుకొనెను. ఆ గృహమున గారి హెచ్చుగ వీరుటచే నిరుగు పొరుగుండ్రుల గూడ నిప్పుంటుకొనవలసినదే కాని ధైర్య బ్రతీకువారు సమయమునకు వచ్చి సాయ మొనర్చిరి.

ఆర్యసోదర మహాసభ:—గా. గోకుల్లాను కమాదానుగారి యాధిపత్యముక్రింద రెండవ దినమున మరల సభ జరిగెను. కాఖోపకాఖల వారలకు వివాహసంబంధములు కాత్త్రుసమృద్ధిమై యున్నవి. ఈ వివాహములను కాసనసమృద్ధిమయల సెలవున గాని హిందూ-దేశమున నేకజాతి యెన్నడదుగాన నట్టి కాసనసంబంధము లగు నవరోధములను తొలగింప దొరతనమువారు ప్రార్థితులు. బొంబాయి చెన్నపురిరాష్ట్రములందు ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య మని యొక తలంపు వెలువడినది. ఏ దేశమున గాని కాఖోపకాఖలు దొరతనపు పాలకవర్గ ప్రాతినిధ్యముల కాధారముగ గానబడలేదు. ఇట్టి ప్రాతినిధ్యమున కనుబంటిండుట ప్రజాక్షేమ భంగకరమై యున్నది. సభవారి ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమున కసమృద్ధి జెందుచు, దొరతనమువారి కొకచుహజరు సంపుకొనెనున్నాడు. ఈ మున్నగు తీర్మానములు సభయం దామోదిత మయ్యెను.

పాతకాలా న్యాయస్థానము:—క్రిందితరగతుల విద్యార్థులుచేయు ఫిర్యాదులను విచారించుటకు కీర్తంగము హైస్కూలునందు నియోజనముజరిగినది. ఒక ఆరవతరగతి విద్యార్థికి హెచ్చువోట్లు వచ్చివి. మరయొకవిద్యార్థికి కొంచెము తిక్కునగను, ఇంకొక రెవ తరగతి విద్యార్థికి మరికొంతెక్కునగను వోట్లువచ్చినవి. వారుముగ్గురును న్యాయవిచారకులుగా నియోజింపబడిరి. వీరిలో మొదటి వార్యును బ్రాహ్మణులే తరులు. మూడవవిద్యార్థి మాత్రము బ్రాహ్మణుడు. నియోజకులలో 100 కి 95 గురు బ్రాహ్మణులు 5 గురు మాత్రమే బ్రాహ్మణేతరులు కలరు. ఇట్లున్నను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభాగ మేమియును పాటింపబడలేదు. అర్హతనుబట్టియే నియోజనము జరుపబడినది. పసిబాలికలు పురుషులకంటె మేలని బోల ప్రోటూవాగిననకధ దీనివలనసర్వత్రము వచ్చుచున్నది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదమును ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును కోరువారి కిది యంచి నీలని బోధింపగలుగునని న్యాయుండి యా పత్రికలో ప్రకటింపబడినది.

దార్జిలింగు, కలకత్తా నగరములలో రాజకీయసమస్యల పరిష్కారించుటకు పరిశోధనమును, భారతీయులను గలసి సమావేశముల గానించిరి. అందు జరిగినతీర్మానములకు తమ అంగీకారమును తెలుపుచు యాక్రింది వారు తమ సంతకముల చేసిరి:—బిజ్జీయిచెందు మహతాపు; మహారాజాధి రాజా ఆప్ బరద్వాసు; షానీశచంద్రలే; నాడియా మహారాజా బహదూరు; గిరిజానాథరాయ; డినాజపూరు మహారాజా బహదూరు; మహారాజాసర్ ప్రాదయాతుకుమారాహూరు; సర్ కె, జి గుప్త; నవాబు సిరాజుల్ ఇస్లాము రాజాకిషారి లాల్ గోస్వామి; ప్రవాసచంద్రమిత్ర సురేంద్రనాథరాయ; భూవేంద్రచంద్రరాయ; సి. బి. గ్రెగ్గరు; సి. హెన్రీస్సే; డబ్ల్యు. ఎన్. అల్లెనుపుట్ట; డబ్ల్యు. టి. క్రైస్. ఎ. ఆర్. మల్లే ఆర్. ఎల్. బిగాల్, జేమ్సు. ఇ. రాయ; ఎ. డి. పిక్కు ఫోర్డ; ఎమ్ క్రాఫర్డు; జి. నైజెను; డబ్ల్యు. హెచ్. ఫెల్స్; డబ్ల్యు. ఆర్. రాయ. ఎ. డబ్ల్యు. సి. చాన్సెసు, డబ్ల్యు. ఏ. ఐర్వెన్సన్, ఎ. జి. ఫగ్గ; ఎన్. ఆర్. దాసు; బి. సి. మిత్ర. ఆర్. డి. మెనాతా; ఎన్. సి. రాయచౌదరి; అమూల్యధనే ఆడి; టి. పి. ఘోస్; పి.బి.సి.కే.కే.రాయ; ఎన్. మాజాబూఆలీ; ఏ. క్రావాడ్డి; కె. బి. దత్తు; బిజ్జీయి ఛటర్జీ; హెచ్. డి. బోసు; సి. సి. ఘోసు; బి. ఎల్. మిత్ర; ఆర్. సి. బాన్స్లీ గాను.

వేరుశనగ పరిశ్రమ: ఈ పరిశ్రమను గూర్చి బొంబాయి దొరతనము వారిక ప్రకటనమును వెలువరించి యున్నాడు. పరిశ్రమ చాల లాభకరమని ప్రకటనము విదిత మొనర్చుచు, యుద్ధములందు యవిసెనూనె విస్తారముగ దిగుతున్నందులకు అవిసెనూనెకు బదులు వేరు శనగనూనె నుపయోగింపవచ్చుగాన యీనూనె వర్తకరీత్యా విశేషలాభముమొనగును. గింజనుండి నూనె తీయగ మిగిలిన పిప్పి పశువులకే గాక మనుష్యులకు గూడ నుచితమగు నాహార పదార్థ మొనర్పవచ్చును. ఈ పిప్పినుండి తయారైన యాహార పదార్థమును యుద్ధములందు జర్మనీయు లెగురుతి చేయుచుండిరి. అపుడా సరకును ప్రజలు పొనుకు 6 రూ.లు ధర వంతున గొనుచుండెడివారు గాని హిందూ-దేశముననే, వెనుకటి ఖరీదులో 1.24 వంతు ఖరీదునకు, ఈపిప్పినుండి యాహారపదార్థమును తయారుచేసికొనవచ్చును. ఈపిప్పిని రోగులు, శిశువులు మున్నగువారల కుపకరించెడి యాహారముగ నులభముగ చేసి కొనవచ్చును. వేరుశనగ సమూలముగ నుపయోగించును. అతి సన్నముగ వైపాపుర పురువులు మున్నగువానియందు దూది క్రింద ప్రవయోగమగును. ఈపాపురతోడ కాగితముల జేయుటకుగూడ నవకాళమున్నది. వేరుశనగ తీగయును, ఆకులును పశువుల మేతక్రింద నుపయోగించుకొనవచ్చును.

యుద్ధమునకు జపానువారి సహాయము. టొక్కియో, నవంబరు 17.—జపాను సైనికులను యూరోపునకు బంపుట అసాధ్యము. మిత్రమండలివారి కీ విషయమున నుండుచున్న డిక్కులు స్పష్టముగ తెలియును. తత్కారణమున సైన్యమును దింపవలసినదని యెచ్చుచు జపాను వారిని బలవంత పెట్టియుండలేదు. కాన నొకలక్షయమునను, పరిశ్రమలయందును ఆర్థికాదులయందును జపానువారు సహాయ మొనర్చి తమ సానుభూతిని వెలువరించియున్నారు. మొత్తమునై జపానువారు నూరుకొట్ల పానుల ద్రవ్యమును మిత్రమండలివారి కొసగియుండిరి యార్థికమంత్రి యొక ప్రసంగమున నుడివెను.

జపానుటెలుకు; అమెరికాక్షేపకము. టొక్కియో, నవంబరు 18.—అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—జపానువారు 250 వేలటన్నుల బరువులయొకల నిచ్చినదానికి బదులుగ 175 వేల టన్నుల బరువు గల ఉక్కును వారి కమెరికా యిచ్చుట కాయుదజేకములవారుగా వినియోగించిన కడబడిక అమెరికా దేశపు ఓడల నిమిత్తి మరతులవలనను, టన్ను ఖరీదు ఏర్పాటులవలనను రద్దుపడినవి.

జపాను సైనిక సహాయము. లండను, నవంబరు 19:—టొక్కియోనుండి పైప్పు ప్రత్యేక యిట్లు తంతువచ్చుచున్నది.—అధికమంత్రి ఓకకాలో నపన్యాసము, నొకగురు నిట్లుజెప్పిరి. జపాను సైన్యము లిపుడు యూరపుమీదికి బోవుట జరగ నేరదు. జపాను సైనిక సహాయమునుగూర్చి ప్యాసిఫిక్ లో నేమి నిశ్చయింప బడునోయని దొరతనము నా రెండు చూచుచున్నాడు. దానికర్హత ప్రాముఖ్య మొసగ బడగలదు.

తామర తెలుము

తెలు బ్యా 1-కి 0.8-0 మా తామర తెలుము ఒక్క డబ్బాను ఆరు అకాలకుకొనినాలుగైదు పాదులు రాచిన యెడల తామర నిర్మాణముగను నముము కాని యెడల మీ ఆరు అకాలు తిరిగి తీసికొని వచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది. దీనిని రాచిన చర్యము నలు వెళ్ళుచు పంట యుండదు. మోహిని తెలుము:—శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

కలకత్తా సంయుగసంఘము

ఆక్షేపణ

అధికారులకు పంపుటకొరకు కలకత్తాలో కొంతమంది ప్రాముఖ్యతతో నామకము లాలోచించి అంగీకరించి రిని తెలుపుచున్న విధానములు మాకు చాల నాశ్చర్యమును కలిగించి నవి. కాంగ్రెసు-లీగు విధానమును మూసివేసి ఈ నూతన విధానము నవలంబించుటకు వా రే కారణములనుగూడ చూపలేదు. కొంతమంది ప్రాముఖ్యత కల లాభముల నధికముగ గమనించుటకే ఈ నూతనవిధానమును కొన్ని ఏర్పాటులు ముఖ్యముగా చేయబడినవి. సార్వజనిక సౌఖ్య స్వాతంత్ర్యములను పాటించి కాంగ్రెసు - లీగు విధానము నిర్దేశపరుపబడియుండగా కేవలము కొద్దిమంది ప్రాముఖ్యత కల లాభమును మాత్రమే దృష్టిపథమున నుంచుకొని ఈవిధాన మేర్పరుపబడినట్లు స్పష్టముగచున్నది. కర్మిగా రీతేతమున కాంతులేని యుద్ధమును నపకమించినది మొదలు విజయమున్న ప్రత్యేకప్రత్యేక స్వాతంత్ర్య ప్రధానభావమే వీరియందు గోచరించుచున్నది. వీరికిని కాంగ్రెసు లీగు విధానమునకును గల భేద మపారముగటచే దానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ నివర్తించబడినది. స్వపరిపాలన ప్రధానమున కిది ఎంతమాత్రమును ప్రయత్న వహించుకొనదు. మరియు నిది అతిశయము కాని కాలములోన స్వపరిపాలనము లభించుటకు ప్రతికూలము కూడ కాగలదు. స్వపరిపాలనమును గూర్చి ఆలోచించి పరిష్కరించుట కధికారముగల పార్లమెంటు సభవారు దానినిగూర్చి ఆలోచించుటకు నభ్యంతరము కలిగించుటమాత్రమే వీరి ప్రయోజనము. మరియు ఆచరణయోగ్యము గాని యీ విధానము కొనసాగక పోవుట నిశ్చయము. అట్టిది జరిగినచో ప్రాముఖ్యతగల రాజ్యాంగ సంస్కరణములు జరుగుటకు గొప్ప యభ్యంతర మేర్పరుట నిశ్చయము. ఈ విధానమునకు కాంగ్రెసువారి ఆశయమిది జరుగుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వని వినుటచే మేము మా అభిప్రాయముల నివృత్తున వెల్లడించితిమి. ఈ ఆలోచనలో బంగారము నందలి ముఖ్య కాంగ్రెసు నాయకులు ఎవరును కనిపించుకొనలేదు. ఒకదానికొకరు సంతకములు చేయలేదు. కాంగ్రెసు - ముస్లిములీగుల సభ్యులందరూను కాంగ్రెసు - లీగు విధానము ననుసరించుటకు బాధ్యులుగా నున్నారు. భూమియులను పెడప్రోవకు ప్రోత్సహింపక విధానము మార్పుచేయుగా ప్రయోగింపబడినదని పలువురు తలచుచున్నారు. (సంతకములు చేసినవారి పేర్లు) డాక్టరు నర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యస్వామి; దివాను బి. పి. మాధవరావు; అనిబెంటువు; ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు; దివానుబాదరు, ఎల్. వి. గోవిందరావువయ్య; సి. పి. గామస్వామయ్య; గౌ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి; గౌ. వి. కే. నమాజుబాదరు; గౌ. రావుబాదరు మోచర్ల రామచంద్రరావు; గౌ. వి. ఎస్. కృష్ణారావు; గౌ. పి. శివరావు, ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు; జి. వి. నరేంద్రక; బి. పి. వాడియాగార్లు. గౌ. రావుబాదరు బహుళ సరిసింహాచార్య, సి. ఎస్. గోవిందరాజ మొదలవారు, జి. వి. గోపాలస్వామి మొదలవారు, లే. ఎస్. అయ్యా అయ్య; పురాణం నాగభూషణం కంతులు, జి. వి. గోపాలస్వామి అయ్య, ఎల్. ఎస్. వీరరావువయ్య; పి. కే. లింగాం; ఎం. ఎస్. కామతు; సి. ఆర్. కరణ్డేవు; ఎస్. చతురయ్య; ఎస్. సుందరరాజయ్యంగారు; బి. పి. వ్యక్తాద్ధ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభాసభ్యులందరు.

పత్రికారి అభిప్రాయములు.

విశేషములు, ఇండియను కలసి వంగదేశమున నంగీకరింపబడిన చిత్తు ప్రకటనము శనివారమున తెలుపబడియున్నది. ఆ విషయము గూర్చియే పత్రికారి క్రింది సమాచారమును ప్రకటింపుచున్నాము:—రాజప్రతినిధి గారికిని, కార్యదర్శిగారికిని సంబంధము గలిగియున్న విజ్ఞప్తి అమృతమేదోడనే మంగళవారమున ప్రకటింపబడును. ఈ విజ్ఞప్తము వాస్తవ ప్రతికల్పనలతో చూపింపబడునని తోచుచున్నది. సంప్రదించు అధ్యక్షులకు కరపత్రములుగ నొసంగబడును. అవి కలకత్తాలో పంపివెట్టబడిన వెంటనే వీలగు పింగి నోట్లము కంపెనీలోని దొరకగలవు. మేమింకను అనేకుల సంకేతముల ద్వారా కలకత్తాలోని వలయునని తలచితిమి. కాని, సభాధిక్షానమున ప్రత్యేక సర్వోత్తమముగటచే నట్లు జరిగినదికాదు. ఈ విజ్ఞప్తములు కలయునారు వీలగు, లేక

ఆరోగ్యోపన్యాసము.

నిన్న సాయంకాలము పెంట్లండు ప్రభువుగారి ఆధ్వర్యమున కొంద విజ్ఞానిగారు పురమందిరమున కార్యోచనము నొనర్చుచున్నది. డాక్టర్లు, మెడ్డే, ఎం. ఏ; ఎం. ఐ. సి. ఇ; ఎం. ఐ. ఎం. ఇ. గారు మురికి కాల్యలను గూర్చి ఇటుల నుచున్నది. కొన్ని సగరములలో వాన నీటికిని మురికి నీటికిని ఒక్కరకము తూములే ఏర్పరుపబడినవి. చెన్నపురిలోను బొంబాయిలోను వేరు వేరుగా నున్నవి. చెన్నపురిలో అన్ని వీధులలోను మురికినీటి కాల్యము కలవు. మన్యజ్వరములను తొలగించుటకు బురద నీలమును పుష్కలము చేయుటకు ఏర్పరుపబడిన తూములే వర్షపు నీటితూములు. పరకువాకమున దోమలపుట్టులకు స్థానములగు బురద నీలము తొలగించుటకీ తూములుకట్టబడినవి. నీరుపయోగింపబడు ప్రతిస్థలమునను కాలము యుండితిరవలెను. మూతలేని కాలము లందుటవలన అనర్థకము మొందు. ఈ కారణముననే చెన్నపురిలో పారిశుధ్యము అనర్థకముగా నున్నది.

దేశీయులు తమయిండ్లను చాలపరిశుభ్రముగ నుంచుకొందురు గాని వీధులను మాత్ర మట్లుంచుట లేదు. అట్లుంచుటకుటవలన వీధులో నుచ్చిష్ట పదార్థములు కుట్టిదుర్వాసన కలుగుచుండును. అని మెడ్డేగారు నడిచి చెన్నపురిలోని మురికి కాల్యలను లాంతరుబామ్మలవలన చూపిరి.

పెంట్లండు ప్రభువుగారు.

గతసంతకమును కొలాయి నీటిని గూర్చి మెడ్డేగారు పత్రికా సంచిరి. పరిశుభ్రమగు నీటిని నిలువచేసి సగరమున కంతటికిని పంపుటయందుగల కష్టములను వివరించిరి. పరిశుభ్రమగు నీటిని పొరుల కందజేయుట, దానిని కాపాడుట, ఉపయోగింపబడిన నీరు పోవుటకు దారిచేయుటయనగూడ చాల ముఖ్యములని మేజరు జస్టిసుగారు నడిచిరి. నిత్యమును మన ఆవరణములందును తోటలందును జరుగు నవి మన కిండులకు నిద్రకములు. జాతాభిసాల నీరు నిలచి దోమలు పుట్టుకుండ చేయుటకు మన వారు చాల శ్రమ పడవలసియున్నది. కానంత పెద్దసగరమున నీటి పారుదల హెచ్చుగా నుండినపుడు వాడబడిన నీటిని ఉచ్చిష్ట పదార్థములను సగరమునుండి తొలగించుట చాలకష్టముగల పనియైయున్నది. కాని అది ఎట్లు జరుగుచున్నదని అడుగువారు లేరు. ఇటీవల మొకనాడు 21 గంటలలో 8 డుక్కుల వాన (అనగా యకరమునకు 800 టన్నుల నీరు) కురిసింది. కాని వానవెలిసిన కొన్నిగంటలకు వర్షము కురిసిన అనవాస్తవ కడుస్వల్పముగా కనబడినది. పల్లపువీధులకు గూర్చి చాల శ్రమపడవలసియున్నది. వెనుకటి ఇంజనీరును ప్లాను తయారు చేయుమనగా 6 నెలలు ఆలోచించి చెన్నపట్టణము గముద్రము మట్టుమునకు 10 అడుగులు ఎత్తుగవైనను పట్టణము మట్టుమునకు సమద్రమ 10 అడుగులు పల్లముగ వైనను చేయబడవలెనని నూదించెను. ప్రాముఖ్యతగరములందు నిరంతరమును మురికి నీటివేయబడుచుండుటయే ప్రాధికారములకు గోచరించు ముఖ్యవిషయము. ఇట్టి ఆశకుల్యము చెన్నపురిగూడ నేడు గాతున్న కొంతకాలమునకైన లభింపగలదని మన మాసింపవలసియున్నది అందులకిట్టి ఉపన్యాసములే మార్గదర్శకములు కాగలవు. మనము వక్రతల వందనములను తెలుపవలసియున్నది. అని గవర్నరుగారు నడిచిరి. అధ్యక్షునకు వందనము లర్పింపబడినది.

పొగన్నానము కంపెనీ, లేక బాప్టిస్టు మిషను ప్రెస్సు ప్రింటింగు 41 లోయరు సర్క్యులరుగోడ్డు కలకత్తా అని వ్రాయవచ్చును.

“బొంబాయి కార్మికత్వ” పత్రికా విమర్శనము.

కలకత్తాలో ఇండియను యూరపియను ప్రతినిధులచే నంగీకృతమైన సంస్కరణవిధానమును ఇండియను “బొంబాయి కార్మికత్వ” పత్రిక యిట్లు వ్యాఖ్యించుచున్నది:— “ఇదివరకెన్నడును యెరుగని యిట్టి ఆశ్చర్యకరమగు విధానము సంస్కరణము కానేరదు. ఈ విధానము భారతదేశ ప్రజలకు అనువర్తనమున్నట్లు పరిగణించుచున్నది. ఇది భారతీయులకు దూషణము:—ఇట్టి ప్రతికూలమును, కార్యాచరణ దుర్గుటమును అగు యిట్టివిధానమునకు సానుభూతినిసంగి, దేశతేయము నెరుంగుండవలెయుంబుద్ధిగల భారతీయులు గలరని తలచుటకు కూడ వీలులేదున్నది.”

సంఘప్రాతినిధ్యము.

ఎడవల్లికనకదుర్గయ్యగారు

ప్రస్తుతము రాజకీయ విషయములలో బ్రాహ్మణేతరతోద్యమము దానితోపాటు సంఘప్రాతినిధ్య సమస్య ప్రాముఖ్యము వహించినది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర రాజకీయవేత్తలందరు ఈ సమస్యను విపులముగా సమర్థించుటకు వీలులేదని, సంఘప్రాతినిధ్యము సమంజసముగాదని నిష్పాపకముగా బహిరంగముగా చెప్పియే యున్నారు. అయినను, కాలపరిస్థితులను బట్టి, స్వరాజ్యోద్యమవిరోధుల వివేచిత కృత్యములు సాగకుండజేయుట ముఖ్యోద్దేశముగా నెంచి, సంఘప్రాతినిధ్యమును ఆంధ్రీయహాజనసభవారు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించి యున్నారు.

గోపాలస్వామి మొదలియారు గారు ఆంధ్రప్రతికలో బ్రాహ్మణేతరులకు 125 లో 80 మంది సభ్యులను ఇవ్వవలెనని సంఘమునకు ఇద్దరుండవలెనని వ్రాసియున్నారు. 15 సంఘము లేవో, ఏయే జాతులవారిని సంఘములుగా నెంచవలెనో శిందిరో వారు వ్రాయు సాహసంపలేదు. వారు సుమారుగా తెక్కచేసి వ్యాసినట్లు కనిపించుచున్నదే కాని, విపులముగా చర్చించి సంఘవిభజన చేసినట్లు కానరాదు.

విక్రమోలు బ్రాహ్మణేతరసభలో కూర్చొని వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారు సంఘప్రాతినిధ్యపు తీర్మానముపపాదించి బ్రాహ్మణేతరులకు 26 గురు సభ్యు లుండవలెనని, తత్సభతో తమకు సంబంధము లేదని తెలియజేసియుండిన వైఖ్యలను కలుపుకొనియా లేక వారిని విడవీసియా 26 గురుండవలెనని? వారు చెప్పలేదు. ఏయే జాతులకు ఎంతమంది సభ్యు లుండవలసినియు తెలియుండలేదు.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకులు వై తీర్థానమును విమర్శించుచు, ప్రాముఖ్యము వహించిన సంఘములకు మాత్రము ప్రాతినిధ్య మవసరమని వ్రాసియున్నారు.

బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకంటె తరతరములుగా ఎక్కువ విద్య వడసి బ్రాహ్మణేతరులకు విద్య నేర్పక బ్రాహ్మణేతరులను విద్యావిహీనులను జేసి వారు మాధ్యమములో మునిగియుండగా, తాము రాజకీయ సాంఘిక మత ప్రాముఖ్యమునువహించి తదితరులను తృణీకరించివారనిగదా నేడు బ్రాహ్మలను బ్రాహ్మణేతరులు నిందించుట? బ్రాహ్మణేతర సంఘములలో విద్య నేర్చి ప్రాముఖ్యము వహించి పలుకుబడిగల సంఘములు విద్యావిహీనులయియున్న బ్రాహ్మణేతరుల పాలిటికి బ్రాహ్మణులే! కావున, సంఘములో బ్రాహ్మణేతర లయి యుండి వారి సంఘములపట్ల బ్రాహ్మణులవలెనే ప్రవర్తించు బ్రాహ్మణేతర బ్రాహ్మణులు కల రను సంగతి రాజకీయ వేత్తలు మరవరాదు. ప్రాముఖ్యము వహించిన బ్రాహ్మణేతర సంఘములన బ్రాహ్మణులతో సమానుగా విద్య నేర్పనవారని నా భావము. వారికి విద్యావిహీను లయిన బ్రాహ్మణేతరులపట్ల బ్రాహ్మణులకంటె నెక్కువ యాదార్యము లేదని నా దృఢాభిప్రాయము. ప్రతివారును స్వలాభమును కోరువా రే. మూఢు లున్న గాని విద్య నేర్పన బ్రాహ్మణులకు గాని బ్రాహ్మణేతరులకు కుం గాని లాభము అలవడదు! విద్యావిహీనులెవ్వరే గదా బ్రాహ్మణేతరసంఘములలో ఎడతెగని వ్యాజ్యములు కడులు నెరిగి ఆనేకకుటుంబములు నాశనము లవుచున్నవి? బ్రాహ్మణేతర విద్యావిహీనుల మాధ్యమమువలన చదువుకొన్న బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే గాక బ్రాహ్మణేతరులకు కూడ లాభమే!

ప్రాముఖ్యము వహించిన సంఘములకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చిన, వారు కొన్ని సంవత్సరములలోనే బ్రాహ్మణసద్భుతులై మిగిలినవారిని హంసించుటకు సాహసించురు. అందువల్ల స్వపరిపాలన బ్రాహ్మణులకు ప్రాముఖ్యము వహించిన బ్రాహ్మణేతరులకు గాని తదితరులకు గాని దని స్పష్టమగును.

యెవ్వరెడెడ స్టేట్సు ఆఫ్ ఆమెంకావారు తమస్వతంత్ర్యమును బడసినప్పుడు ప్రాతినిధ్యము లేనిదే పన్ను లనుగం గూడ దను మూలనూత్రమువై పోరాడి. కావున, ఇప్పుడును సంఘప్రాతినిధ్య ముండిన, ప్రాముఖ్యము వహించినను వహింపకున్నను, అందరికిని అన్ని సంఘములకును ప్రాతినిధ్య ముండియే తీరవలెను. లేదా సంఘప్రాతినిధ్యము మానుకొనవలెను.

సంఘప్రాతినిధ్యసమస్య చాలకష్టతర మయినది. ఇప్పుడు ఏదో యొక రీతిగా పొడిపెట్టి మసిపూసి మారేడు కాయ చేసినయెడల, ముందు స్వరాజ్యోద్యమ సమస్యయే విభూతములు కలుగవచ్చును. కాబట్టి, ఈ సమస్యను తర్వజనసమర్థముగా పరిష్కరింపవలె నని కోరుచు, ఇంతటితో విరమించుచున్నాను.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Italy

Civil Evacuation of Venice.
Removal of Treasures Described.

LONDON, November 19.

Reuter's correspondent at the Italian headquarters furnishes picturesque particulars of the evacuation of Venice by civilians and of the removal of priceless belongings. He says the Knights of Malta brought hospital trains to transport the old and infirm to southern havens. The menaced city is being reverently stripped of its wealth of classic bronzes, marble mosaics, and iron-work which has long been the admiration of the civilized world. These treasures are being tenderly removed to the Michael Angelo Museum in the Baths of Diocletian at Rome. They include the famous gilded bronze horses which surmounted the principal portal of Saint Mark's. Each is five feet high and weighs over four tons. Also the famous equestrian statue of Bartolomeo Colleoni, which Ruskin described as the most glorious work of sculpture extant.

Italian Attack Fails.

LONDON, November 19.

A wireless German official communique says:—Strong Italian forces made a fruitless attempt to recapture heights southeast of Asiago.

German Advance in Italy.

Its Object.

LAHORE, November 19.

LONDON, November 18th.—The "Frankfurter Zeitung" says: "The object of the advance into Italy was to attract an important part of the Entente's strength and to upset the Allies' plans, including those of America for 1918." ("O. and M. Gazette" Special Cable)

Italian Morale Restored.

Counter-Attacks Begin.

LONDON, November 19.

PARIS.—A semi-official statement says: The most noteworthy event of the day was the more resolute Italian resistance which even entered the phase of counter-attack assisted by reinforcements which are now taking part in a determined resistance to the Austrians' and Germans' concentric movement in the mountains. Enemy is making his principal effort between the Brenta and the Piave because if he breaks the Italian centre, he can take right wing in reverse but notwithstanding the importance of the line covering Treviso and Venice the whole interest of the battle is centred in the mountain mass Settecommuni dominating the Bassano plain.

LONDON, November 19.

The Italian official communique says:—Enemy delivered a violent concentrated fire on our positions on the Asiago Plateau but did not attack. We re-occupied advanced trench elements taking 200 prisoners. Strong enemy forces are attacking Monte Montefera and Monte Tomba line south of Quero. We have prevented any further attempt to cross the Piave.

Russia

KERENSKY'S FAILURE.

Due to Indecision.

Maximalists Supreme.

November 19.

Reuter's Petrograd correspondent, writing on the 14th instant, said:—Mr. Kerensky's failure is due to his indecision and timidity chiefly on words. He was constitutionally unable to face facts, preferring to pander to the mob whose bawling he only realized at the eleventh hour when he apparently hoped to restore order out of chaos with a handful of Cossacks and Dragoons and a few guns. The maximalists had gained complete control of Petrograd by Monday. The military academies held out to the last. The Cadets resisted pluckily, but they were mercilessly slain and their bodies thrown into canal. Indications point to the formation of a composite Socialist cabinet with a peace platform. Maximalists claim predominance in it. Other Socialist parties are most anxious to avoid domestic bloodshed, but the Maximalist extremists openly advocate an internal fight to the finish. Sir George Buchanan and other Allied representatives are remaining in Petrograd. The British colony has been in no danger.

Split in the Maximalist Camp.

LONDON, November 19.

Reuter's Petrograd correspondent wiring to-day reports that a Maximalist split has occurred. Four members of the Maximalist administration styled Commissioners of Interior Commerce, agriculture and supplies respectively have resigned on the ground that the formation of a Coalition Socialist Government is essential. Several other communists side with them. Five members of the Maximalist Central Committee of Petrograd Council of Workmen's and soldiers' delegates have also resigned for the same reason.

Great Britain

Death of General Maude.

Commander-in-Chief of Mesopotamian Forces.

LONDON, November 19.

The War Office announces that General Maude died in Mesopotamia yesterday evening after a brief illness.

Five Submarines Destroyed.

LONDON, November 19.

Mr. Lloyd George to-day announced that we destroyed five submarines on Saturday.

LONDON, November 19.

The Union Castle company has received a cable from its South African representatives stating that all towns on the Central Railway in German East Africa from Dar-es-Salaam to Tabora inclusive will be open to trade from January 1st. Firms desirous of opening should apply to the senior political officer Dar-es-Salaam making their own arrangements regarding loading and shipping cargo.

LONDON, November 19.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that in view of a letter from a British Officer published in the "Times" stating that he had found in a pillbox a label showing that it was made with British cement the export of cement would be prohibited pending inquiries. He pointed out that military inquiries hitherto had not confirmed the use of British cement in German fortifications. If there was any reasonable doubt on the point export would be definitely stopped.

Miners' Patriotism.

M. P.'s Letter to the King.

LONDON, November 19.

Mr. Clem Edwards M. P. has written to the King pointing out that three fifths of South Wales Miners who voted in favour of coming out are youths liable to service so that in secret ballot they voted in favour of calling themselves up. This Mr. Edwards adds is a most beautiful demonstration of patriotism that has yet come from any industrial population.

Transfer of Oil Shares Ordered.

LONDON, November 19.

The "Gazette" orders the transfer to the Treasury of the Royal Dutch Petroleum Company's shares at the rate of fifty-one pounds sterling per hundred florins.

LONDON, November 19.

The death is announced of Sir Charles Holroyd.

America

American National Army.

Training Proceeding Rapidly.

LONDON, November 19.

WASHINGTON.—Mr. Baker in his weekly communique says heavy artillery preparation in two sectors on British and French fronts presages further offensive. The Training of American National Army is progressing rapidly. Its moral is excellent.

Unity of Allied Control.

President Wilson's Message.

LONDON, November 19.

Reuter learns that President Wilson has cabled to Colonel House, Chief of the American Mission in Europe, that the United States consider that unity of plan and control between all the Allies and the United States is essential in order to secure permanent peace and to use to the best advantage the great resources of the United States. President Wilson has requested Colonel House to confer with the Allies with a view to achieving the closest co-operation.

Japan

Japan's Military Aid.

Premier's Speech.

LONDON, November 19.

A telegram to the "Times" from Tokio says that the Minister of Finance speaking at Osaka said a Japanese expedition to Europe was impossible. It is understood that Government attaches the greatest importance to the Paris Conference in view of the probability of the question of Japanese military aid arising.

LONDON, November 19.

A telegram from Tokio says Japan will be represented at the Paris Conference by Ambassadors and the Naval and Military attaches in London and Paris.

General

LONDON, November 19.

A telegram to the "Times" from Peking says Changhuen will be exiled.

LONDON, November 19.

The East Africa official communique says:—Enemy's rearguards have been expelled from defensive positions east and southeast of Chiwata. A Number of Indian and African prisoners of war were released.

Western Front

Two German Destroyers Lost.

LONDON, November 19.

AMSTERDAM.—Travellers from Germany state that one and possibly two German Destroyers were lost in the fight in the Heligoland Bight. Most of the crew were lost.

British Trenches Raided.

LONDON, November 19.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to night says:—Strong raiding parties this morning entered at certain points our trenches in the neighbourhood of Guillemont Farm, south east of Epéhy. We counter-attacked across the open and ejected the enemy after sharp fighting. Our trenches south east of Havrincourt were raided early this morning.

Efficiency of British Barrage.

The Drain on German Reserves.

LAHORE, November 19.

LONDON, November 18th.—Correspondents at the front state that the German Infantry on Tuesday did not succeed in reaching our lines owing to the efficiency of our barrage. It had been stated previously that some reached our trenches. One correspondent adds that Germany is calling up fresh classes further and further in advance of the proper date. The 1919 class has already yielded prisoners. Continuation at the present rate means that boys of 15 will be fighting by Christmas 1918. The Germans' increasing difficulty in filling up their divisions is the cardinal fact of the war. ("O. and M. Gazette".)

LONDON, November 19.

The British communique says:—Enemy artillery was active during the night. Scottish and Warwickshire troops carried out successful raids in the neighbourhood of Monchy-Le-Freux and Greenland Hill northward of Rœux.

Artillery Activity Continues

LONDON, November 19.

Last night's French communique reported intermittent reciprocal artillery firing in the Vaudesson region and towards Schoenholz, and lively and continuous artillery activity north of Hill 344 on the right bank of the Meuse.

LONDON, November 19.

This afternoon's French communique reports that artillery duel continued during night time on the right of the Meuse notably at Chaume Wood.

LONDON, November 19.

Last night's French communique said on the right of the Meuse in the region of Chaume Wood. We advanced appreciably and inflicted losses on enemy. Artillery duel continues to be lively in this region.

Palestine Front

News From Arabia.

Arabs Wreck Hedjaz Railway.

ALLAHABAD, November 19.

The "Pioneers" Cairo correspondent writes on the 21st October:—The news from Arabia shows that the King of Hedjaz is not remaining idle. The Arab forces have lately attacked the Hedjaz Railway at diverse points and have wrought considerable destruction which would materially affect communication between Medina and Mecca.

Jaffa Occupied.

Capture of Jerusalem Foreshadowed.

LONDON, November 19.

An official communique from Palestine says:—Australian and New Zealand mounted troops on Saturday occupied Jaffa without opposition. The enemy appears to be continuing his retirement northward. Sir Arthur Yapp, speaking at Glasgow, announced that he had just received a cable requesting him to be ready with a Y. M. C. A. hut for Jerusalem.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Mr. Montagu's Mission.

Five Addresses from Moslem Bodies.

DELHI, November 19.

The Viceroy and the Secretary of State received no less than five addresses all from Muslim bodies. The address of the Provincial Moslem League, United Provinces, read by Mr. Alay Nib endorsed the demand formulated by the Congress and the League and also appended as an annexure certain conditions of compromise arrived at Lucknow last cold weather and asked that the assurance guaranteeing sanctity and integrity of Holy Places should be maintained.

The address of Majlisul-ul-Islam, Lucknow, urged complete religious freedom and non-interference by the Government, settlement of cases of religious rights such as marriage, divorce and succession by Moslem judicial officers in accordance with Islamic law and emphasised the sanctity of the Holy places of Islam which should be kept free and safe from dangers and ravages of the war.

The Arj man Isamia, Saharanpur, wanted extension of Council's Legislative and Executive more appointments for Indians, relaxation of Arms Act, volunteering and simultaneous examinations of Civil Service. The Maulvis of Deoband suggested among other matters the creation of a department under Shaikhul-Islam appointed by election from Ulemaa.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైటరు వీ.జి.సి.)

అంగండు

జ్యూరిచ్చి, నవంబరు 18.—కాంతి వాడుల మాక యొకటి అంతర్జాతీయగీతము నొక దాని బాడుకొనుచు వచ్చి రెండు మందుసామగ్రిక క్యాలయముల నెదిరించిరి, వాటిని మూసివేయవలసి వచ్చెను. వారిని నేమిచేయుటకును పోలీసువారు శక్తి వంతులు గావండిరి.

విద్రాండువ్యవస్థ

పార్లమెంటుసభయందు చర్చ

లండను, నవంబరు 16.—పార్లమెంటు ప్రభువుల సభయందు విద్రాండువ్యవస్థ నిన్నటిదినమున చర్చితమయ్యెను. విద్రాండుదేశము చున యధికారమునకు మించియుండలేదు. కొన్ని పురములయందు మాత్రము ముష్కరులు గలభావ మొనర్చుట తప్ప నిచట ప్రమాద మెద్దియును లేదు. ఆంగ్లరాజ్యమున నిటీవల పాగులోనికి వచ్చిన లక్షల యకరములలోన, నూటికి డెబ్బదివంతులలో విద్రాండులోని భూమియై యున్నది. వ్యవస్థను చక్కబరచు విద్రాండు కన్వేన్షనుసభవారు ప్రముఖులలో సభవారిచర్య యంతరకు సంక్లిష్టమగు ఘోరకనియియున్నది. సభ్యు మొనగూడుటకు సభవారిసర్వ సిఫారసులను పిను ఫేసు పాక్షకు లామోదించు రనుటకు సందియము లేదని వ్యవహారము కొందరు విశ్వసించి యుండిరిని విచారన ప్రభువు నడివెళ.

సిను ఫేసు పాక్షకుల పలుకుబడి యంతరించుచున్నదని కర్ణాచర్యువు పలికెను. కిరీమాగ్గును బట్టకూడదని ఎనుబది వంతు లంగీకరించియున్నారు.

ప్రతిక ఆవు.

లండను నవంబరు 16.—ఆంగ్లదేశమున 852000 చేలులను ప్రతికలదని నూలు పరిపాలక సంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఈ నూలు పన్నెండు వారములకు సరిపోవును. వీనిలో 574000 ఆమెరికానుండియు, 94188 తూర్పు ఇండియానుండి నుండియు, ఈ జిప్సెమెంటులనుండి 187109 చేట్లను వచ్చియున్నవి. ఆమెరికానుండి వచ్చినవి చాల తక్కువగ నున్నవి. నవంబరునవంబరు ప్రత్తి పదిదినములకు మాత్రమే సరిపడును. గాన వ్యవస్థచాల చిక్కుగనున్నది.

తేయాకు పళ్లయి.

లండను, నవంబరు 17.—ఇటీవల తేయాకు కత్తులకు నుండిది. కాని సింహళము, హిందూదేశముల నుండివచ్చిన తేయాకు ప్రజల యాకళ్యతలకు సరిపడియున్నది. గత ఆక్టోబరు మాసాంతమునమామకొట్టుముప్పదియైదు లక్షల పౌనుల తేయాకు మాత్రమే నియంయించెను. గాని గతసంవత్సరపు ఆక్టోబరు నెలయందు దన్న నో పన్నెండు కొట్లపౌనుల తేయాకు నిలువయై యుండెను. గతక తేయాకును దుర్వ్యయమొనర్చు గూడదని కిరీమాగ్గు కానింప బడెను.

ప్రధానిగాను; విమర్శకులు.

లండను, నవంబరు 18.—ఆదివారపు ప్రతికల పార్లమెంటు పరిశేఖరు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. లాయరుబార్ని గారు అత్యున్నత సాంధ్రామిక భావనాస్థితి నున్నారు. పూర్వ పక్షవారులగుచు, ప్రబల సంస్కరణవాదులగుచు గల తమ విమర్శకుల ఖండించు సుయము వచ్చునాయని ఎదురుచూచుచున్నారు. అతని ప్యాసికు ఉపన్యాసము వైవిధ్యాధిపతులకు వ్యతిరేకముగ ఉద్దేశింపబడినదను దుర్భాప్రాయమును అతడు తొలగించునని తలంపబడుచున్నది.

హేలిగోలాండు నావికాయుద్ధము.

లండను, నవంబరు 18.—హేలిగోలాండు నాకాయుద్ధమును గూర్చి ఇంకవరకు మరి యేవివరములును కాలేదు. బ్రిటిషు ఓడలు మరలినవ్యవహారము వివరములు తెలియనట్లు గనించబడుచున్నది. నిన్నటి యధికార ప్రకటనమును బట్టిమాడ జర్మనులు యధాప్రకారముగ తమ పూర్వపు “కోటి-పరువు తెత్తు” పద్ధతి నవలంబించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. శినివారును వాటి యుద్ధమును భయంకరముగు ఫిరంగి ధ్వను లచటికి వివరచ్చియుట డచ్చివారి ఆమోదించు ద్వీపము నుండి జరిగినట్లు.

కోవను హేగనునుండి యిట్లు తెలివయ్యుచున్నది:—ఉదయము 8-30 గంటలకును 10 గంటలకును మధ్య మేనోసి కనేక మెల్లదూరమున ఉత్తరసముద్రమునందు భయంకరములగు ఫిరంగిధ్వనులు వివరచ్చెను. మధ్యమధ్య పెద్దపెద్ద బాంబులు మొదలగునవి ప్రేలునట్టి చప్పుడులు వివరచ్చెను ఆనేక యుద్ధకౌట ఫిరంగులు గాల్యచుంటు గనిపెట్టబడెను.

నావికాధికారుల వర్తనము.

లండను, నవంబరు 18.—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. శత్రువుల క్రూరములను హేలిగోలాండు నకు ముప్పదిమైళ్ళ దూరములోని కే గు వ ర కు ను వెంబడింప బడినవనియు, అచటవానికి శత్రులనావికా దళమును గనిపజేశములగు సహాయముండుటచే మనవారు వెనుకకు మరలిననియు మాత్రమే తెలసింది. అంతకంటె నెక్కుడు వివరములింకను తెలియలేదు. శత్రువులచ్చి యుద్ధనాకలలో నొకదాని కగ్ని ముట్టుకొని యదిమండుచుండగా మనవారు చూచిరట. మరియొకదానికి చాలనవ్వము గలిగెను. శత్రువుల గనినాక యొకటిమించి వేయబడెను. మా కేమియు నవ్వములు గలుగలేదు. ఓడలకుమాత్రము కొంచెము నవ్వము గలిగెను. మనవైనికనవ్వము చాలనవ్వలును.

ప్రస్తుత

క్రైమోకోగారి నూతనాధికారము

పార్లమెంటు, నవంబరు 18.—క్రొత్త మంత్రివర్గమువారికి పార్లమెంటుసభలో ననేకులు సహాయ మొనరింతు రని సాధారణముగ నమ్మబడుచున్నది. వైనిక రాజనవాస్యపరిశీలన మాత్ర మంచి రాజకీయ లేఖాపరిశీలనమును క్రైమోకోగారు తొలగింతు రని తెలియుచున్నది. జాతీయసంరక్షణకు భంగకరములగు యేమే వార్తల ప్రకటించగూడదని ప్రతికలకు ప్రతిదినమును తెలియజేయబడుచుండును.

ఉత్తరపు నత్తికమించువారులు వైనిక కానవాధికారముల ప్రకారము శిక్షింపబడుదురు.

విజయవంతముగు బ్రిటిషు వాడి.

లండను, నవంబరు 18.—సర్ డెగ్లసు హేగు గారు నేటి మధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించిరి. లాంకామైదనములను, హైలండ్సులునుగలసి మాంకీల్వ్రా సమీపమున విజయవంతముగ వాడి నొనరించిరి. వారు కొలదియందీయెలను బట్టుకొనిరి. మరియు యుద్ధరంగమున నవ్యోన్మేషిరంగి యుద్ధము చాల తీవ్రముగ నుండెను. పాశ్చ్యం డెయిల్, లాంజియూర్, పోలిగావన దక్షిణాపదేశములం దుండు స్థలములంద శత్రువులు విశేషముగ ఫిరంగుల గాల్చిరి.

బ్రిటిషు కందకములమీద వాడి సలుపుట.

లండను, నవంబరు 18.—నేటి యుద్ధమును గిల్లిమాంటు పూరము సమీపమునను, ఎవీపీకి ఆగ్నేయమునను మాకందక పంక్తులలో కొన్ని స్థలములందు శత్రువులు లోని కేతెంచిరి. మేము వారితో ప్రతియుద్ధముల నొనరించి తీవ్రముగ కొంతవరకు వారి చిట్టచరకు వారి నవటినుండి తిరిమివైచితిమి. హేలిగోలాండు కీకాన్యముననుండు మా కందకములమీద శత్రువులు నేటి ప్రాతఃకాలముననే వాడి సెలవించిరి.

ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచునేయున్నది

లండను, నవంబరు 19.—హాడిసన్న ప్రాంతమునందును, స్కాంకెన్ హోల్లునందును అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము మధ్యమధ్య నాపివేయబడుచు తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. మ్యాజునది కుడియొడ్డున 844 వ ఫిఖమున కుత్తరమున ఫిరంగియుద్ధ చుట్టనే యుద్ధ తెరపి లేకుండ జరుగుచున్నది.

బ్రిటిషు ఫిరంగిదళముల సామర్థ్యము

లండను, నవంబరు 17.—యుద్ధరంగమున నున్న విశేఖరుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: మా ఫిరంగిదళముల సామర్థ్యము సాధారణముగ నుండుటచేతనే మంగళవారమువాడు జర్మను పరాతిదళము మాపంక్తుల కేంనేరక పోయెను. కొంతమంది మాకందకముల కేంద్రని ఇదివరకు తెలుపబడెను. నియమితకాలము రాక పూర్వమే జర్మనులు నిరంతరము క్రొత్త వైన్యముల

నువయోగించుచున్నారని యింకొక విశేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు. 1919 వ సంవత్సరపు వైనికులలో నప్పుడే కొంత మంది బండికృతులైరి. ప్రస్తుతమునలే నె యుద్ధము జరుగుచుండిన 1918 వ సంవత్సరపు క్రైస్తవము పండుగసరికి 15 ఏడ్ల వయసుగల కుట్టువాండు యుద్ధము సెలవరించుచుండును. జర్మనులు నిరంతరము తమ దళముల పూర్తిచేసికొన లేకుండుట ఎంతయు యధాగమము.

లండను, నవంబరు 19.—బ్రిటిషువారి డిల్లు ప్రకటించుచున్నారు. శత్రుఫిరంగిదళము రాత్రంతయు తీవ్రముగ యుద్ధముజేసినవి. మాన్టీల్వ్రా సమీపమునను, రూక్కుత్తరమున గ్రీన్లండు కొండమీదను స్కాట్లండు వాల్విక్కుమైదన దళములు విజయవంతములగు దాడుల నొనరించినవి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 18.—మ్యాజునది కుడిభాగమున సాము ఆరణ్యమున రాత్రియంతయు ఫిరంగిదళ ద్వంద్వయుద్ధము జరిగెనని ప్రకటించబడెను.

సమాఖ్య

కెరెన్సి-గారి తిరోగమనము.

వెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 18.—పాప్ లోలిస్కు గాచీ నాదికాయుడు కెరెన్సి-గారి దళములు వెనుకకు మరలినవని రైటరుగారి విశేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

మాక్స్ మాల్విస్కులూర్ను కోసేలో నాక్రమించితిమనియు, ఎల్లెన్గాండ్లో విస్కీ-సమీపమున 1500 మంది కోసకుల జంపితిమనియు మాక్స్ మాల్విస్కులు తెలుపుచున్నారు. మాక్స్ మాల్విస్కు లిరువదిమంది మరణించుచున్నారు.

సాంఘిక కక్షలన్నియు సంధి కోరుట

లండను, నవంబరు 17.—రైటరుగారి విశేఖరుడు 12 వ తేదీనాటి తంత్రవాదరాయం డిల్లు తెలుపుచున్నాడు. మాక్స్ మాల్విస్కుల సహితముగ సాంఘిక కక్షలన్నియు గలసియుండు ప్రభుత్వము నొకదాని నెలకొల్పవలయు నను సుద్దేశముతో రెయిల్వేసంఘమువారు రాయబారముల బ్రారంభించిరి. మాడు రోజులవరకును ఆంతరింగిక సంధిని గానింపవలయునని నూచింపబడినది. సాంఘిక కక్ష లన్నియు సంధి నే గోరుచున్నట్లు ప్రకటనములవలన తెలియుచున్నది.

ఆంగ్ల రుష్యా వాణిజ్యసంధిని నిరసించుట.

లండను, నవంబరు 17.—బ్రిటిషు రాయబారి సర్ బార్ని బుచానెక్ గారి డిల్లు తెలిసింపుచున్నాడు. ఆక్టోబరు 24 వ తేదీన రుష్యా వారితనమువారు యుద్ధపరిస్థితులవలన గలుగు నాధికావస్థలు బాగులేకుండుటవలన 1859 వ సంవత్సరము జనవరి 12 వ తేదీని గానించుకొనిన ఆంగ్ల రుష్యా వాణిజ్య సంధి నింకను బాటించుట పాపగ నేరదగిరి. సంధి పరతులు 1918 ఆక్టోబరు 24వ తేదీవరకును పాటించబడవలసి యుండెను.

మహాస్కాపురమున పోరాటము.

లండను, నవంబరు 18.—మాస్కాపురమున సుమారుక వారముదినములు యుద్ధము జరిగెను. సమాచార మేమియు స్పష్టముగ తెలియరానిది. నవ్కురమితి నిష్ణయించుట సాధ్యముకాదు. వెట్రోగ్రాడులోని మాక్సిమిలిస్టు లకును వైనికుల నంపిరి. వ్యోధనమువారి యనుచరులు, వైన్యములు చేరి యుండిన క్రెవలిక, పురంధిరులపై ఫిరంగులు ప్రయోగింపబడుచున్నవి. కొన్ని గృహములయందు దగ్ని గోళములు పడి చుంటు బయలుదేరినవి.

కొంతెనపు వైన్యము లేకెంచుచుండుట.

ఆంధ్రులహము నగుచినేసి మాక్సిమిలిస్టు లేన్దరచిన నిరంకుశోద్యోగిని పదద్రష్టు సెలవర్చి వెట్రోగ్రాడు నగరము వైవారతనమువారి వైన్యములు పోవుచుండెనని తెలియవచ్చెను.

ఉక్రెయిను సన్వసత్యోక్ర యని ఉక్రెయిను రాజ్యాంగ సభ ప్రకటించెను.

కరెన్సి-గారియుద్ధ 300 మాత్రమే కోసకులదళము కలదని తెలియవచ్చెను.

వైనికుల గొనిపోగూడదు.

లండను, నవంబరు 18.—రష్యావారి వాయువార్త యిట్లువివరించుచున్నది. తాము తాత్కాలికముగ ప్రధానసేనాని పదవిని వహించినట్లు వెట్రోగ్రాడు నగరమున దుర్వకోనిన సేనాని ప్రకటించిరి. వైనికుల నిక వెట్రోగ్రాడునగరమునకు గొనిపోగూడదని యీ యుద్ధోగి కోరించెనగాని యుద్ధ కార్యమున కొంతెనకు సామాములు చున్న గునవి గల వాచానము లనుమతించబడినవి.

భౌతికశాస్త్ర పరిపాలనావిధానములు.

లండను, నవంబరు 18:— వెల్స్ గ్రాడు విశేషమును
రైటరు వాల్టర్ స్టానుమన్ కిట్లీ తండ్రివాడై నపుడు నా-
కెరెక్స్ ప్రిగారి నోడించినదప, మాక్స్ మిలిట్టెన్ బెల్లె కమిషన్
నందు, ఏనాటికిచ్చిన పరిపాలనావిధానమునా జాలివా కేర్వ
గయి కొనక చున్నది ప్రకటించిరి. ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగ వీ తే
స్పవచ్చును. సాంఘిక పరిపాలకవర్గమున లెన్సిన్, ట్రాటుకి
గా ధృవకలయు ననియు, విదేశ, కార్మిక, దేశీయాదిమంత్రి
లిపాలకవర్గమున చేరియుండవలయు ననియు, మాక్స్ మిలిట్టెన్
పట్టుకొన్నాడు.

ట్రాన్సియోయెన్స్ వుయోస్వీడనువారి సరిహద్దును దాట
గుడవని కమిషనురు లుద్దరువుచేసిరి.

కెరెక్స్ ప్రిగారి యపజయము.

లండను, నవంబరు 18:— 14-వ తేదీని రైటరు వాల్టర్
స్టాన్ విశేషక డిట్లీ తెలియజేసెను:— లియోనిమాటల నమ్మి కెరె
స్పిగారు మోసపోయిరి. స్థితితులన బట్టి వెంటనే నిశ్చ
యించు భావము లేకపోవుట గూడ కెరెస్పిగారి యపజ
యమున కొక కారణమై యున్నది. నిజస్థితిని గనిపెట్టెనాటికి,
వ్యవస్థ విడుమించినప్పుడు కొలదిమంది పైనిపలతోడ నదిను
కాంతిని వెల్గొల్పు జూచెను. సోమవా:మునాటికి వెల్స్
గ్రాడు పునరుద్ధరణ మాక్స్ మిలిట్టెన్ యధీనమయ్యెను. సుధి
యాశయములతోడ సాంఘికవాది మంత్రివర్గ మొకటేర్పాటై
నట్లు చిహ్నము కానకచ్చుచున్నది. మాక్స్ మిలిట్టెన్ సాక్షి
లేమంత్రివర్గమున బలముగ నున్నాడు. ఇతని సాంఘికవాదు
లంతకలహమునకు వెనుదిరుగుదురగాని మాక్స్ మిలిట్టెన్ అతివా
దులుమాత్రము వారితో నేకీభవించుచున్నారని జాన్ బిల్లుక్స్ ని
సు మున్నగు మిత్రులందలి వారి ప్రతినిధులు నగరమున నున్నా
రు. అంగ్లేయులస్థాన మంతకకరు విపద్ధత నొందలేదు.

మాక్స్ మిలిట్టెన్ పక్షము వివాదములు.

లండను, నవంబరు 19:— వెల్స్ గ్రాడు విశేషమును
రైటరు వాల్టర్ స్టానుమన్ కిట్లీ తెలియజేసెను. మాక్స్ మిలిట్టెన్
పక్షమువారిలో వివాదములు పొడసూపినవి. మిక్కిలి సాం
ఘిక మంత్రివర్గ మేర్పడవలసి యున్నదను కారణమున మాక్స్
మిలిట్టెన్ కమిషనురులు నలువురు రాజీనామాలు సెనగిరి.
మరికొందరు కమిషనురులు గూడ వారిపక్షమున చేరియున్నా
రు. వెల్స్ గ్రాడునందలి వైకిక కార్మికపరిశిధివర్గము మాక్స్
మిలిట్టెన్ కంట్రీలు కమిటీలోని సభ్యు లైదుగురు వై కారణ
ముననే తమ సభ్యత్వములకు రాజీనామాలు సెనగిరి.

ఇటలీ

ఇటలీయనులు శత్రుముట్టుకుల భేదించుట.

లండను, నవంబరు 18:— ఇటలీ అధికారులిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు. తేలియోకు శూన్యమునోమాదిశను శత్రువుల
త్యంత భయంకరముగ గాంచిన నాలుగు ముట్టుకులను మేము
చూర్మి భేదించితిమి. తేనెకైలెట్టు, ఎడ్వోంటీల నిశను శత్రుల
ప్రభుత్వములను మరల జయించుకొని నూర్గురు ఖైదీలను
బట్టుకొంటిమి. ప్రెంటావైడేబిలో శత్రువులముత్తడి దిశని
నాభివృద్ధి మొందుచున్నది. భయంకరముగ కొంతసేపు శత్రు
వులకలకరించి దిక్కులులేక ప్రతియర్థముల నొనరించిన పిమ్మ
ట మేము ప్రభుత్వంక్రి గూడలి కొన్ని ఘోరముల నుండి
వెనుకకు జాగరూకతతో నింపాదిక ముడితిమి. పొగాగోజూ
నునం గున్న శత్రు వైనికుల మేము చూర్మి కరిమివైచితిమి.
జెన్నునగడ్డ శత్రువులు ముమ్మడిరింపగా వారిని వెనుకకు
తరిమి వైచితిమి. నదికంక కలిరుగుదు
శత్రుల నింకను వెనుకకు తిరుముచున్నాము. మరియొకపాట
శత్రువులు నడిచిపాట బ్రయత్నింపగా మేము వారిప్రయత్న
ముల భగ్నము చేసితిమి. కుక్రవామునాడును, శనివారము
నాడును వైచితిమి నది కుడిభాగమున మేము, 268 గురు వైచి
తిమి బట్టుకొంటిమి.

వెస్టి సునగరము విడువబడుట.

లండను, నవంబరు 17:— ఇటలీ ప్రధానశిబిరమున
నన్ను రైటరు గారి విశేషముగా వెనిసునగరము విడువపెట్టబడు
టనుగూర్చి మరికొన్ని వివరముల నిచ్చుచున్నాడు.
మునలివాండ్రను, “కాపుచేతులు గట్టికలేని” వారిని
దక్షిణ ప్రదేశమునకు గొంపోవుటకు మాట్లాడియు అనుభవ
రయిలుబండ్లను దిసికొనివచ్చిరి. నాగరికత ప్రపంచముచే
చాలకాలము నుండియూ ఆశ్చర్యముతో దిలకింపబడుచున్న

కంచువస్తువులు, చలువగాళ్ల దినుసులు, ఇనుపసామాను లన్ని
యు జాగరూకతతో నానగరమునుండి గొంపోవబడుచున్నవి.
గోనులోనున్న డీ యెలిక్వియను బాతునందలి మైకేలు
అంజిలో మూజియము (చిత్రము ప్రదర్శనాలయము) న కివి
మెల్ల న గొంపోవబడుచున్నది. అతీసికొనబడిన పదార్థము
లందు రాగి ఇత్తడలు గలనీన లోహముతో జేయబడి గిల్లు
పెట్టబడిన మహాకీర్తివంతములగు గుట్టుములుగలవు. అం దొ
కొక్కటి 5 అడుగుల ఎత్తుగలిగి యున్నది. నాలుగుటన్నుల
కంటె వెత్తుముబరువు గలిగి యున్నది. “బ్రాడ్వోలోమియో
కొల్వీమోనీ” ఈ క్వెట్టియను విగ్రహము గూడ అచటినుండి
తొలగింపబడెను.

లండను, నవంబరు 18:— జర్మను అధికారులిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు.— ఆసియాగో కీర్త్యముననున్న శిఖరముల
మరల వైకొనుటకు బలవత్తరములగు ఇటలీయనులు ప్రబల
ప్రయత్నముల గావించి భగ్నమునోరగులైరి.

ఇటలీగో జర్మనులు ముందునకరుగుటకు కారణము

లండను, నవంబరు 18:— “ప్రాంతు ఫర్వరు-జెయిటింగు”
పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మిత్రమండలివారిబలముల నన్ని
టిని ఒకేచోటికి రప్పించి 1918 వ సంవత్సరమున, అమెరికా
సహితముగ మిత్రమండలివారు ఏర్పరుచుకొనిన యుద్ధపు
శేర్పాటుల నన్నిటిని తిలకింప జేయవలయు నను సుద్దేశము
ననే ఇప్పు డింతగా ఇటలీలో ముందున కరుగుచున్నారము.

ఆస్ట్రోజర్మను వైస్యములు ముట్టుడింపకుండుట.

లండను, నవంబరు 19:— ఇటలీ యుద్ధోగ్యుల లిట్లు
ప్రకటించుచున్నారు:— ఏషియాగో పితభూమిపై శత్రువులు
ఫిరంగులను గాల్చిరి గాని ముట్టుడిజరుపలేదు. ముందుభాగపు
కందకముల గొన్నిటి బట్టి వైస్యమైనవలను రెండువందలమందిని
బంధించితిమి. క్వీకోరు దక్షిణముననున్న మాస్సెనీర టూమా
పర్వతపంతులను బలముగ వైస్యములు ముట్టుడించుచున్న
వి. వైస్యనదిని శత్రులింకదాటకుండుటకు కట్టుదిట్టముల నొన
ర్చితిమి.

అమెరికా

ముంప శత్రుముగాని టడలు

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— 4000 టన్నుల బరువుగల
పడవల ముంప శత్రుముగానివాటి నిరుపదింటి నమెరికా సం
యుక్తరాష్ట్రములందు ప్రాప్య నిర్మించుకొన ననుమతిగోరగా
నాకా సంఘమువారు రనుమతించిరి.

మిత్రమండలి అధికారవైకృత.

లండను, నవంబరు 18:— రైటరుగారి కీక్రింది గమా
చారము తెలియవచ్చెను. ప్రసిడెంటు విల్సనుగారు యూరపు
నందలి అమెరికాసంబంధకసంఘావ్యవహార కర్మల హానుగారి
కిట్లు తంజింపిరి. మిత్రమండలివారందరును గలసి యేదియో
యొక ముఖికారమున పరిచేసిని బాగుండగలదని అమెరికా సం
యుక్తరాష్ట్రములు తలంచుచున్నవి. మరియు స్థిరమగుసంధిని
గావించుటయందెను, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల వివిధ
సంపదల సత్వంశలాభకరముగ నుపయోగించుటయందును ఆ
మెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల యభిప్రాయమును ముఖ్యముగ
గమనింపవలయును. సాధ్యమగుంత వైకమత్వ సహాయము
లభించురీతిని మిత్రమండలివారితో మాట్లాడవలసినదని వార
తని కోరిరి.

అమెరికాజాతీయ సేన తరిఫియ తగుచుండుట.

వాషింగ్టను, నవంబరు 19 — అంగ్ల పరామరంగ
ముల రెండుభాగముల యంగు ఫిరంగిదళసన్నాహములు బల
ముగనన్నవిగాక మిత్రమండలివారు వైరుల తలపడుదు రనుట
స్పష్టము. అమెరికాజాతీయ సేన కక్షితమగుచున్నది. వైనికుల
వైశ్యోత్సాహములు కొనియాడదగి యున్నవని జేకరుగారు
ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

రెండు డిప్లొమారులు నష్టమగుట.
అమ్స్టర్ డాము, నవంబరు 18:— హెలిగోలాండు నా
కా యుద్ధమున జర్మనీయుల డిప్లొమారు నాక లాకటిరెండు
నష్టమైయుండునని ప్రయాణికులు చెప్పుచున్నారు. నావికుల
లో ననేకులు మునిగిపోయిరి.

టర్కీ

జనరలు మాడుగారి మరణము.

లండను, నవంబరు 19:— మెసపొటేనియ
యాలో సుప్రసిద్ధులై విజయములను బడసిన ఆంగ్ల
సేనా ప్రధాన సేనాని జనరలు మాడుగారు ఈనెల 18-వ తేదీ సాయంత్రము మెసపొటేనియ
యాలో మృతినొందిరిని రైటరు తంతివార్త తెలుపు
చున్నది. వీరికి స్వల్ప రుగ్మత కలిగినదట.

బ్రిటిషువారు రింకను మీదికి బోవుచుండుట.

లండను, నవంబరు 18:— 16 వ తేదీ కెయిరోనుండి
యిట్లాకతంతి యంపబడెను. శత్రువులు భయంకరముగ నెది
రించుచుండినను పశ్చిమ గ్రామవాసులును, భారతీయులును
వాదినూరారువద్ద నున్న రెయిల్వేస్టేషను నాక్రమించిరి
స్కాటిషుదళములు మాన్యుగా చేరినవి. యోమెసరి దళ
ములు మాన్యురాకు త్రగముననుండు నానేనిపట్టుకొని 60 మంది
వైనికుల బంధించిరి.

ఇక నొక శత్రువలాయనము.

లండను, నవంబరు 16:— జఫారాష్ట్ర జమాసలేము
రైలుమాద్యమున నున్న కెగ్రానున కుత్తరభాగమున నేను మైల్ల
నరకును జనరలు ఆల్లెస్పిగారు శత్రువులను పారదోలి, 1100
మందిని ఖయదీలుగపట్టుకొని అనేకఫిరంగులను తమవశము చేసి
కొనిరి.

బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు ముంచబడుట

లండను, నవంబరు 16:— పేలెస్టినులోని వైస్యమునకు
సహాయ మొనర్చుచున్న యొక బ్రిటిషుయుద్ధనౌకను, యొక
చిన్న నావను, జలాంతర్గామి ముంచివేసినది. యుద్ధనౌకనుండి
యేడుగురును, చిన్న నావనుండి యిరువదియార్గురును కాన
వచ్చుటలేదు.

శత్రువులను వేధించుట.

లండను, నవంబరు 17:— పేలెస్టిను ప్రకటనమిట్లు వివ
రించుచున్నది:— నిన్నటిదినమున మారంగమున కొన్నిఘోరముల
లో వైస్యములు ముందునకు నడచినవి. మాడువందలమంది
వైచితితో గురువారమున మాదళములు ఆబూష్ డె పర్వత
పంక్తిని బట్టుకొనినవి. తురుష్క వైనికులు 481 రు యుద్ధ
భూమిని పడిపోయిరి. ఆస్ట్రేలియనులు ఎల్ వైనునుబట్టిరి.
ఈయుద్ధమున వైచితి సధికముగబట్టి, విశేషమగు యుద్ధపరి
కరములతో వైరి విమానములను మూడింటిని వశపరచుకొనిరి.
గురువారమున వైరివిమాన మొండు గుల్పుబడెను. ఆజానదితో
సమముగ, జాఫాకు త్రరమున తురుష్కులు కందకములను
ద్రవ్యకొనుచుండినట్లు తెలియవచ్చెను.

ఆకలియా సమాచారము:— గత మాసమున కెయిరో
విశేషముగా పయోనిరున కిట్లు తెలియపర్చెను:— హెదాజు
రాజుగా రూకయ్యుండలేదు. అగబ్బు సేనలు హెదాజుయును
పదారుల ననేక స్థలములయందు ముట్టుడించినవి. తత్కారణ
మున ఇనుపదారులు దగ్గమై పెడినా, మోనులకు ప్రయాణ
సౌకర్యము క్షీణించును.

జాఫా నాక్రమించుట

లండను నవంబరు 18:— పేలిస్టిను ప్రకటన మిట్లు వివ
రించుచున్నది:— ఏ యాటంకమును లేకయే గత శనివారము
నాడు మ్యాజిలెండ ఆస్ట్రేలియావైనికులు జాఫా నాక్రమిం
చిరి. శత్రువులు త్రరమునకు పారిపోవుచున్నట్లు గానవచ్చు
చున్నది. జెరూసలేమున యువజనవైస్యసంఘమును స్థాపింప
సన్నద్ధులై యుండుడని తమకు తంత్రివార్త వచ్చె నని గాస్టా
నగరమున నుపన్యసించు నవనరమున సో ఆర్ధగు యాప్ గా
రనిరి.

కంకరపు సమస్య

అంస్టర్ డము, నవంబరు 18:— జర్మనులు హాలండుమాన్
మున ఇనుకంకరల బట్టించుట తాత్కాలికముగ నాపివేయ
బడెను. అంతియతప్ప మరేభగ్నమున స్థితి మారలేదు. “టిడ్”
అను వాగ్రాపత్రిక బ్రిటిషువారు “పిల్ బాక్సు”లను గూర్చి
గావించిన పరిశోధనములవలన నీ గూగోపణములు దృఢపడిన
వని అభిప్రాయమిచ్చు చున్నది. ఇంతియగాక జర్మనులు శిశు
కాలమునకు తగినంతవరకు ఆదాచేసికొనుటకు హాలండు అంగీక
రించినది.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఉపవిలేఖకులకు సూచన.

వైదావారి సత్రము, రామరావుపేట, కాకినాడ-దక్కతులేదు. ఆంధ్రభూమిభిక్షాని సమాజము, సింహపురి-ఇదేవిషయ మింకొక బాబున ప్రకటింపబడినది. విభాకలివంతుగ నాటి మహమ్మదు (ఉత్పలమాల) ప్రకటింపబడఁజాలదు.

రాజోవు గోదావరిమండలసభ.

అయ్యో, రాజోలు తాలూకా వాస్తవ్యులలో గొందఱులూ పురమున జరిగిన గోదావరిమండలసభకు బోయిన ప్రతినిధులు రాజోవు సభ వన రాజోలులో జరుప నాహ్వానించి యున్నారను దెల్లకట విదితమే. రాజోవు ఏప్రిల్ నెలలోనో మే నెలలోనో జరుపవలయునుగా! వ్యవధిలేదు కావున నేటి నుండి తద్విషయక ప్రయత్నములు జరుపఁ ద్వరపడఁజూ. శ్రద్ధ వహింపుడు.

దావూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు.

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక పుడయరీ

ఆయ్యో, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకము డయరీ లేకపోవుట మిగుల సంతాపకరము. ఆంధ్రోద్యమము బయలు దేరి అయిదు సంవత్సరము లయినప్పటికిని, ఆంధ్రులలో జాతీయభావములు ప్రజ్వలించుచున్నప్పటికిని ఆంధ్రుల కొక డయరీ యుండవలె ననెడి యభిప్రాయ మింకను బయలుదేరకపోవుట యెంతయు నాశ్చర్యము! ఆంధ్రుల కొక ప్రత్యేక డయరీ యుండుటచేత గలుగు లాభము లెన్నో గలవు. వానిలో ముఖ్యమగునది ఆంధ్రులలో జాతీయభావము నధికపఱచి పెంపొందించుటకు తప్పక లోడ్వడును. ఆంధ్ర డయరీ కొనవలె నను నభిమానము ఆంధ్రులందఱికిని గలుగును. ఇంతయు గాక, డయరీ నచ్చు వేయు కంపెనీ వారికిని సుదుపాయములు గలవు. వానిలో ముఖ్యములు, అజన పంచాంగము కొరకు ఖరీదు ఏబది పేజీల గ్రంథము అచ్చువేయ నక్కఱ లేదు. ఆ పేజీలలో ఆంధ్రుల కొరకు జాతీయోద్బోధకము లగు విషయములను బ్రచురించ వచ్చును. లేదా, కాకితము కరవుగా నున్న యీ సమయ మందు పుస్తకముయొక్కవైజు తగ్గించుకొనవచ్చును. మఱియు ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయ భాషలో ప్రకటింప బడుచుండు ప్రాంపు ఆర్ట్స్, కోర్టు ఫీజు ఆర్ట్స్, గొన్నమెంటువారి డిపార్టుమెంటులు, కాసన సభలు మొదలగు నంశము లన్నియు, అకసర మని తోచిన యెడల, ఆంగ్లేయమున ఆంధ్రమున కూడ బ్రచురించ వచ్చును. లేదా, ఒక్క యాంధ్రముననే ప్రచురింపవచ్చును. ఈ పద్ధతి నవలంబించినచో ఆంగ్లేయభాష రాని యాంధ్రులు కూడ డయరీలను కొనుటయే గాక వానిలో నుండు సంశేషములను జదువుకొని తద్వారా రాజకీయ వ్యవహార సంగతులను గ్రహింతురు. ప్రతివిషయములోను మనకు ప్రత్యేక జాతీయత యున్న దని మనము తెలిసికొనుటకును, ఇతరులకు తెలియజేయుటకును ఇది యొక మార్గ మనియే నా నమ్మకము.

తాడిమర్ల వెంకట్రామయ్య.

బ్రాహ్మణేతరనామైకనాయక నిరంకుశచర్య" బెజవాడ సభ.

అయ్యో, ఈసభ బూటకమునకు నిలయము, చిత్రములలో నెల్ల శిత్రములహు కృత్రిమము. నవంబరు 11 వ తేదీనీ సభయని కొలదికాలమునకు ముంజే ప్రచురించిరి. కాని, సభాకార్యక్రమ మేమియు స్పష్టపరచి యుండలేదు. 'ఆరుజిల్లాల సభ యంతివర కధ్యక్ష ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల నేల నిర్ణయించలేదు? అగిపోయియుండునా యేమి? అని అనేకవిధములగు అనుమానముల గుండు చుంటిమి. ఇంతలో 4వ తేదీ పత్రికలందు గుట్టు బయల్పడినది. అధ్యక్షులు త్యాగ రాయినెట్టిగారట. ప్రతినిధుల నిర్ణయించి ఆహ్వానించునామక వారిదనట. మరిచితి నాయక సమావేశమట! కంటిరా? ఏదేశమందైన యిట్టివింత కలదె? ఇది కాంచినంతతే మాకు జనించినరాశి, ఆవేశము, భయము, అతురత, ఆందోళన కంటము కలదె! పత్రికలు మరల పఠించ

జొచ్చితిమి. ఎంతచదివినను ఇంతే! నాయకులుగ, కాసన సభాధ్యక్షులనుండి తాలూకాబోధసభాధ్యక్షులవరకు నిర్ణయించిరి. బోనీ, వీరియభిప్రాయ ప్రకార మియ్యారుండలములలో నందరి నాహ్వాన మొనర్చిరా? లేదు. నెయ్యిమందికి మాత్ర మాహ్వాన పత్రిక లంప బ డె న ని వెలువరించిరి. అంతట మాగ్రామమునుండి కొందరి ప్రతినిధుల పట్టిక సంపుట గానిచ్చెదగాయని ప్రబ్బించుచు సభాకార్య దర్శిగారికొక లేఖనంపిరి. నాకుమాత్రమొక్కటక్కట్టు పంపి తక్కినవారు వచ్చుటకు వీలులేదని వ్రాసిరి. కొవ్వలికుండి కూడ నొక రిట్టిలేఖయేకంప వీలులేదని తంతిరిచ్చిరి. మాన్నే హితులగు మాగంటి సీతయ్యగారు సభాకార్యదర్శిగారు తో, గోపాలకృష్ణయ్యగారిగోమూట్లాడ, నాకు సభానిబంధనలనతి క్రమింపజాల వనియు అతిక్రమించినచో భోజనాదివసతుల నేర్పరుపజాల వనియు నెలవచ్చిరట. వచ్చెడివాడు భోజనములుచేసి వచ్చెదనని వీరినెగట. అట్లయితో సభామందిము చాలచిన్నటిగాన చాలదని వాదించట. చాలదని విశాలమనె శంకరు సమావేశము కావలయునని ఆకారణముచే నిట్టి నిబంధనల నొనర్చుట చాల నన్యాయమని వీరినెగట. ఏమైనను సరే, నిబంధనల నతిక్రమింపజాలరుని వాదించట. సభాధ్యక్ష మయ్య బాధ్యులనెనర్చుటంజేసి యెట్లయినను సభయందు ప్రవేశము గలుగజేసికొనవలెననియెంచి పలుతావుల నుండి ప్రతినిధులు రాకలయినని ప్రార్థించుచు నొకత్రకటను వెలువరచితిమి. మాప్రకటన ననుసరించి యనేకులు నాటిననికు నిజయవాదవిచ్చేసిరి. మాలా నాయకులగువారుకొందరు సభా ప్రవేశము కొరకు వారిని ప్రార్థించి యు నివలులైరి. అంతట మే ముత్తుతాపమున నాహ్వానసంఘ మేర్పరచి పా. జట్టాభిగ్రామారెడ్డి గారి నాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగను త్రి. రామస్వామి చౌదరిగారి నధ్యక్షులు గను నిర్ణయించి, కేళవెట్ల కొడి రామమూర్తి నాయకుగార్ల సహాయమున 8000 మంది ప్రతినిధులతో ప్రత్యేకసభ చేసి రాజధాని గుంథుమునా చేర్చువలె ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముతో కాంగ్రెసుసీటు నామొందించితిమి. ఇందునుగరించి విశేష శ్రమ పడిన కామారా వేంకటాచలతతయ్య మాగంటి సీతయ్య మల్లెల శివరామ కృష్ణయ్యగార్ల భిక్షదనీయులు. వజ్రుండల నాయకసభవారు మేము ముందే ప్రతినిధుల నెన్నుకొని పట్టిక సంపినను నిరాకరించిరి. కాని, 11 వ తేదీ యందయము కొవ్వూరు నెప్పలై యాడ్చుగొలను వనైరా అనేక గ్రామములనుండివచ్చిన అనేకులకుట్టిక్కట్లనిచ్చి తమయభిప్రాయము కూటర చేసికొనగలమను భైర్యమున సభయందు చేర్చుకొనిరి. అధ్యక్షుల నిర్ణయముకొరకు ఆహ్వానసభాసమావేశ మొనర్చకయే, వారి యిష్టమునచ్చిన నిర్ణయమునకు గడంగిరి. ప్రకాశిక మెజారిటీ ననుసరించి అధ్యక్షుల నిర్ణయము చేసినని వ్రాసి నది. ఆహ్వాన సంఘము కూడ కయే మెజారిటీ నెల్లు తీసికొనిరి? స్వప్న మంజేమైన తీసికొనిలేమా స్పష్టపరచవలయును. బ్రాహ్మణుల నిరంకుశచర్య వలన గదా బ్రాహ్మణేతరోద్యమ ముత్పత్తియైనదని వీరియూహ. వీరి నిరంకుశత తేమి సమాధానమిత్తు? మాటలందును ప్రకటనలందును 1000 మంది నాహ్వానించితిమనియు సభామందిర మంతి కెక్కు వనికాలము లేదనియు ఖండితముగ నుడిచిరి. 12వ తేదీ ప్రకాశిక 2000 మంది నాయకులు సభ నలంకరించి రని వ్రాసింది. వీ నాహ్వానించినవారిలో చాలమంది అసభకు వెళ్లేలేదు. కత్తివనారందరును పాతాళమునుండి యూరి రా? ఇని స్వరచనవ్యాపారము గాదా! వజ్రుండలబ్రాహ్మణేతరులను త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి యనుచరులం జేయవలయు నను వేరానకు బోయి యాచిధకుగు అసహ్యకరములగు కృత్యములంజేసి విఫలప్రయత్నులై హాస్యాస్పదులగుటకంటె మొదటనే దక్షిణహిందూదేశప్రజాసంఘ బ్రాహ్మణేతరసభయని పేరిడినచో వీరి యాశయము నిరాటంకముగ నెరవేరడియిదా! స్వాభావికమగు! కాలప్రసాదము నరికట్ట ప్రయత్నించు ప్రతి వారును పరిహాసాస్పదులగుట ప్రకృతినిష్ఠమే! దెందులూరు మొటపర్తి చినవెంకయ్య.

బెజవాడ తాలూకాసభ:— ఈనెల 28 వ తారీఖున కాంగ్రెస్ మున్సిపల్ గు నాయకులు డిల్లీలో మాంటాగుస్ గారిని దర్శించెదరు. మనము ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యముతో కూడిన కాంగ్రెస్-లిగ్ స్పీ-మును ఆహ్వానించినట్లు తెలువలసియున్నది గాన, 24 వ తారీఖున రొయ్యూరుగ్రామములో అయ్యదేవ కాశేశ్వరరావు పంతులు, బి. ఎ. వి. యల్., గారి యాధిపత్యముక్రింద తాలూకాసభ జరుగవలదు. (అనాడే రొయ్యూరు సర్వకార్యసమితివారి కోత్తనము కూడ జరుగ నిశ్చయింపఁ బడినది.) చిగురుపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు, రొయ్యూరు గ్రామసంఘ కార్యదర్శి.

సర్ బాండ్లై ఫుల్లరుగారు; హోమురాలు ఉద్యమము:— లండను నగరమునుండి ఈనెల 14వ తేదీనీ బాంబాయి క్రానికలు విలేఖకు పోకడిట్లు తంతింపెను. సర్ బాండ్లై ఫుల్లరుగారు బుధవారమునాటి ట్రైముప్రతికయం దిట్లు వ్రాయుచున్నారు. విదేశీయుల సామగ్ధ్యము నెఱిగిన పిమ్మట జనులు సంతోషముతో వారి మాటలనుబని చెప్పినట్లు చేయుచుండురు. కాని అభిప్రాయమును గోరినవారు స్వపరిపాలనమునే యధికముగ నభిలషింతురు. భారతీయులు బ్రిటిషువారి అధికారమును సంతోషపూర్వకముగ గ్రహించి దానిని గౌరవించిరి. యన బుద్ధివశలతనే నమ్మియుండవలసినదని వారిని గోరుట ననుదగ్గము. ఇప్పుడు హిందూదేశము సందర్భమున ప్రవర్తింపవలయు నిధములు లేండుగలవు. హిందూదేశ దొరతనమువారి చిక్కుప్రతిష్ఠిత గౌరవమునైన గాపాడవలయును లేదా భారతీయులకు స్వపరిపాలనమునైన నీయవలయును. అనగా వారికెందుకు బోక్త్యమును గలుగనీయకూడదు లేకస్వపరిపాలన మొకేమారుగ నిచ్చి జేయవలయును. హిందూదేశ సంస్థానముల సందర్భమునను, వైవికాధికార సందర్భమునను, కత్తమును పన్నుల నిశ్చయించుటలోను, వాని వసూలుచేయు సందర్భమునను మొనటినిధ ముపదంపము. అంత నీక్రింది సమస్య విడదీయవలసియుండును. బిల్లంనువలె నత్యంత! యనూయతో భారతీయులు మనచేతినుండి యధికారమును ముక్కుముక్కులుగ జలవంతమున వీసికొనుట కొప్పుకొనుట మంచిదా లేక సరళ మౌదయమున చుర్యారగా సహాయమును గోరునటులనే స్వపరిపాలన మొక్క మారుగ నిచ్చుటమంచిదా? అయిన మొకమహా తప్పిదము తప్పుగలదని ఫుల్లరుగారు నమ్ముచున్నారు. స్వపరిపాలనమున హిందూదేశము నంతటి మెకే రాష్ట్రముగ బరిగణింప గూడదు. హిందూదేశ రాష్ట్రములన్నియు ప్రత్యేకములుగ స్వపరిపాలనమునొనగబడి, స్వదేశసంస్థానముల సంబంధములు, వైవికాధికారము, కత్తమునుపన్నుల నిశ్చయించుట, వసూలుచేయుట ఈ మూడింటియందును ఉన్న తాధికారము సభాసహిత రాజప్రతినిధిగారి చేతియం దుండవలెను.

Seeds & Plants. నానావిధ చెట్లు దినుసులు. పెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లుదినుసులు యింక అనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు నీరు కానుకూరలు నాటుకాయకూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్ధజ్ఞా ప్రాంపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. బాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరాసాహెబు. విత్తనములు, మొక్కపల్లకుడు. (959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

వీవిల్లుపార్కు వేడుకలు, ప్రదర్శనములు. (0) డిశంబరు 24 వ తేదీ నుండి గాని కొంచెము ముందుగా గాని ప్రారంభమగును. హిందూదేశ చిత్రకళ, పారిశ్రామిక వస్తు ప్రదర్శనములు జరుగును. స్వదేశీవస్తువుల నేకములు ప్రదర్శింపబడును. హిందూదేశ మొత్తనజతు పారిశ్రామిక రంగమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య కిందు తగిన సమాధానము క్రస్తుపడును. చిత్రమైన వినోదములు, న్యాయామప్రదర్శనములు నేత్రోత్సవము చేయుచుండును. ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి నవరూరుగారధ్యక్షులై యుండురు. వీరిమూలమున లభించు ద్రవ్యమంతయు చెన్నపురి యుద్ధభగ్గ కొసంగబడును. ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మదరాసు పార్కు ఫేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శి వ్రాయవలెను.

